

پەرلەمان داوا دەکات راپرسی هه‌موار کردنی

دەستوور و هه‌لبژاردن به یه‌ک روژ بکریت

حاکم سەردار: ئەگەر بیته بریار، هه‌لبژاردنی پارێزگاگان دوا دەکەوێت

به‌هادین یوسف

پەرلەمانی عێراق، روژی ۱/۳۱ دەستنیشان دەکات بۆ هه‌لبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاگان و لیژنە دەستووری پەرلەمانی عێراقیش داوا دەکات راپرسی لەسەر هه‌موارکردنی دەستوور ھاوکات لەگەڵ هه‌لبژاردنەکاندا ئەنجام بدریت.

بەوتە ئێندامیکی کۆمسیۆنی بالایی هه‌لبژاردنەکانیش، مەسەلە بەشداریی کەمینه‌کان و راپرسی دەستوور هه‌لبژاردنەکان دوا دەخست و ناتوانی بکات لە کاتی خۆیدا ئەنجام بدریت.

حاکم سەردار عەبدولکەریم، ئەندامی ئەنجومەنی کۆمسیۆنی بالایی سەر بە خۆی هه‌لبژاردنەکان، لە ئیدوانیکدا بە روژنامەیی راگەیاند: بریارە لە ۱/۳۱ هه‌لبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاگان ئەنجام بدریت، بەلام بەهۆی کێشە نوێنەراییەتی کەمینه‌کاندا ئەگەر لەم روژانەدا پەرلەمان یەکلایی نەکات و هه‌موو سەرۆکایەتی عێراق زوو دەنگی لەسەر نەدات، کۆمسیۆن پێویستی بەکاتی زیاتر دەبێت و پێناچیت بتوانن لە کاتی خۆیدا هه‌لبژاردن ئەنجام بدریت، وتیشی: «ئەگەر ئەمرو (پینجشممه) پەرلەمان ئەو مەسەلە یەکلایی بکات و هه‌موو سەرۆکایەتی زوو پەسەندی بکات، ئەوا کێشە کاتمان نابێت».

هەر وەک ئاشکرایشکرد «لیژنە دەستووری پەرلەمانی عێراق داوایان لە کۆمسیۆن کردوو ھاوکات لەگەڵ هه‌لبژاردنەکاندا راپرسی لەسەر هه‌موارکردنی دەستووریش ئەنجام بدەین، بەلام ئێمە کێشەمان لەوه‌دا هەیە، چونکه لە سێ پارێزگاگە هه‌ریمی کوردستان ناکریت و پێویستە ناوهندی دەنگدان بکریته‌وه‌و لە کەرکوکیش هه‌لبژاردن ناکریت و تێبینیش لەسەر تۆماری دەنگدەران هەیە، ئاماژەیی بۆه‌شکرد کفتوگۆ لەگەڵ پەرلەمان بەر دەوامی تانیستا نەگەشتوونەته بریاری کۆتایی، ئەگەر بیته بریار ریفراوندی

هه‌موارکردنی دەستوور و هه‌لبژاردن لە یه‌ک کاتدا بکریت، کۆمسیۆن ناتوانیت پابەند بیت بەو کاتە بۆ دیاریکراوه».

سەبارەت بە ژمارە ئێ و کیان و هاوپەیمانیانە تۆمارکراون بۆ هه‌لبژاردنی پارێزگاگان، حاکم سەردار ئاشکرایکرد: «لەکۆی ۵۰۲ کیانی تۆمارکراو ۴۶ کیان پاشەکشەیان کردوو، که زۆرەیان لیستی تاکە کەسن، ۴۱ هاوپەیمانی تۆمارکراوه که ۳یان تا ئیستا پەسەند نەکران، بەهۆی کەموکوریی لە بەلگەنامەکان، هۆکارەکی گەرانده‌وه‌و بۆ ئەوه‌ی رەنگە هەندیکیان دلنیا نەبن لە سەرکەوتن و پێیان باشتربوو له نیوه‌ی رێگە بگەرێته‌وه‌، نەک لە کۆتاییدا شکست بهێنن، وتیشی: «کۆمسیۆن کیانی تاکەکەسی هان نەدا بۆ دروستکردنی هاوپەیمانی، به تایبەتی دووانی، لەبەرئەوه‌ی ئیئتلافی دوو کیان کاری سلبی دەکاتە سەر نوێنەراییەتی ژنان و رینماییمان دەرکرد که دوو کیانی تاکەکەسی، که هەردووکیان پیاو بن، ناتوانن

هاوپەیمانی و لیست پیکهێنن».

حیزبە کوردییەکانیش لەگەڵ ژمارەیه‌ک حیزبی ئاشووری و حیزبی شیوعی عێراقی و حیزبی بریاتی تورکمانی لە پارێزگاگانی کەرکوک و دیاله و سەلاحەدین و موسڵ و بەغدا هاوپەیمانیان پیکهێنراوه‌و بەم ناوانه‌وه‌ (لیستی بریاتی کەرکوک، هاوپەیمانی کوردستان له دیاله، لیستی بریاتی و پیکه‌وه‌ژیان له سەلاحەدین، لیستی بریاتی نەینه‌وا له موسڵ و هاوپەیمانی کوردستان له بەغدا).

بەپێی ئاماری کۆمسیۆنی بالایی سەر بەخۆی هه‌لبژاردنەکانیش نزیکە ۱۷ ملیۆن و ۵۰۰ هەزار کەس له عێراقدا مافی دەنگدانیان هەیه‌و بەپێی بریاری تازەش بەهۆی دواکەوتنی هه‌لبژاردن بۆ سالی ۲۰۰۹، ئەوانی لە دایکبووی سالی ۱۹۹۱، مافی دەنگدانیان هەیه‌، که ژمارەیان دەکاتە زیاتر له ۷۰۰ هەزار کەس، که دەتوانن لەماوه‌ی نیوان ۱۱/۵ بۆ ۱۲/۱۵ له ناوهندەکانی تۆمارکردنی دەنگدەران ناویان تۆمار بکەن.

بەغدا هه‌وڵ دەدات

فرۆکه‌خانه‌کانی کوردستان

بخاته ژیر دەسه‌لاتی خۆیه‌وه

محەمەد سالح حەمەلاو

بەغدا بریار دەدات، کاروباری یاسایی گەشتە ئاسمانییەکان به‌هه‌ریمی کوردستانیش هه‌و له بەغدا جێبەجێ و سەرپەرشتی و چاودێری بکری. حکومەتی هه‌ریمی پەنا بۆ یاسا نوێده‌وله‌تیبه‌کان دەبات و رێگە نادات ئەو هه‌وله‌ی حکومەتی بەغدا سەر بکری. بورهان سەعید سۆفی، وه‌زیری گواستنه‌وه‌ی حکومەتی هه‌ریم، به‌ روژنامەیی راگەیاند: هه‌رچەندە چاودێریکردنی گەشتە ئاسمانییەکان له‌ده‌سه‌لاتی حکومەتی ناوهندایه‌و ئێمه‌ش به‌شیکین له‌و حکومەته‌، بەلام ماوه‌ی ۳ مانگه‌ وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه‌، پرۆژه یاساییکی بۆ پەرلەمانی کوردستان به‌رزکردووته‌وه‌و تێیدا داوامان کردوو که به‌شیک له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی حکومەتی ناوهندی له‌ باری فرۆکه‌وانیی و گەشتە ئاسمانییەکان کەم بکریته‌وه‌ له‌ به‌رامبه‌ردا ده‌سه‌لاته‌کانی هه‌ریم فراوانتر بکری.

وه‌زیری گواستنه‌وه‌ و تیشی: «گەشتە ئاسمانییەکان به‌پێی یاسای نوێده‌وله‌تی ریکده‌خرین به‌ بریار، حکومەتی عێراقیش ناتوانیت سەرپێچی له‌ یاسایانەدا بکات»، بورهان سۆفی باسی له‌وه‌شکرد، ئەگەر پەرلەمانی هه‌ریم پرۆژه‌یاساکه‌ی وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه‌ پەسەند بکات، ئەوا هه‌ریم دەتوانیت به‌شیک له‌ ده‌سه‌لاته‌کان به‌غدا وه‌ربگریته‌وه‌، بورهان سەعید ئەوه‌شی راگەیاند: که حکومەتی عێراق ناتوانیت مۆله‌تی کارنەکردن به‌ کۆمپانیاکانی فرۆکه‌وانی نەدات، چونکه مۆله‌تی وه‌رگرنتی کارکردن نوێده‌وله‌تیبه‌و ئەگەر کۆمپانیاکە مۆله‌تی هه‌بیت، ئەوا حکومەتی عێراقی ناتوانیت مۆله‌ت به‌و کۆمپانیاکە نەدات.

وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه‌ی هه‌ریم بۆئەوه‌ی له‌ چوار چۆیه‌ی یاسای نوێده‌وله‌تیدا کێشە گەشتە ئاسمانییەکانی له‌گەڵ بەغدا یەکلایی بکات و به‌پشت بەستن به‌ یاسای فرۆکه‌وانی چەندین ولاتی وەک بەریتانیا و ئەلمانیا و تورکیا، ماوه‌یه‌که‌ سەرگه‌رمی راویژکردن له‌گەڵ پەسپۆرانی باری فرۆکه‌وانی.

فرۆکه‌خانه‌ی سلیمانی فۆتۆ: روژنامه

بۆ رەتکردنەوه‌ی پرۆژه‌یاسای باری کەسیتی، پەنا دەبریتە بەر سەرۆکی هه‌ریم

دیە فازل

پەرلەمانی کوردستان رێگەیی به‌ مانه‌وه‌ی فرەژنیداو ریکخراوه‌کانی ژنانیش رەخنەیان له‌و بریاره‌ هەیه‌و پەرلەمانتاران به‌ رێگەدان به‌پەسەندکردنی مادەیه‌کی له‌وجۆره‌ تۆمه‌تبارده‌کەن.

دوای پەسەندکردنی ئەو مادەیه‌ له‌ پرۆژه‌کەدا، ئەو ژنە پەرلەمانتارانەیی دژی مانه‌وه‌ی فرەژنی بوون، بەرده‌وامن له‌ هه‌لوێستی خۆیان.

پەخشانی زەنگەنه‌، سەرۆکی لیژنەیی داکوکیکردن له‌ مافی ژنان و ئافەرتان له‌ پەرلەمانی کوردستان، به‌ توندی جەختی لەسەر رەتکردنەوه‌ی ئەو مادەیه‌ کردوو و پێیابوو که مادەکه‌ بۆ سەرده‌میک رەنگە

بیانو بۆ مانه‌وه‌ی هه‌بووبیت، بەلام لەم سەردەمدا به‌هیچ شێوه‌یه‌ک رێگە به‌ مانه‌وه‌ی بەندیک نادریت که دژی کۆمه‌لگەیی مرۆفایه‌تی و ئارامی خیزان و مافه‌کانی مرۆف بیت.

له‌ به‌رامبه‌ردا، ریکخراوه‌کانی ژنان و ئافەرتان، پەسەندکردنی ئەو مادەیه‌ له‌ پرۆژه‌یاساکەدا دەخەنە ئەستۆی پەرلەمانتاران، رووناک‌ره‌ئۆف، لێپرسراوی سەنتەری راگەیان و رووناکبیری ژنان له‌ سلیمانی، رەخنەیی له‌ پەرلەمانتاران گرت بۆ پەسەندکردنی ئەو مادەیه‌و بۆ روژنامه‌ وتی: «گریانم دیت بۆ ئەو پەرلەمانەیی که دەنگمان بۆداوه‌و ئەوان ئاوا گۆی بۆ ئەو «کۆلکه‌ مه‌لایانه‌»ی دەرەوه‌و ناوه‌وه‌ی پەرلەمان دەگرن و رێگەیان پێده‌ندن که چاره‌نووسی خیزان دیاری

بکەن، به‌ بیانویی نەهیشتنی قه‌یره‌یی و کەمکردنەوه‌ی بیوه‌ژن، ئەگەر راست دەکەن سەرژمێرییه‌ک بخەنەرۆو که تا ئیستا چەند پیاو ژنە ئه‌نفالیکیان به‌ چەند مندالیکه‌وه‌ هیناوه‌ته‌وه‌ تا به‌خۆیان بکەن، نه‌خیز پیاوان حەزی خۆیان به‌ هینانه‌وه‌ی ژنی دووم تیرده‌کەن و کام کچ جوان و گەنج بیت ئەوه‌ ده‌هینته‌وه‌».

له‌ ئیستادا ریکخراوه‌کانی ژنان دەتوانن ئاراسته‌ی گۆشاره‌کانیان بگۆرن و هه‌ولێدن که پرۆژه‌یاسای هه‌موارکراوی باری کەسیتی له‌ سەرۆکایه‌تی هه‌ریم رەتکریته‌وه‌و ره‌وانه‌یی پەرلەمان بکریته‌وه‌و بۆ هه‌موارکردنەوه‌ی، کوردستان موکریانی، سکریتییری یه‌کیته‌ی ئافەرتان، هه‌رچەندە بۆ روژنامه‌ی باسی له‌وه‌کرد، که ئاگاداری ته‌واوی له‌ چۆنیه‌تی به‌ریوه‌چوونی

له‌ دانیشتنی دووه‌مدا که مەرجه‌کان دیاریده‌کران نەرمیان نواندو پنی قایلبوون، «ئەوه‌شی گەرانده‌وه‌ بۆ کاریگه‌ری مه‌لاکانی نیو پەرلەمان له‌سەر پەرلەمانتا رەکان».

ریکخراوه‌کانی ژنان رەخنە له‌ پەرلەمان ده‌گرن که رێگەیان نەداوه‌ ئەندامه‌کانیان به‌شداریی کفتوگۆکانی پەرلەمان دەربارەیی فرەژنی بکەن و وەک تەماشاکەر رێگەیان پێدابوون بینه‌ هۆلی پەرلەمانه‌وه‌، ئەمه‌ش له‌ کاتیکه‌یه‌ که وه‌زیر و زانیانی ئاینیی و شاره‌زانیانی باری شەرع و مافه‌کانی ژنانیش بریاربوو به‌شداریی دانیشتنه‌کان بکەن، بەلام به‌وتەیی سەرۆکی پەرلەمان، له‌بەرئەوه‌ی حکومەت هه‌لوێستی دەربارەیی مانه‌وه‌ی فرەژنی یەکلایی نەکردبووه‌وه‌، ئەو به‌رپرسانه‌ ئاماده‌نبوون به‌شداریی دانیشتنه‌کەیی پەرلەمان بکەن.

له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌، به‌و پێییه‌ که پرۆژه‌یاسای باری کەسیتی پەپوه‌ندی به‌ ژنایی تاکێ کۆمه‌لگه‌وه‌ هەیه‌، باس له‌وه‌ده‌کریته‌که‌ پێویسته‌ ئەو جۆره‌یاسایانه‌ وەک ئەوه‌ی له‌ ولاتی جیهانیدا هەیه‌، له‌ رێگەیی ریفراوندی هه‌و ده‌نگی بۆ بدریت، بەلام ئەو بۆچۆنه‌ له‌لایه‌ن پەرلەمانتاران و ریکخراوه‌کانی ژنان و ئافەرتانه‌وه‌ رەتکرایه‌وه‌، به‌وتەیی پەرلەمانتاریکی لیژنەیی یاسایی پەرلەمان نوێنەری خەلکی کوردستانه‌و پێویست به‌ ریفراوندی ناکات، ئەمه‌ جگه‌ له‌وه‌ی که پرۆژه‌کە له‌ سالی ۱۹۵۹ دەرچوووه‌ له‌ وکاته‌وه‌ زیاتر له‌ ۱۸ جار هه‌موارکراوه‌ته‌وه‌ بۆ تا ئیستا داوای ریفراوندی نەکراره‌ له‌سەر.

له‌ به‌رامبه‌ردا بێخاڵ ئەبوه‌بەکر، سکریتییری یه‌کگرتووی خوشکانی ئیسلامی کوردستان، بۆ روژنامه‌ روونیکرده‌وه‌، که مەرج نییه‌ هاوڕاین له‌گەڵ ریکخراوه‌کانی ژنان و ئافەرتان و کار بۆ رەتکردنەوه‌ی ئەو پرۆژه‌یاسا هه‌موارکراوه‌ بکەن، چونکه ئەوان پشتگیری له‌ مانه‌وه‌ی فرەژنی سنووردار ده‌کەن.

به‌وتەیی پەرلەمانتاران لیستی سه‌وزو به‌پێی دانیشتنه‌کەیی پەرلەمانیش، له‌ نیو لیسته‌کاندا، لیستی سه‌وز به‌ زۆریه‌ی ده‌نگ دژی مانه‌وه‌ی فرەژنی بوون، به‌لام حیزبە ئیسلامییەکان و لیستی زه‌رد له‌گەڵ مانه‌وه‌ی فرەژنی بوون به‌ مەرج، به‌لام رووناک ره‌ئۆف، به‌توندی رەخنەیی له‌ پەرلەمانتاران گرت له‌ گشت لیسته‌کان و نیکه‌رانی بوو له‌ گۆرانی هه‌لوێستی هه‌ندیک له‌ پەرلەمانتاران که له‌ دانیشتنی یه‌که‌مدا دژی مانه‌وه‌ی فرەژنی بوون و

دانیشتنی تاییه‌ت به‌ یاسای باری کەسیتی فۆتۆ: روژنامه

فهرمانگه‌ی دنیای جوری ده‌کریته‌وه

رئیس فەتاح

هه‌ولیر

سه‌چاوه‌یه‌کی نزیک له کۆبوونه‌وه‌که بۆ رۆژنامه‌ی ئاشکرا کرد، که به‌شداریه‌ی خوله‌که‌ی په‌یمانگه‌ی نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی وه‌ک به‌ریه‌به‌ری گشتی دنیای جوری له وه‌زاره‌ته‌کانی هه‌ریه‌ی کوردستاندا داده‌مه‌زرین و ده‌سه‌لاتی نه‌خشه‌و پلاندانانیان پیده‌دریت. هه‌ر به‌پێی زانیاریه‌کانی ئه‌و سه‌چاوه‌یه‌، چاوه‌پروان ده‌کریت له سه‌ره‌تای سالی داهاوتودا فهرمانگه‌ی دنیای جوری پیکه‌ینزیت و ده‌ست به‌کاره‌کانی بکات.

په‌یمانگه‌ی نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی له ته‌مموزی 2007 تا مانگی ئابی 2008 خولگی بۆ 22 له به‌رپرس و به‌ریه‌به‌ره گشتیه‌کانی وه‌زاره‌ته‌کانی حکومه‌تی هه‌ریه‌م له هه‌ولیر کرده‌وه‌و خوله‌که‌ش ته‌وه‌ره‌کانی دژه‌ گه‌نده‌لی و ریکه‌ستنه‌وه‌ی کارگێری و پلاندانان و سووده‌رگرتن له وزه‌ی مرۆیی له‌خۆده‌گرت و دوا‌ی ته‌واوبوونی خوله‌که‌ش به‌شداربوون له وه‌زاره‌تی دهره‌وه‌ی به‌ریته‌یا بروانه‌می تایه‌تیان پیکه‌خه‌را.

ئه‌نجمه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریه‌ی کوردستان فهرمانگه‌یه‌کی دنیای جوری له وه‌ریه‌به‌ره گشتیه‌یا نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی له خولگی په‌یمانگه‌ی نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی و ده‌سه‌لاتی فراوانیشیان له وه‌زاره‌ته‌کان پیده‌دریت. به‌پێی ئه‌و زانیاریه‌ی ده‌ست رۆژنامه‌که‌وتون، هه‌فته‌ی رابردو نیچیرقان بارزانی، سه‌روکی حکومه‌تی هه‌ریه‌م، له‌گه‌ل لایه‌نه په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان و به‌شداریانی خولی په‌یمانگه‌ی نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی بۆ به‌ریه‌به‌ره گشتیه‌کانی هه‌ریه‌م کوردستان، کۆبوونه‌وه‌و له کۆبوونه‌وه‌که‌شدا جه‌خت له‌سه‌ر پیکه‌ینانی فهرمانگه‌ی دنیای جوری له‌ناو ئه‌نجمه‌نی وه‌زیراندا کراوه‌ ئه‌و فهرمانگه‌یه‌ش هه‌لگرانی بروانه‌می خولی په‌یمانگه‌ی نه‌ته‌وه‌ی به‌ریته‌ی له‌خۆده‌کریت.

پیشتریش تۆمه‌تباری کوشتنی دوو که‌سی تر بووه جیگری سه‌روکی لیژنه‌ی نه‌می که‌رکوک.

کو‌ره‌که‌ی له زیندان هیناوه‌ته‌ ده‌ره‌وه

پشتیوان سه‌عدوللا

کو‌ریکی جیگری سه‌روکی لیژنه‌ی نه‌می که‌رکوک، که به‌ کوشتنی دوو که‌س تۆمه‌تبار کراوه‌و به‌و تۆمه‌ته‌ چه‌ند مانگی به‌ بریاری داوه‌ر ته‌وقیف کراوه‌و به‌ندکراوه‌، به‌لام له چه‌ند رۆژی رابردووشدا دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌ نه‌ینی له گرتوخانه‌ ده‌په‌یننه‌ دهره‌وه‌، که‌سیک بریندار ده‌کات و به‌ریه‌به‌ری پۆلیسی که‌رکوکش رایده‌گه‌یه‌نیت ئه‌و پۆلیسه‌ی که‌ مۆله‌تیان پیداده‌، زیندانی ده‌کرین. کو‌ریکی عیرفان که‌رکوکلی، جیگری سه‌روکی لیژنه‌ی نه‌می پارێزگای که‌رکوک، چه‌ند مانگی له‌مه‌وه‌ به‌ کوشتنی پۆلیسی به‌ریه‌به‌ریه‌تی هاتوچۆی که‌رکوک تۆمه‌تبار کرا، به‌وه‌یه‌وه‌ به‌ بریاری داوه‌ر له گرتوخانه‌ی (ته‌سفیرات)ی که‌رکوک زیندانی کرا، چه‌ند مانگی پیش ئیستاش پاسه‌وانیکی باوکی کوشت و به‌کو‌ریه‌ی

زاناریه‌یه‌کانی رۆژنامه، تۆمه‌تبار له ریگه‌ی باوکیه‌وه‌، به‌ پێی پرسی ده‌زگا ئه‌منیه‌یه‌کانی شاره‌که‌ تائیس‌تا چه‌ندین جار به‌ نه‌ینی له زیندان دهره‌ینراوه‌و نیراوه‌ته‌ ماله‌وه‌، چه‌ند رۆژیک له‌مه‌وه‌ به‌ریش دوا‌ی ئه‌وه‌ی ده‌په‌یننه‌ ماله‌وه‌، کو‌ریکی تر بریندار ده‌کات و هه‌ر به‌پێی زانیاریه‌کانی رۆژنامه‌ی دوا‌ی ئه‌و رووداوه‌ هه‌ول دراوه‌ له کوردستانه‌وه‌ بیه‌یننه‌ ئه‌وروپا، به‌لام هه‌ول که‌ سه‌رکه‌وتوو ئه‌بووه‌.

قبو‌لیشی ناکه‌ین. له‌لای خۆبشیه‌وه‌ عیرفان که‌رکوکلی، جیگری سه‌روکی لیژنه‌ی نه‌می پارێزگای که‌رکوک و ئه‌ندامی ئه‌نجمه‌نی پارێزگای که‌رکوک، دهره‌ینانی کو‌ره‌که‌ی له زیندان بۆ خراپبوونی باری ته‌ندروستی گه‌رانده‌وه‌و بۆ رۆژنامه‌ی «کو‌ره‌که‌ی من نه‌ موجه‌یه‌وه‌ نه‌ پیاو‌کو‌ژه‌، به‌لکو نه‌خۆش بووه‌و به‌ مۆله‌تی پزیشکی له سجن دهرمان هیناوه‌ خراپبوونه‌ بۆ عیاده‌، رووداوه‌که‌ش کاتیک چوین بۆ نانخواردن که‌ چه‌ند پۆلیسیکه‌مان له‌گه‌ل بوون و له سه‌یاره‌کانمانه‌وه‌ ته‌قه‌له‌ که‌سیک کراو بریندارکرا، دوا‌ی ئه‌و رووداوه‌ش کو‌ره‌که‌مان برده‌وه‌ بۆ سجن».

هه‌روه‌ها وتیشی: «خه‌لکیک ئه‌فس‌نم هه‌ن که‌ منیان خۆشناو‌یت و دیا‌نه‌و‌یت له‌و ریگه‌یه‌وه‌ شتم بۆ دروست بکه‌ن، پشوو‌تریش حاله‌تی قه‌زاو قه‌ده‌ر بووه‌، که‌ ئه‌فسه‌ریک به‌ده‌ستی کو‌ره‌که‌مان گيانی له‌ده‌ستداوه‌، دواتر به‌ده‌ستی خۆم ته‌سلیمی پۆلیسم کردوو»

«وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی و خۆیندنی بال‌دوو بریاری دژبه‌یه‌کیان ده‌رکردوو»

خۆیندکارانی پزیشکی سلیمانی و هه‌ولیر رژانه‌ سه‌ر شه‌رقامه‌کان

دکتۆریک له‌کاتی هه‌تافه‌کیشانداندا فۆتۆ: هۆگر عه‌لی

شارا عه‌بدولرحمان، مه‌ریوان مه‌لاحه‌سه‌ن، هۆگر که‌مال

هه‌ولیر و سلیمانی

دوا‌ی هه‌فته‌یه‌ک له مانگرتن سه‌ره‌له‌یه‌یانی دوینی ژماره‌یه‌کی زۆر له خۆیندکارانی کۆلیژه‌ پزیشکیه‌کانی زانکۆکانی سلیمانی و هه‌ولیر به‌مه‌به‌ستی نا‌ره‌زایی دهره‌برین له بریاری دامه‌زراندنیان به‌شیه‌وه‌ گرینه‌سه‌ت و کردنه‌وه‌ی کۆلیژی ئه‌هلی عیشق، خۆپیشاندانیکیان سازکرد، هاوکات وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی سووره له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی هه‌یچ گۆرانکاریه‌یک له‌و بریاره‌دا نا‌کریت.

خۆپیشاندانه‌که‌ی خۆیندکارانی کۆلیژه‌ پزیشکیه‌کانی زانکۆی سلیمانی له‌سه‌ره‌تادا بۆ به‌رده‌م فهرمانگه‌ی ته‌ندروستی و دواتر بۆ به‌رده‌م پارێزگای سلیمانی بوو، که‌ تیندا یاداشتیکان دایه‌ ده‌ست پارێزگاری سلیمانی و دوا‌ی هه‌ولدان بۆ پاشگه‌زبوونه‌وه‌ی وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی له بریاره‌که‌یان له پارێزگار کرد و به‌ریه‌به‌ری گشتیه‌ی ته‌ندروستی سلیمانی و پارێزگار به‌لینی گه‌یاندنی داواکاریه‌کان به‌ سه‌رووی خویان به‌ خۆیندکاره‌کان دا.

ئاسۆس قاسر، ئه‌ندامی ریکه‌خه‌ری خۆپیشاندانه‌که‌، بۆ رۆژنامه‌ی «بریارماندا له هه‌رسێ پارێزگای کوردستان مانگرتن و برژینه‌ سه‌ر شه‌قامه‌کان و به‌رده‌وامیسه‌ ده‌بین تاکو ئه‌نجمه‌نی وه‌زیران و وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی له بریاره‌که‌یان پاشگه‌ز ده‌بنه‌وه».

دوا‌ی ئه‌وه‌ی له ناوه‌راستی ئه‌م مانگه‌دا وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی بریاری دامه‌زراندنی دهرچوونی کۆلیژه‌ پزیشکیه‌کانی ته‌نا به‌ گرینه‌سه‌ت دهرکرد و له ئه‌نجمه‌نی وه‌زیران په‌سه‌ندکرا، ژماره‌یه‌کی زۆر له خۆیندکارانی هه‌ر چوار به‌شه‌ پزیشکیه‌که‌ی زانکۆی سلیمانی ده‌ستیانه‌کرد به‌ مانگرتن، دوینی دوا‌ی خۆپیشاندانه‌که‌، دووباره‌ مانگرتنه‌که‌یان ده‌ستپیکرده‌وه‌و ئاماژه‌ به‌وه‌که‌ن که‌ مانگرتن نا‌شکینن تا بریاره‌که‌ هه‌له‌وه‌ه‌شینه‌یه‌وه‌.

وه‌زیری ته‌ندروستی بۆ رۆژنامه‌ی «ئه‌وانه‌ خۆیندکاران و داواکاریه‌کانیان په‌یوه‌ندی به‌ وه‌زاره‌تی ته‌ندروستییه‌وه‌ نیه‌، به‌لکو په‌یوه‌ندی به‌ وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو هه‌یه‌، هه‌رکاتیک خۆیندنیان ته‌واوکردو دامه‌زران، ئه‌وکاته‌ دینه‌ سه‌ر میلاکی وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی».

سه‌باره‌ت به‌ سوودی ئه‌و گرینه‌سه‌تانه‌، هه‌لو حه‌سه‌ن ئاماژه‌ی بۆ ئه‌وه‌کرد که «دامه‌زراندنی ئه‌و دهرچوونه‌ گرینه‌سه‌تی تابه‌ته‌وه‌ هه‌یچ جیاوازیه‌کیان نیه‌ له‌گه‌ل پزیشکی موقیمو هه‌موو ئیمتیازاتیکی ئه‌وانیان ده‌بیت، ئه‌و بریاره‌ش بۆ ئه‌وه‌یه‌ که‌ پزیشک په‌ره‌ به‌ توانا‌کانی خۆی بدات، چونکه‌ ئه‌وکاته‌ی که‌ له‌ژێر راهیناندایه‌، به‌رده‌وام له‌ هه‌ولی فزیه‌بوون و خۆپیکه‌یاندانه‌بیت له‌رووی ده‌وامکردن و مامه‌له‌ی له‌گه‌ل نه‌خۆش، له‌کاتیکدا ئه‌گه‌ر په‌ره‌ی به‌ خۆپیکه‌یاندان نه‌دا، ئه‌وکاته‌ چاوه‌ به‌ گرینه‌سه‌ته‌که‌یدا ده‌خشینه‌یه‌وه‌، ئه‌مه‌ش به‌ پله‌ی یه‌ک بۆ خزمه‌تی هاوالتی و دواتریش له‌ خزمه‌تی پزیشکه‌که‌ خۆیدایه‌».

به‌لام سه‌باره‌ت به‌ هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی بریاره‌که‌و جیه‌جیکردنی داوا‌کانی خۆیندکاران، سکرته‌ری رۆژنامه‌وانی وه‌زیری ته‌ندروستی ئاماژه‌ی به‌هه‌یچ هه‌ولیک له‌وباره‌دا نه‌کرد و وتی: «پزیری وه‌زیری ته‌ندروستی کۆبوونه‌وه‌یه‌کی له‌گه‌ل خۆیندکارانی مانگرتوودا ئه‌نجامدا و پێی راگه‌یانن، که‌ ئه‌وه‌ بریاری ئه‌نجمه‌نی وه‌زیرانه‌و له‌ده‌ستی وه‌زاره‌تدا نیه‌».

خۆپیشاندانی قوتاییانی زانکۆی پزیشکی هه‌ولیر

له‌گه‌ل خۆیندکارانی مانگرتوودا ئه‌نجامدا و پێی راگه‌یانن، که‌ ئه‌وه‌ بریاری ئه‌نجمه‌نی وه‌زیرانه‌و له‌ده‌ستی وه‌زاره‌تدا نیه‌».

ناوی ئاشکراکه‌ریت، بۆ رۆژنامه‌ی «وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی و خۆیندنی بال‌دوو بریاری دژبه‌یه‌کیان ده‌رکردوو، چونکه‌ وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی ده‌لیت له‌به‌رئه‌وه‌ی پزیشکمان زۆره‌، ئیتر به‌گرینه‌سه‌ت داتانده‌مه‌زرینن، که‌وايه‌ ئه‌ی بۆچی وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو ره‌زانه‌ندی له‌سه‌ر کردنه‌وه‌ی کۆلیژی ئه‌هلی عیشق ده‌دات، ئه‌و دوو بریاره‌ هه‌م دژبه‌یه‌کو هه‌م دژ به‌ ئیمه‌شه».

سه‌باره‌ت به‌ رێشویی وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو له‌سه‌ر خۆپیشاندانه‌که‌ی دوینی خۆیندکارانی کۆلیژه‌ پزیشکیه‌کان، سه‌رتیپ خا‌لس، له‌ راگه‌یاندنی ئه‌و وه‌زاره‌ته‌، ئه‌وه‌ی بۆ رۆژنامه‌ روونکردوه‌ که‌ وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو له‌گه‌ل دامه‌زراندنی خۆیندکاراندا به‌وه‌ دژی به‌گرینه‌سه‌ت کارکردنیانه‌، وتیشی: «بۆ ئه‌و مه‌به‌سته‌ وه‌زیری خۆیندنی بال‌دوو سه‌روایی ئاراسته‌ی وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی کردوووه‌ پشنگیری له‌ خۆیندکاران کردوو».

خۆپیشاندانی دهرچوونی په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی که‌لار

هه‌ر دوینی ژماره‌یه‌ک له دهرچوونی په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی که‌لار به‌مه‌به‌ستی نا‌ره‌زایی دهره‌برین له‌ دژی دامه‌زراندنیان،

خۆپیشاندانیکیان بۆ به‌رده‌م په‌رله‌مانی کوردستان ریکه‌خت، دلشاد صالح، نوینه‌ری خۆپیشاندان، به‌ رۆژنامه‌ی رایگه‌یاند: ئیمه‌ ده‌یان دهرچووی په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی که‌لارین، دوا‌ی ئه‌وه‌ی سه‌ردانی سه‌رحه‌م داموده‌زگاکانی ئه‌و ناوچه‌یه‌مان کردوو به‌مه‌به‌ستی دامه‌زراندنمان، به‌لام هه‌یچ وه‌لامیکان نه‌داوینه‌ته‌وه‌، بۆیه ئیمه‌ هاتووین بۆ به‌رده‌م په‌رله‌مان به‌ نوینه‌رایه‌تی دهرچووان داوا له په‌رله‌مان ده‌که‌ین ریگه‌چاره‌یه‌که‌مان بۆ بدۆزنه‌وه‌.

خۆپیشاندانی زانکۆی سه‌لاحه‌دین

هه‌ر دوینی به‌مه‌به‌ستی گۆرینی سیستمی عبور له زانکۆکان، خۆیندکارانی زانکۆی سه‌لاحه‌دین خۆپیشاندانیان بۆ به‌رده‌م وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو سازکردو خۆپیشاندان داوا‌یانکرد سیستمی عبور بگۆریت له 2-1 وانه‌ له نیزی سالا‌نه بۆ نیزی کورسات 2-4 وانه‌ بیت، له‌وباره‌یه‌وه‌ نوینه‌ری خۆیندکاران به‌ رۆژنامه‌ راگه‌یاند: دوا‌ی بیه‌ینی د. نه‌ژده‌ت ئاکری، به‌ریه‌به‌ری گشتیه‌ی دیوان له وه‌زاره‌تی خۆیندنی بال‌دوو، به‌ خۆیندکارانی راگه‌یاند ئه‌وان ئاماریکی تر ده‌که‌ن له زانکۆی سه‌لاحه‌دین بۆ زانیانی ژماره‌ی خۆیندکاران که‌ سوودمه‌نده‌بێن له‌م پینشیاژه‌.

سه‌روکی کۆمکاری زیندانییه سیاسییه کانی کوردستان:

لای مالیکی، کارمان بو زیندانیانی سیاسی کردوو، به‌لام له سلیمانی کار بو تیکدانی ده‌کریت

په‌رله‌مانی کوردستان، به عه‌قلیه‌تی کۆن یاسای باری که‌سیتی په‌سه‌ند ده‌کات

مه‌لا فه‌رمان

له ۲۷/۱۰/۲۰۰۸ له په‌رله‌مانی کوردستان یاسای باری که‌سیتی دوی لیدوانیکی زور خرایه ده‌نگدانه‌وه، به‌داخوه له نه‌جامدا مه‌سه‌له‌ی فره‌ژنی ره‌وایی یاسایی پندرا. ئهم یاسایه ده‌قوادوق له یاساکانی سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتی عه‌شیره‌تو ده‌ره‌به‌گایه‌تی ده‌چیت، ته‌نها جیاوازی بوونی هه‌ندی مه‌رجی قورسه له‌م باره‌وه، ئه‌و مه‌رجانه‌ی له‌کرده‌ودا هه‌یج کاری پیناکریت، بو

ئهم مه‌سه‌سته ده‌یان فرۆفیل ده‌هه‌ینریته‌وه، هه‌ق نییه هه‌یج یه‌کێک دل به‌م مه‌رجانه خۆش بکاتو لیدوانی له‌سه‌ر بکات. باشتر وابوو ده‌نگ به‌ یاسای قه‌ده‌غه‌کردنی فره‌ژنی بداره‌یو پاشان ره‌چاوی هه‌ندی‌تی خه‌له‌تی تایبه‌تی بکرایه به‌ یه‌کسانیی بو هه‌ردوو ره‌گه‌زی نێرو می.

بیانوی هه‌ندی ئه‌ندام په‌رله‌مان له ده‌نگدان به‌م یاسایه، مه‌ترسی پینشیلکردنی یاسای ئیسلام زویربوونی ده‌وله‌تانی ئیسلامییه. نه‌تگییه بو ئه‌ندامی په‌رله‌مان له جوانکردن و به‌مۆدیرکردنی مالی خۆی بیانوی له‌و بابه‌ته به‌هینیته‌وه. له بیسته‌کانی سه‌ده‌ی بیسته‌م ئه‌تاتورک به‌ هه‌ندی هه‌نگاو ناو مالی تورکی جوانکرد: پیتی عه‌ره‌بی قورانی به‌ یه‌کجاره‌کی لابر دو پیتی لاتینی له‌ جینی به‌کار هینا، ده‌وله‌تو ئاینی لیک جیا کردوو... تا. ئیستاش هه‌موو ده‌وله‌ت ئیسلامییه‌کان به‌ خۆشحالییه‌وه ده‌یان‌وه‌ی په‌یوه‌ندی خۆیان به‌م ولاته‌وه دروست بکه‌ن، که‌سیش پینان نالی به‌رچاوتان به‌ کله‌وه‌یه. بۆیه ئه‌وانه‌ی ده‌نگیان به‌ ره‌وایی فره‌ژنی داوه، سه‌ر به‌ هه‌ر حیزبیک بن، ئه‌وه رایه‌کی کۆنو ناسه‌رده‌مه، نیشانه‌ی مانه‌وه‌ی عه‌قلیه‌تی پاشماوه‌ی ده‌ره‌به‌گایه‌تییه له‌ بیرکردنه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌ندام په‌رله‌مانانه، ئهم جوړه بیرکردنه‌وه‌یه له دونیای ئه‌مروڤا کاریگه‌ری نیوده‌وله‌تی خرایه ده‌بیت له‌سه‌ر کیانی کردی بو ئیستادوا روژ.

ئه‌وه‌ی لای من جینی سه‌رنجه ده‌نگدانی چه‌ند ئه‌ندامیکی فراکسیونی سه‌وزو ده‌رچوونه‌ده‌ره‌وه‌ی چه‌ند دانه‌یه‌کی تره له هۆلی په‌رله‌مان به‌ چه‌ند خوله‌کیک به‌ر له پرۆسه‌ی ده‌نگدان، له کاتیکیدا په‌یره و به‌رنامه‌ی حیزبی فراکسیونی سه‌وز به‌ روونی ته‌نکید له‌سه‌ر به‌ گۆچوونه‌وه‌ی دیارده‌ی فره‌ژنی ده‌کاته‌وه، کاتی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان له‌ شاخ بوو، کاری ده‌کردن بو بیه‌بیرکردنی ئهم دیارده‌یه. جگه له په‌یره‌ویش به‌ریز سکرتری گشتی له ده‌یان کۆرکوبوونه‌وه‌دا به‌ راشکاوایی باسی خراییی ئهم دیارده‌یه‌ی کردوووه هواربوون و پشتیوانیی خۆی بو ته‌واوی مافه‌کانی ژنان ده‌ربیره‌و.

بۆیه ده‌نگدانی ئه‌و سنی ئه‌ندام په‌رله‌مانه‌ی فراکسیونی سه‌وز به‌ یاساییکردنی دیارده‌ی فره‌ژنی، جگه له‌وه‌ی لادانه له په‌یره‌وه به‌رنامه‌ی یه‌کیتی، گوینه‌دانیشه به‌ قسه‌کانی سکرتری گشتی. جینی خۆیه‌تی ئهم سنی ئه‌ندام په‌رله‌مانه له لاین مه‌کتبه‌ی سکرترارییه‌ت، مه‌کتبه‌ی سیاسی و مه‌کتبه‌ی ریکستس بانگه‌شیت بکرین بو زیاتر روونکردنه‌وه له‌سه‌ر ئهم بابه‌ته.

له‌م باره‌یه‌وه من له گه‌ل ته‌واوی قسه‌کانی ئه‌ندام په‌رله‌مان سۆزان خاله شه‌هايم، ئهم خانمه راستیی ئه‌و په‌نده کوردیییه‌ی سه‌لماند که ده‌لی « شیر له‌لان ده‌رچوو، چ پیاو بیت یان ژن هه‌ر یه‌که». راست بو چاککردنی ئه‌و بارووخه خرایه‌وه ده‌ستکردن به‌ پرۆسه‌ی گۆران پیویست به‌ پرۆسه‌یه‌کی ریفۆرمی سه‌رتاسه‌ری ده‌کات، ئهم پرۆسه‌یه پرۆسه‌یه‌کی گشتگیره پیویست به‌ که‌سانی ده‌کات که پیشه‌کی له‌ خۆیان‌وه ریفۆرم ده‌ست پینکه‌ن. بۆیه هه‌موو ریفۆرمیسته‌کانی کوردستان ده‌بیت زور ئاگاداری ئهم جوړه پینشاته‌ن بن.

دژ به‌م یاسایه جینی خۆیه‌تی ئه‌رکیشیانه هه‌موو ریکخواه‌کانی ژنان، ئافره‌تان و هه‌موو ریکخواه‌کانی کۆمه‌لگای مه‌دنی ده‌نگ به‌رز بکه‌نه‌وه‌وه داوا له په‌رله‌مان بکه‌ن پینداچوونه‌وه له‌و یاسایه بکات. فشاری باش و هه‌مه‌لایه‌نه‌ش بخه‌نه سه‌ر سه‌روکیه‌تی هه‌ریم بو ئیمزانه‌کردنی ئهم یاسایه و گه‌رانه‌وه‌ی بو په‌رله‌مان.

بو هه‌موو ئه‌و ئه‌ندام په‌رله‌مانه‌ی ده‌نگیان بو په‌سه‌ندکردنی دیارده‌ی فره‌ژنی داوه، به‌م نمونه‌یه کۆتایی به‌م بابه‌ته دینم، له یه‌کی له ژماره‌کانی گۆفاری خیزاندا دوو چاوپێکه‌وتیم خۆینده‌وه، یه‌که‌میان له‌گه‌ل ژنیک بوو له ناوچه‌ی پشده‌ر، ئهم ژنه باسی له‌ کاری به‌ربوویی خۆی ده‌کات له سه‌رده‌می کۆندا، چۆن به‌ ژیری خۆی بووکیکی له‌ کوشتن رزگار کردوو له یه‌که‌م شه‌وی بووکیکی. دووهمیان چاوپێکه‌وتنیکه له‌ گه‌ل پیاویک له عه‌شیره‌تی سورچیو زیاتر له ژنیکه هه‌یه، باس له‌وه ده‌کات له سه‌رده‌می کۆن ئهم ژنانه‌ی خواستوو، ئیستا دان به‌وه‌دا ده‌نی که فره‌ژنی هه‌له‌یه و ئامۆژگاری کۆرله‌کانی ده‌کات ئهم هه‌له‌یه دووباره نکه‌نه‌وه. (بیورن ژماره‌ی گۆفاره‌که‌م له به‌رده‌ست نییه).

مه‌جید، پارێزگاری سلیمانی، له‌وه کیشه‌یه ئاگادار نه‌بووه، چونکه ئه‌وانه‌ش به‌ناوی کۆمکاره‌وه قسه‌یان کردوو، هه‌ربۆیه به‌نیازین دیداری له‌گه‌لدا بکه‌ین و ده‌بیت به‌هه‌لوئستی خۆیدا بچیته‌وه، که به‌لینی هاوکاری به‌و ده‌سته‌یه داوه، ده‌زانسین به‌هه‌له‌یاندایا به‌ردوو، ئه‌و براده‌رانه ده‌چنه زور شوین به‌ناوی کۆمکاره‌وه، ته‌نانه‌ت چونه‌ته په‌رله‌مان، ئه‌وانه ده‌یان‌وه‌یت به‌ راستی ئه‌و هیلاکی و ماندوو بوونه‌ی کۆمکار کردوو‌یه‌تی له‌باری به‌رن.

روژنامه: ئیوه به‌گۆپه‌ری په‌یره‌وی ناوخوای خۆتان بیت، نابیت که یه‌کێک زیندانی سیاسی بیت له ناوهندیکی تر کاری بو بکریت، هه‌ندیک که‌س له سلیمانی زیندانی سیاسی نه‌بوون و کاریان بو نه‌کردوون. به‌لام هاتوون بو ئیوه ئیوه کردووتان به‌ ئه‌ندام به‌س له‌به‌ره‌وه‌ی پارتی بوون، ئه‌مه تا چه‌ند راسته، ئه‌گه‌ر وایه ئه‌مه پینچه‌وانه‌ی په‌یره‌وی ناوخوازان نییه؟

* کیشه‌که شه‌ری ناوخوا بووه، که‌سیک له هه‌ولیر نیشته‌جییه، خه‌لکی سلیمانی بووه چووته ته‌وه‌ی کاریان بو نه‌کردوو، هه‌رکه‌سیکیش زیندانی سیاسی پیویست له هه‌ر شوینیک بیت کاری بو بکریت، شتیکی تر هه‌یه هه‌رکه‌سیک ده‌لێت که‌سیک زیندانی سیاسی نییه با بیت بیسه‌لمینیت تا ئیهمه‌ش کاری بو نه‌که‌ین.

روژنامه: نزیکه‌ی چوار ملیون دینارتان وهرگرتوووه بو پیناسه‌ی زیندانی، ئه‌و بره‌ پارویه‌تان له جیدا سه‌رف کردوووه؟

* نزیکه‌ی ۸۰ کادیرمان هه‌یه له ناوه‌نده‌کان و کرێی خانوو ده‌دین. ئه‌و پارویه‌ی سه‌رفی ده‌که‌ین له‌و بره‌ پارویه‌ی زور زیاتره که وهریده‌کرین، تا ئیستا پیناس له‌ کاغه‌زی ئاسایی دروسته‌که‌ین، نه‌مانتوانیوه پیناسی باش دروستیکه‌ین.

روژنامه: سالیکی دوو مانگه‌ پارهی ۲۰ هه‌زار پیناستان وهرگرتوووه، بو هه‌ر پیناسیک ۶ هه‌زار دینار، ئه‌و پیناسانه جییان به‌سه‌ره‌اتوووه؟

* پیناسه‌کان کۆمه‌لیکیان وهریانگرتوووه، نزیکه‌ی پینچ هه‌زاریان ته‌واوو بووه و ئه‌وه‌شی ماوه به‌ به‌رده‌وامی کار له‌سه‌ر دۆسه‌یه‌کانیان ده‌کریت، خۆمان ئه‌و کاره‌مان کردوو له‌به‌ره‌وه‌ی که‌سی نازیندانی نه‌یه‌ته ناوماه‌وه.

روژنامه: ۲۵ ملیون دینارتان وهرگرتوووه تا دابه‌شی بکه‌ن به‌سه‌ر زیندانییه سیاسییه‌کاندا به‌ یه‌کسانی، تا چه‌ند دا په‌یره‌ور بوون له‌و دابه‌شکردنه‌دا؟

* ئه‌و ۲۵ ملیون دیناره له‌لاین د. به‌ره‌م سالح، جیگری سه‌روک و هه‌زی، پینشکه‌شی کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کان کراوه، ئیهمه‌ش به‌پینی فه‌رماتیکی کارگیریی دابه‌شمان کردوووه به‌سه‌ر ئه‌ندامان و کارگیرانی کۆمکاره زیندانییه سیاسییه‌کان، ئه‌وانی دیکه‌شمان وه‌ک جه‌ژانه‌و ئه‌وه‌شی مایه‌وه سالیکی ئینته‌رنیتمان پێ دامه‌زراندوووه، که له‌م ماوه‌یدا ده‌که‌وته کارو هه‌موو زانیارییه‌کانی زیندانیانی سیاسی تیدا بلاوه‌که‌ینه‌وه.

روژنامه: له هه‌ردوو ریکخواه‌که‌تاندا پینچ یه‌گرتنه‌وه چه‌ند پارچه زه‌ویتان وهرگرتوووه، هه‌مووی زیندانی سیاسی بوون که زه‌ویان وهرگرتوووه؟

* له ریکخوازی زیندانی سیاسی له هه‌ولیر ۱۶۸ پارچه زه‌ویان وهرگرتوووه، هه‌مووشیان بو زیندانی سیاسی بوون، له سلیمانی کۆمه‌له‌ی زیندانیانی سیاسی (۱۵۰۰) پارچه زه‌ویان وهرگرتوووه، نازانم چه‌ندیان زیندانی سیاسی بووه! له هه‌ردوولا موخه‌له‌فات هه‌بووه، به‌لام ئیستا ئه‌وه نه‌ماوه پاکسانیی ته‌واو ده‌که‌ین.

روژنامه: ده‌سته‌یه‌که له سلیمانی دامه‌زراره به‌ناوی ده‌سته‌ی داکوکی له زیندانیانی سیاسی، ئه‌مه ئه‌وه ناگه‌یه‌نیت ئیوه که‌مه‌ته‌رخه‌من له کاره‌کانتاندا به‌هاتاییه‌تی که‌ ئه‌وانه ئیوه به‌ نوینه‌ری شه‌ری خۆیان نازانن، ئیوه راتان چییه به‌رامبه‌ریان؟

* ئیهمه ئه‌گه‌ر به‌ راستی بیت یان به‌ درو داکوکی له زیندانیانی سیاسی ده‌که‌ین، هه‌موومان به‌ خۆبه‌خش کارده‌که‌ین، خه‌لکیش هه‌یه ئیستا له‌ناو ئه‌و براده‌رانه‌دا یه‌ وتمان وهره کارمان له‌گه‌لدا بکه، وتی پارم پینده‌ن کارناکه‌م، ئیستا هه‌ولده‌هه‌ین کاریک بو زیندانیانی سیاسی بکه‌ین و گه‌یشتووینه‌ته لای مالیکی، به‌لام ده‌سته‌ی داکوکی له زیندانیانی سلیمانی کار بو ئه‌وه ده‌که‌ن تیکی بدن، ئه‌وان داوی ئه‌وه ده‌که‌ن ته‌نها ئه‌ زیندانییه سیاسیانه‌ی حوکمداران، کاریان بو بکریت، باشه ئه‌و که‌سانه‌ی تر که زیندانی بوون به‌ هه‌ر شیویه‌یک حوکمه‌تی عیراقی زیندانی کردوون له‌سه‌ر سیاسه‌ت، بو به‌ زیندانی حساب نه‌کرین.

روژنامه: ئه‌و ده‌سته‌یه باس له‌وه‌ده‌که‌ن که هه‌له‌بژاردنی سه‌رتاسه‌ری بکریت له‌ناو ئه‌و ریکخواه‌دا، ئه‌ی ئیوه نوینه‌ری ئه‌و زیندانییه سیاسییه‌ ئین؟

* که یه‌که‌نگرتوووه‌ته‌وه به‌ ته‌واوووه روژی کۆنفرانس و هه‌له‌بژاردنیشان دیاریکردوووه، ئه‌وانه شتی شه‌خسیان هه‌یه، به‌س له سلیمانی ئه‌و کاره هه‌یه، پینشان راگه‌یاندوووه که کیشه دروست نه‌که‌ن و به‌ گه‌توگۆ چی هه‌یه چاره‌سه‌ری بکه‌ین، به‌لام ئه‌وان نه‌هاتن. هه‌رشتیکیان هه‌یه له‌سه‌ر ئیهمه که نایاسایی بیت، با به‌ یاسا چاره‌سه‌ری بکه‌ن، به‌لام ته‌ک دوو وشه‌له‌روژنامه‌یه‌که‌دا له‌لاین وواپیش خۆیان ناکه‌ن به‌ خاوه‌نی، داوی هه‌له‌بژاردن ده‌که‌ن؟ ئه‌وانه خۆیان له یه‌گرتنه‌وه‌که‌دا به‌شداربوون و په‌یره‌وی ناوخواه‌یه‌کان داڕشتوووه له‌گه‌لمان، ئیستا کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کان به‌ نوینه‌ری خۆیان نازانن، به‌لام با بزانی کێ ریی به‌وان داوه خۆیان به‌ نوینه‌ری خه‌لک ده‌زانن، ئیهمه به‌داوی ئه‌و کاره‌دا ده‌چین و لێناگه‌ریین.

روژنامه: له‌کاتی ئه‌و خۆپیشاندانه‌ی ده‌سته‌ی داکوکی له زیندانیانی سیاسی له سلیمانی، پارێزگاری سلیمانی به‌لینی ئه‌وه‌ی پیدان هاوکارییان بکات، ئه‌مه تا چه‌ند به‌ لای ئیوه‌وه دروسته که خۆتان به‌ ریکخوازیکی رسمیی له کوردستان ده‌زانن؟

* دلناین که دانای ئه‌حمده وهرگرتوووه، ریکخواه‌که‌تاندا پینچ یه‌گرتنه‌وه چه‌ند پارچه زه‌ویتان وهرگرتوووه، هه‌مووی زیندانی سیاسی بوون که زه‌ویان وهرگرتوووه؟ * له ریکخوازی زیندانی سیاسی له هه‌ولیر ۱۶۸ پارچه زه‌ویان وهرگرتوووه، هه‌مووشیان بو زیندانی سیاسی بوون، له سلیمانی کۆمه‌له‌ی زیندانیانی سیاسی (۱۵۰۰) پارچه زه‌ویان وهرگرتوووه، نازانم چه‌ندیان زیندانی سیاسی بووه! له هه‌ردوولا موخه‌له‌فات هه‌بووه، به‌لام ئیستا ئه‌وه نه‌ماوه پاکسانیی ته‌واو ده‌که‌ین.

● سلیمان خالد نازکی، سه‌روکی کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کانی کوردستان، جه‌خت له‌وه ده‌کاته‌وه که له‌لایه‌ن حوکمه‌تی هه‌ریم و به‌غداوه هاوکاریی ناگرین و ره‌خنه‌و نارمزی خۆشی سه‌باره‌ت به‌ دروستبوونی ده‌سته‌ی داکوکی له زیندانیانی سلیمانی رادگه‌یه‌نیت.

عه‌بدولرحمان ئه‌بو به‌کر

* ئیهمه ئاگادارین و به‌یاننامه‌ی خۆمان ده‌رکردوووه بو حوکمه‌تی هه‌ریم و حوکمه‌تی به‌غدا که ده‌بیت روونکردنه‌وه‌ی خۆیان به‌ ئیهمه بدن تا بزانی پاره‌که گه‌یشتوووه، گه‌ر گه‌یشتوووه چی لپه‌اتوووه؟

روژنامه: کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کان که‌ی دروستبووه؟ * له ۲۷/۱۰/۲۰۰۷ کۆمه‌له‌ی زیندانییه سیاسییه‌کان و ریکخوازی زیندانیانی سیاسی له کۆنفرانسیکیدا یه‌کیانگرتو کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کانی کوردستان پینکینترو هه‌موو زیندانییه‌کی سیاسی کوردستان بۆ هه‌یه ئه‌ندام بیت له کۆمکاره‌که‌دا به‌پێ جیاوازی.

روژنامه: ئیوه وهرگرتوووه چه‌ند زیندانییه سیاسییه‌کانی سه‌ر به‌ پارتی، پینچ یه‌گرتنه‌وه چه‌ند ئه‌ندامتان هه‌بووه کۆمه‌له‌ی زیندانییه سیاسییه‌کانی سه‌ر به یه‌کیتی چه‌ند ئه‌ندامیان هه‌بووه؟

* وه‌ک ریکخوازی زیندانییه سیاسییه‌کان ۳۵ هه‌زار ئه‌ندامان هه‌بووه، کۆمه‌له‌ی زیندانییه سیاسییه‌کانیش ۲۳ هه‌زار ئه‌ندامیان هه‌بووه، به‌لام دوی یه‌گرتنه‌وه پاکسانیی کرا له‌ناو ئه‌ندامه‌کاندا، خه‌لک هه‌بووه پینتر زیندانی سیاسی نه‌بووه ئه‌ندامیش بووه له کۆمه‌له‌ی زیندانییه سیاسییه‌کانی هه‌ردوولا، هه‌ربۆیه ئیستا کۆمکاری زیندانییه سیاسییه‌کان ته‌نها فۆرمی ۲۰ هه‌زار ئه‌ندامان وهرگرتوووه به‌رده‌وامیش کارده‌که‌ین بو وهرگرتنی زیندانی سیاسی.

روژنامه: زیندانیانی سیاسی هه‌ریم مووچه‌ی مانگانه‌یان هه‌یه، جیاوازیی ئه‌و مووچه‌یه له‌گه‌ل زیندانیانی سیاسی به‌غدا چه‌نده؟

* یه‌ک زیندانی سیاسی کوردستان مووچه‌ی مانگانه‌ی نییه، ئه‌مه‌ش له‌کاتیکیدا که مووچه‌ی زیندانیانی سیاسی له به‌غدا ۵۰۰ هه‌زار دیناره. **روژنامه:** ئه‌و ۲۵ ملیون دیناری که گوايه له به‌غداوه هاتوووته هه‌ریم بو زیندانیانی سیاسی چی به‌سه‌ره‌ات؟

تا ئیستا په‌رله‌مان بریاری پیکهینانی لیژنه‌ی لیکۆلینه‌وه له راستیه‌کانی که‌رکۆکی نه‌داوه

به‌هادین یوسف

لیستی هاوپه‌یمانی کوردستان، به‌رۆژنامه‌ی راگه‌یاند: هیشتا بریار بۆ پیکهینانی لیژنه‌ی په‌رله‌مانیه‌که نه‌داوه، تا بچنه که‌رکۆکی ده‌ست به‌کاره‌کانیان بکهن «نۆینه‌ره‌کان مه‌به‌دئیه‌ی» دیاریکراون و هه‌ر نه‌توه‌یه‌که نۆینه‌ره‌کانی ده‌ستنیشانکردوو، به‌لام به‌رهمی بریاری بۆ ده‌رئه‌چوو، تا ده‌ستبه‌کارین». به‌پێی ماده‌ی 24 یاسای هه‌لبژاردنی پارێزگاکان لیژنه‌یه‌کی په‌رله‌مانی له

7 په‌رله‌مانتاری که‌رکۆکی پیکه‌هه‌ینریت له‌ دوو نۆینه‌ری هه‌ریه‌که له‌ کوردو عه‌ره‌بو تورکمان و یه‌ک نۆینه‌ری مه‌سیحیه‌کان، که‌ کارده‌کات بۆ دابه‌شکردنی پۆسته ئیداری و ئه‌منیه‌کانی که‌رکۆکی لیکۆلینه‌وه له‌تۆماری ده‌نگه‌ران و تۆماری ره‌گه‌زنامه‌و ئه‌و زیاده‌رۆییانه ده‌کهن، که له‌پێش سالی 2003 و دواتریش ئه‌نجامدراون و ده‌بیت پیش 11/1 لیژنه‌که پیکه‌هه‌ینریت،

تا به‌هاوکاری ئیداره‌ی پارێزگای که‌رکۆکی کاره‌کانیان ئه‌نجامده‌ن و دواتر پینشینازو راسپارده بۆ سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان ئاماده‌ده‌کهن. سه‌یوان کاکه‌یی، نۆینه‌ری پارێزگای که‌رکۆکی له‌په‌رله‌مانی عێراق، به‌روای خۆی نیشاندا به‌وه‌ی له‌م چه‌ند رۆژدا په‌رله‌مانی عێراق بریار بۆ پیکه‌هه‌ینانی لیژنه‌که ده‌ربکات و هۆکاری پیکه‌هه‌ینانی گه‌رانده‌وه بۆ ئه‌وه‌ی «خه‌مساردی

هه‌یه له‌ دروستکردنی لیژنه‌ی په‌رله‌مانیه‌که‌دا». به‌پێی زانیارییه‌کانی رۆژنامه‌ش ئه‌و نۆینه‌رانه‌ی بۆ لیژنه‌که ده‌ستنیشانکراون، پیکه‌هاتوون له‌م ئه‌نجامانه (سه‌یوان کاکه‌یی و خالید شوانی نۆینه‌ری کورد، عومه‌ر جبوری و محمه‌د ته‌میم نۆینه‌ری عه‌ره‌ب، سه‌عه‌د دین ئه‌رگه‌چ و محمه‌د به‌یاتی نۆینه‌ری تورکمان و تائیس‌تاش نۆینه‌ری مه‌سیحیه‌کان دیاری نه‌کراوه).

به‌پێی سه‌رچاوه‌یه‌کی بالا‌ی په‌رله‌مانی عێراقیش: «به‌وه‌ی ئه‌وه‌ی مه‌سیحیه‌کان نۆینه‌ری راسته‌وخۆیان نییه، که‌ خه‌لکی که‌رکۆکی بێت، نۆینه‌ری نه‌توه‌یه‌که‌ر توه‌ه‌کان له‌عێراق تر دا‌بنریت، ئه‌ویش پینده‌چیت نۆینه‌ری مه‌سیحیه‌کان بێت له‌ ئه‌نجمه‌نی پارێزگای که‌رکۆکی، که‌ ئه‌مه‌ش له‌گه‌ل یاساکه‌دا یه‌کنه‌گه‌رته‌وه، بۆیه هیشتا یه‌کلایی نه‌کراوه‌ته‌وه».

په‌رله‌مانی عێراق تا ئیستا بریاری پیکه‌هه‌ینانی ئه‌و لیژنه‌ی په‌رله‌مانیه‌ی نه‌داوه که‌ لیکۆلینه‌وه له‌ تۆماری ده‌نگه‌ران و ره‌گه‌زنامه‌و زیاده‌رۆییه‌کانی که‌رکۆکی ده‌کات. په‌رله‌مانتاریکی که‌رکۆکی هۆکاره‌کی ده‌گه‌رینیه‌ته‌وه بۆ خه‌مساردی په‌رله‌مان. سه‌یوان کاکه‌یی، ئه‌ندامی

په‌یوه‌ندی کورد - ئه‌مریکا له‌ هاوکێشه‌ی سیاسی عێراق و نیوده‌وله‌تیدا

رێبین فه‌تاح

سه‌ره‌تای گۆتایی مانگه

هه‌نگوینییه‌که

دوای خۆکرتنه‌وه‌ی هه‌یه عه‌ره‌بیه‌ عێراقیه‌کان و تا ئاستیک سه‌قامگیربوونی پرۆسه‌ی سیاسی عێراق، به‌لای هه‌ندیک چاوه‌ڕووی سیاسییه‌وه تینینی ئه‌وه‌کرا که ئیداری بوش، کوردی په‌راویزخستوو. کورد له‌ سه‌ره‌تای پرۆسه‌ی داگیرکردنی عێراقه‌وه که سه‌رکرایه‌تی سیاسی کورد به پرۆسه‌ی «نازادکردنی عێراق» ناوی ده‌بات، ته‌نیا هه‌ژیکه‌ی ریکخراویبو له‌ عێراقدا، ئه‌مه‌ش وایکرد هه‌زه‌کانی هاوپه‌یمانان په‌یوه‌ندییه‌کی باش له‌گه‌ل کورده‌کان ببه‌ستن، ئه‌م په‌یوه‌ندییه

په‌رسه‌ندنی زیاتری به‌خۆوه بینی کاتیک که‌ تورکیا رێگه‌ی به‌ هاتنه‌ ناوه‌وه‌ی سه‌ربازه ئه‌مریکیه‌کان نه‌دا بۆ ناو خاکه‌که‌ی و له‌وێشه‌وه بۆ عێراق ره‌تکردنه‌وه‌ی داوای ئه‌مریکیه‌کان له‌لایه‌ن تورکیاوه، ده‌رفه‌تی بۆ کورده‌کان ره‌خساند خۆیان له‌ ئه‌مریکا نزیک بکهنه‌وه، به‌لام له‌ ئیستادا هاوکێشه‌کان به‌شێوه‌یه‌کی دیکه‌ گه‌وراون، ئه‌مریکا نرخی زۆر بۆ تورکیا داوه‌نیت، به‌لگه‌ی ئه‌مه‌ش ئه‌وه‌یه که ئه‌مریکا بۆ رازیکردنی دۆسته کۆنه‌که‌ی که‌ تورکیا، په‌نجه‌ی له‌ته‌ک دواخستنی جیه‌جیه‌کردنی ماده‌ی 140 نه‌رم کرد، ئه‌گه‌رچی له‌ ئاستی گوتاردا جه‌خت له‌سه‌ر پیاده‌کردنی ماده‌ ده‌ستوریه‌یه‌کان ده‌کاته‌وه، به‌لام له‌ ئاستی کرده‌بیدا پالشتیه‌کی نه‌کردوو. چاوه‌ڕووی سه‌یوانی کورد له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کهنه‌وه که به‌رژه‌وه‌ندییه‌کان ئاستی په‌یوه‌ندییه‌کان دیاری ده‌کهن.

هه‌روه‌ک لیکۆلیاری سیاسی د. بورهان یاسین، وا بۆی ده‌چیت زه‌مه‌نی کوردی له‌ پرۆسه‌ی سیاسی عێراقدا گۆتایی هاتوو، ئه‌م بۆچوونه‌ی ناوبراو دوا‌ی باشتروونی ره‌وشی ئه‌منی عێراق دیت که‌ کاریگه‌ری له‌سه‌ر یه‌کخستنه‌وه‌ی مالی هه‌یه عه‌ره‌بیه‌ عێراقیه‌کان دا‌ناوه.

هه‌لکه‌کان

له‌ سه‌به‌ته‌ی ئه‌مریکا

زۆرت‌ری ره‌خنه‌که‌ له‌ سه‌رکرایه‌تی سیاسی کورد له‌ په‌یوه‌ندییه‌کانیدا له‌گه‌ل ولاتانی ده‌روه گیرانیت، ئه‌وه‌یه که کورد ته‌واوی هه‌لکه‌کانی خستوه‌ته سه‌به‌ته‌ی ئه‌مریکاوه، سه‌رکرایه‌تی سیاسی کوردیش جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کاته‌وه که به‌وه‌ی هه‌لکه‌وته‌ی جوگرافی هه‌ریه‌می کوردستانه‌وه‌و

چاوه‌ڕووی گیرانی به‌ هه‌ریه‌ک له‌ ولاتانی ئێران، تورکیا، سواریا به عێراقیشه‌وه‌وه هه‌لوێستی نیکه‌تی ئه‌و ولاتانه به‌رامبه‌ر به‌ کورد، وایکردوو ته‌نیا بیر له‌ دروستکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ئه‌مریکا دا بکێته‌وه. به‌شێوه‌یه‌کی چه‌وا‌دیره‌ سیاسییه‌کان پینداگری له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کهن که په‌یوه‌ندییه‌کانی کورد ئه‌مریکا به‌ره‌و گۆتایی ده‌چیت، به‌غدا تا دیت خۆی کورده‌کاته‌وه‌وه فشاره‌کانیش له‌سه‌ر حکومه‌تی هه‌ریه‌م زیاتر ده‌بن، له‌ سه‌ره‌تادا گرته‌کانی نه‌وت و گاز، ناوچه دابراوه‌کان به‌شێوه‌یه‌ی ئیستا له‌ئارادا نه‌بون. په‌یوه‌ندییه‌کانی ئه‌مریکا له‌گه‌ل کورد به‌شێوه‌ی ئیستا ساردی تینا نه‌کوتوو، به‌رای د. که‌مال ئه‌نور، شاره‌زا له‌ په‌یوه‌ندییه‌ نیوده‌وله‌تیه‌یه‌کان، له‌ سه‌ره‌تای هاتنی ئه‌مریکا بۆ عێراق ده‌رفه‌ت هه‌بوو بۆ کورد مه‌رجه‌کانی خۆی به‌پینیت، به‌تایبه‌ت که‌ له‌وکاته‌دا تورکیا رێگه‌ی به‌ سه‌ربازه‌کانی ئه‌مریکا نه‌دا به‌ خاکه‌که‌یدا تینیه‌ریت، ئه‌مه‌ش هه‌لیکی باشی بۆ کورد ره‌خساند که‌ خۆی له‌ ئه‌مریکا نزیک بکاته‌وه، د. که‌مال زیاتر وتی «یه‌که‌م هه‌له‌ی کورد له‌وکاته‌دا ئه‌وه‌بوو که هه‌چ ریکه‌وتنیک نووسراوی له‌گه‌ل ئه‌مریکیه‌کان ئیمزا نه‌کرد، بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌مریکا به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی کورد بپارێزیت».

سیاسی کارگه‌ری ده‌بیت له‌سه‌ر په‌یوه‌ندییه‌کانی کوردو تورکیا، به‌لام مه‌رجه باشتکردنی په‌یوه‌ندییه‌که له‌سه‌ر بنه‌مایه‌کی ته‌ندروست بێت.

خۆئاماده‌کردن بۆ ئاینده

ئاگامه‌کانی هه‌لبژاردنی هه‌فته‌ی داها‌تووی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌مریکا، ره‌نگه‌ خالی یه‌کلکه‌ره‌وه‌ی گۆرانی هه‌لوێستی ئیداره‌ی ئه‌مریکا بێت به‌رامبه‌ر عێراق. دیموکرا‌ته‌کان که‌ به‌ ئیشتکردن له‌سه‌ر ره‌وشی ناو‌خۆی ولات ده‌ناسرینه‌وه‌وه له‌ ئیستاشدا بانگه‌شه‌ی کشانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی ئه‌مریکا له‌ عێراقدا ده‌کهن به سه‌رک‌ه‌وتن و تینان له‌ هه‌لبژاردنه‌که‌دا، وه‌ک د. عه‌زیز بارزانی، شاره‌زا له‌ په‌یوه‌ندییه‌کانی نیوان کوردو ئه‌مریکا، جه‌ختی له‌سه‌ر کورده‌وه ده‌بیت ئه‌و به‌لینه‌ به‌رامبه‌ر به‌گه‌لی ئه‌مریکا به‌جینگه‌یه‌ن، ئه‌مه‌ش به‌ مه‌ترسی له‌وه‌دا بۆ کورد دروستده‌کات که‌ به‌ کشانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی ئه‌مریکا له‌ عێراق، کورد ده‌ک‌و‌یته‌ ژیر فشاری گه‌وره‌ی ولاتانی دراوسی و عه‌ره‌به‌کانی عێراقه‌وه.

ئه‌وه ده‌ک‌ورده‌وه که‌ کوردو ئه‌مریکا هاوپه‌یمان، به‌لام به‌ بۆچوونی چاوه‌ڕووی سه‌یوانی که‌ به‌کاره‌ینانی چه‌مکی هاوپه‌یمان له‌نیوان کوردو ئه‌مریکادا هه‌له‌یه، ئه‌وه‌ی که‌ ئیستا له‌نیوان کوردو ئه‌مریکادا هه‌یه ته‌نیا دۆسته‌تیه‌وه هه‌چی تر، هه‌روه‌ک د. عه‌زیز بارزانی ده‌لێت: «هاوپه‌یمانی به‌ستن قوناغیکی په‌سه‌ره‌سندووی په‌یوه‌ندییه‌کانه، که‌ به‌ر له‌و قوناغه‌ ده‌بیت چه‌ندین ریکه‌وتنی سیاسی، ئابووری، ئه‌منی له‌نیوان هه‌ردوو ده‌وله‌تدا مۆرکرا‌بن».

ده‌رفه‌ته‌ زێرینه‌که‌وه

هه‌رز انفرۆشکردنی

کارتی کورد

به‌ شېبه‌ستن به‌و بۆچوونه‌ی چاوه‌ڕووی سه‌یوانی که‌ به‌رامبه‌ر به‌ ریکه‌وتنه‌وه‌ی نیوان ئه‌مریکا و عێراق و پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی کورد تینان، ده‌توانین هاتنه‌پینشه‌وه‌ی ریکه‌وتنه‌وه‌ی وه‌ک «ده‌رفه‌تی زێرین» سه‌ریه‌که‌ین، هه‌ندیک له‌ ئاگایانی سیاسیش جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کهنه‌وه که کورد ده‌توانیت له‌و ریکه‌وتنه‌دا به‌ جوړیک ئه‌و به‌رژه‌وه‌ندیانه‌ی بپارێزیت که‌ له‌ ده‌ستووری هه‌میشه‌ی عێراقدا پیندا‌وه، که‌ پالشتیه‌کی به‌هه‌زبیت بۆ کورده‌بیکردنه‌وه‌ی خواسته‌کانی کورد له‌ عێراقدا.

د. عه‌زیز جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کاته‌وه که «پنویسته لایه‌نی کوردی رۆلی کارگه‌ری هه‌بیت له‌ دارشتنی به‌نده‌کانی ریکه‌وتنه‌وه‌ی نیوان ئه‌مریکا و عێراق، به‌شێوه‌یه‌که که ریکه‌وتنه‌که‌ گه‌رنی پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کان کورد له‌ عێراقدا بکات»، به‌لام به‌پێی دوا پرۆژه‌ی ره‌شنووسی ریکه‌وتنه‌که، به‌ هه‌چ شێوه‌یه‌ک باسی کوردی نه‌کراوه.

به‌لام حاکم عوسمان عه‌لی، جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کاته‌وه که ئه‌و ریکه‌وتنه‌ هاتنه‌پینشه‌وه‌ی ده‌رفه‌تیکی باشه‌ بۆ کورد، به‌ مه‌رجه‌ک مافه‌ ده‌ستووریه‌کانی خۆی تینا جینگه‌ریکات، حاکم عوسمان زیاتر وتی: «جینگه‌ریکدن خواسته‌ ره‌واکانی کورد له‌ ریکه‌وتنه‌که‌دا، ده‌رفه‌تی حکومه‌تی عێراق له‌ خۆدزینه‌وه‌ له‌ پیاده‌کردنی ماده‌کانی ده‌ستور که‌مه‌ده‌کاته‌وه».

حاکم عوسمان عه‌لی، ماموستای زانسته‌ سیاسییه‌کانی زانکۆی سه‌لاحه‌دین، ئاماژه‌ بۆ ئه‌وه ده‌کات که کورد ده‌بیت هه‌ر له‌ ئیستاه‌وه‌ به‌نامه‌ی خۆی بۆ دوا‌ی کشانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی به‌ ریکه‌وتنی نووسراو له‌نیوان سه‌رکرایه‌تی سیاسی کوردو هاوپه‌یمانان بێت، به‌تایبه‌ت که‌ له ئیستادا باه‌تی کرین و فرۆشتنی چه‌ک به‌ عێراق له‌ئارادا هه‌یه، کورد ده‌توانیت پینداگری له‌سه‌ر ئه‌وه بکات که به‌کاره‌ینانی ئه‌و چه‌کانه دژ به‌گه‌لانی عێراق به‌تایبه‌ت دژ به‌ کورده‌غه‌یه، ئه‌مه‌ پارمه‌تی کورد ده‌دات له‌و پینداگرییه‌دا، به‌ بۆچوونی حاکم عوسمان ئه‌وه‌یه که حکومه‌تی پینشووی عێراق تاوانی جینوسایدی دژ به‌ کورد ئه‌نجامداوه‌وه ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ش هه‌یه له‌ داها‌توودا هه‌مان سیاسه‌تی به‌عسییه‌کان له‌ عێراق به‌رامبه‌ر به‌ کورد دووباره‌ بکێته‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ کورد ده‌بیت داوای پاراستن له‌ هاوپه‌یمانان بکات.

دۆسته‌تیه‌تی

یان هاوپه‌یمانی

سه‌رکرایه‌تی سیاسی کورد که‌ له‌ سه‌ره‌تای هاتنی ئه‌مریکا بۆ عێراق جه‌ختی له‌سه‌ر

بوش و بارزانی

عهتای حهسن زاده، ئابوریناسی کورد له ئیران:

له ههریمی کوردستاندا، نهوهندهی پاره به ئوتومبیل دراوه، (۱٪) ی نهوه له پیشهسازیدا خهرجنهکراوه

روژنامه

عهتای حهسن زاده، ئابوریناس و پیشهسازی ناسراوی کورد له ئیران، باسی لهوهکرد، که نوپنهریکی فرۆشی عیراق کاتیک که هاتووته ئیران و سهردانی کارخانهکانی کردوو، بوی دهرکهوتوو له ئیراندا خه لک به و نهجمه گه یشتوو که پارهکانیان ددهن به کارخانه و دهرگانگان، به لام پیدایوستی خوشگوزهرانیان که متره، له هه مانکاتدا له عیراق به پیچه وانهوهیه، له بری نهوهی پاره به کارخانه و دهرگانا بدریت، باشترین ئوتومبیلمان ههیه،» نهوه که سه ههر زوو زانی که له ئیراندا نه گهر ئوتومبیلی باشت هه بییت و سه رمایه ی که مت هه بییت عهیه، به لام به پیچه وانهوه له عیراق نه گهر تۆ ئوتومبیلیکی باشت نه بییت و سه رمایه ی باشت هه بییت عهیه «نهوهش زور خراپه و کاریکی باش نه بین و له بواری سه رمایه گوزاریدا به کاری به بین.

به خویان به سستیوو، هیشتا ئوتومبیلی بچوک بچوک و زور سادهیان هه بوو، به لام ئیستا ۱۰۰٪ پشت به خویان دههستن، ئیستا باشترین ئوتومبیلی دنیا یان ههیه، نهوان له سه رهتاوه پارهیان له پیشهسازیدا خهرجده کردو دواتر هاتنه سه ره نهوهی که خهرجی بکنه و بهوه گه یشتن

که له بواره دا خهرجی بکریت. به لام له کوردستان ته نانهت له بواری سه نهه تکاریشدا، سه نهه تکاریکمان نه دی که بلین نه و نه زمون و تهکنه لوزیایه بییت که ئیمه بیسه رمایه کردوو مانه، ئیمه به جوریک دهواتین هه ندیک پیدایوستی بخهینه به ره دهستان که وهک ماشین و نامیرو ماتورو هه ندیک شتی له و جوره، که ئیمه به شیهوهی پارچه پارچه بۆتان ده نیرین و ئیسه وهش له سه ووده که دی دووباره ماشین و نامیرو بکرن و دواتر ئیسه وهش ده بن به خاوهن کارخانه، من زورتر له گه ل خه لکدا قسه م کردو نه وانه م پیوتن و مه به سستیتم نه و بوو که خه لکه که هاندریت بۆ نه و کاره، هه لیهت هه ندیک پیشه سوزیان کردوو، به لام که میک ده ترسن. شتیکی مه ترسیدار ههیه نه وهیه که کوردستان به پله یه کی زور پشت به کالو که رهسته ی چینی ده به سستیت که جیگه ی سه رنجه، چونکه هه یج ولاتیک نییه به راده ی چین جیگه ی مه ترسی بییت بۆ ولاتانی جیهانی سنییه م.

روژنامه: هۆکار جیهی که زۆریک له ولاتان باورپکی زۆریان به چین ههیه؟ * هۆکاره کی نه وهیه که خودی چین زیره که، له وانه زیره کتره و باسه کهش باسی زیره کییه، شتیکی دیکهش ههیه نه وهیه که کالاکانی ههر زانتره و نه وهش ههر به زیره کییه کی نه و ولاته دپته نه ژمار. له لایه کی دیکه شه وه ئیستا ئاماریک که له زانکو یان داموده زگا زانستییه کاندایا ده کریت، که شه کردنی ههر کومه لگه یه که بهنده له سه ر بنه مای دهرسه دی که سانیک یان هیزیک که له هیزی به ره مه هیناندا ئیش ده کن، فاکتهری دوو هه میش ریژه ی نه و وزه و کاره بایه یه که به کار دیت و خهرجده کریت، ده وتریت ههر که سیک له و ولاته دا چنده وزه خهرجده کات و چه ندی به کار ده هینیت، له سه ره تا دا ده لین چه ند که سی وه به ره هینی تی دایه، دین نه و وزه یه ی که ههیه به سه ره که سانی وه به ره هیندا دابه شی ده کن، نه و کاته ریژه که ی دیاری ده کن، نه وه له کوردستانی عیراقدا سالبه.

روژنامه: نهوهی له ولاته که ی خۆماندا خه لک زورتر به کارهینانه یان بلین خه لکه که زورتر به ره مه هین نییه، هۆکاره کی ده گهر پته وه بۆچی؟ بۆ هه لسه فه ی ئابوری سۆسیالیستی، ئابوری ده ولته ی لاوازی

که رتی پیشه سازی له م ولاته دا، مه به ستم نه وهیه هۆکاره کی ده گهر پته وه بۆچی؟ * ئاماریکمان گر توه که ۱۰٪ گه و ره پسه پوران له ئیران کور دن، واته له پیشه سازی دا قسه ی یه که م ده کن، نزیکه ی ۷۰٪ - ۸۰٪ دانیش تروان چونه ناو هیزی وه به ره هینانه وه، نه وه چانسیکه که هینا و یانه، چانسه کهش نه وهیه که زورتر ده بییت کاری به ره مه هینان بکنه و بۆ خویان کاریکن که نه وهش زور زور گرنگه، نه وانه زورتر له کاره ده ولته ییه کاندایا بوون، به لام کومه لگه هه لومه رجیک ره خساند، نه وهی یارمه تی ئیرانی دا، یه که میان شه ر بوو، دوو هه میش سه پاندنی سزا بوو به سه ر ئیراندا، واته سه پاندنی سزا یارمه تییه کی زوری ئیرانی دا، بووه هوی نه وهی که ژیرخانی پیشه یی دروستیکات و کاری دیکه بکات، بۆ نمونه کارخانه ی وهکو «ایران خودرو» ۵۰۰- ۶۰۰ یه که ی پیشه سازی تری دروست کرد.

روژنامه: وهک باستان کرد حکومت ئیستا سه رمایه یه کی زور زوری ههیه، بودجه یه کی زورو سه رمایه یه کی زور ههیه، حکومت چی بکات بۆ نه وهی پشتیوانی گه و ره ی که رتی پیشه سازی بییت؟ * له قوناعی یه که مدا ده بییت پیشه سازی ته نها وهک پیشه سازی سه یر نه کریت به جوریک که له به رچاو نه گیریت، ده بییت حکومت پیشه سازی دابه ش بکات، ئیمه پیشه سازی دایکو دوی دایکمان ههیه، نه و ده بییت به ته وایی له سه ره پیشه سازی دایک سه رمایه گوزاری بکات، گه و ره ترین پرس، پرس یی وزه یه، ههر پیشه سازییه که له ئاراسته ی پیشه سازی کازادا بییت، وهکو میکانیک یان فلزه کان «پیشه سازی پولا»، پیشه سازی کاره با وهکو ئوتومبیله نه لیکتریکیه کان، وهکو ئیلیکتر مۆتور، محایله، ده بییت له سه ره تا وه بناغه یی نه وانه دابه زرنیت، ده ولته یی نه و پیشه سازییه ی دایک قاچاخ ناکات، به لام نه جمای به ره مه هینانی نه وانه ده چیته ناو بازا، ده بییت نه وه به ههر جوریک بییت بیکاته ده ولته یی، نه گینا به پیچه وانه وه قازانج ناکات. ده بییت پیشه سازی ناو خویمان هه بییت و به گشتی له بووی ماشین و نامیره کانه وه کاربکات، دوی نه وه پیشه سازی شوینی نیشته جیبوون و پۆشاک و خۆراک، نه وه کاریگه ری خوی ده بییت و بی وه لام نامینیته وه،

پیشه سازی شوینی نیشته جیبوون و پۆشاک و پیشه سازی خۆراک، ده بییت له که رتی تایبه تیدا بن، ئیمه بۆ نه و کاره دوو شتمان زور زور پیوسته و له هه موو شت گرنگتره و به خۆشحالیشه وه هه یه و ده بییت که لکی لی وه بریگری، که به خۆشحالییه وه هه یه، نه گهر سه رمایه داریک له دره وه بییت و چه ز به وه بکات که سه رمایه گوزاری بکات، بۆ

نمونه که سیک له دره وهی ولات پاره ی ناردوو به بۆ «خیرخوازی» و ده لییت قوتابخانه یه که یان کارخانه یه که دروستیکه و به نیازی سوود نییه، به لام نه گهر که رتی تایبهت چاوه روانی سوودی زیاتر بییت، نه و ناچیته ناو پیشه سازی دایک، چونکه پیشه سازی دایک ده بییت له گه ل پیشه سازی دره وه رکابه ریتی بکات.

۱٪ گه و ره پسه پورانی ئیران کور دن

لیکدانه وه ی نابوری

نایا گنده لی

له کوردستاندا هه یه؟

له تیف فاتح فره ج

به پنی راپورتی ریکخراوی شه فافیه یی نیوده وه لته ی بۆ سالی ۲۰۰۸، له گنده لی و نه بوونی روونکاریدا عیراق له بواری گنده لیدا له دوی سۆمال و میانماره وه سنییه م ولاته، واته له و ریزه ندییه دا که هه مان ریکخراو کردوو یه تی، عیراق له ئاستی پله ی

متماندا دوا سنییه م ولاتی دنیا یه که به دوایدا میانمار و سۆمال دین، که چی د. نه ژدهت ئاگره یی له ژماره ۲۶ هه فته نده ده لییت: «نه وهی له کوردستاندا هه یه من پیی نالیم گنده لی، هه ندیک هه لسه وکه وتی نادرسته»، مانشیتی دیداره کهش به زمانی دکتوره وه نووسراوه «گنده لی له کوردستاندا نییه»، دکتور ده لییت: «به پنی پیناسه یی نه و ریکخراوه نه وهی له کوردستاندا هه یه گنده لی نییه!!» له راپورته که ی ریکخراوی شه فافیه یی نیوده وه لته یی باس له عیراق ده کریت به گشتی، واته به کوردستانیشه وه، له یاریکردن به سه ره و ته سامانیشه وه ناکریت پیمانابیت گنده لی و نه بوونی شه فافیه ت بوونیان نییه. راسته ئیمه روژانه ده بیین پرۆژه کان له سه ر تابلوکان نووسراون و ماوه ی پرۆژه و بری تیچوون و ناوی کومپانیو نه وانه هه لواسراون، به لام بۆ زیاتر زانینی ها ولاتیان ههر نه وه به سه؟! نایا له کاتی ته وای بوونی پرۆژه کاندا، له دریزکردنه وه ییدا چی به سه ردیت، ئیمه چه ندین پرۆژه مان دی که دوو جارو سنی جار به دوی یه که پاره ی تریان بۆ ته رخانکارا، پرۆژه هه یه ماوه که ی دوو ساله و کارکردن تییدا ده گاته پینچ سال، تا ئیستا کهس به روونی نازانیت مووچه ی وه زیریک، پاره ی به ره سستی، توانای خهرجکردنی، ده سه لاته کانی له خهرج و به خشیندا چه نده، کهس نازانیت کومپانیا زور زه وه نده کانی کوردستان هی چه ند به رپرسن، بۆچی ده بییت نه ندای سه رکردایه تی و مه که ته یی سیاسی حیزبو وه زیرو په رله مانتار، له پال کاری سه ره کیاندا خاوه نی کومپانیو پرۆژه گه لی دیکهش بن، روژانه کۆشک و ته لارو میوانخانه و کافتیریاو پارکو چیشته خانه و سو په رمارکیت و بازاری نوی دروسته بن و له ئیو خه لکدا ده نگوی نه وه بلاوده بیته وه له پشت هه ریه که له وانه وه سه رکردایه تییه ک، وه زیریک، فه رمانده یه ک، په رله مانتاریک هه یه، ده شی هه بن هیچ یه که له وانه شیان نه بییت، به لام بیده نگییان وایکردوو که کومان له وانیش بکریت، له پشت ههر به نزیخانیه که وه به رپرسیکی سه ربازی هه یه، ته نانهت له ناوانه که شیدا بیر یی نه چوره بییه سستیت به یاده وه رییه کی خویه وه، پاریزگاریکردنی د. نه ژدهت له م بارودوخه ترسناکه، نه گهر به ته نها نه و ریشه یه شی وه برگرین که ده لییت: «من پیی نالیم گنده لی»، بۆ که سینیکی نه کادیمی ده چیته چوارچیوه ی دا کوکی لیکردنه وه، با له ناوه رۆکدا قسه ی جیاواز له وهش بکات، له کوردستاندا گنده لییه ک هه یه که ناکریت په رده پۆش بکریت، زوریک له وه زیرو په رله مانتارو به رپرسه کان بۆ خۆشیان دان به و راستییه دا ده نین، بۆ پسه پوریک وه ک د. نه ژدهت قسه ی دروست نه وهیه که بیر له وه بکریته وه چون پاپوره که له نقومبوون رزگار بکریت، نه ک نه وهی بیانوو بۆ دیارده که به یینرته وه، هیوادارم نه وهی دکتور بیانووه یانانه وه نه بییت!!

له کوردستاندا سه نهه تکاریکمان نه دی که به بی سه رمایه دروست بوویت

عیراقتی

مالیکی کار بو دهر کردنی بهر پرسه کورده‌کانی

موسل دهکات

سوپای ئەمێرکاش ئەو زانیارییانه پشتراستدهکاتهوه که باس له‌وه‌دهکهن که نوری مالیکی، سه‌ره‌ک وه‌زیری عیراق، هه‌وله‌کانی چکر دووه‌ته‌وه بو که مکرده‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی به‌رپرسه کورده‌کان له پارێزگای موسل که له‌بواری ئەمنیدا کار ده‌کن، به‌گوێزه‌ی به‌یاننامه‌یه‌کی سوپای ئەمێرکا، مالیکی فهرمانده ئەمنیه‌کانی کورد له‌موسل له‌سه‌ر کاره‌کانیان دوورده‌خسته‌وه‌و له‌شوێنیان به‌رپرسی نزیک له‌خوی داده‌نیت، به‌تایبه‌ت ئەو سونانه‌ی که پشتیوانی له‌مالیکی ده‌کن. پینشتریش چهند سه‌رچاوه‌یه‌کی عیراقتی باسیان له‌وه‌ولانه‌ی مالیکی کردبوو.

هاولاییانی عیراق خوراکیان به‌لاوه

گرنگتره

عزەت شابه‌ده‌نەر، ئەندامی لیستی عیراقتی به‌پهرله‌مانی عیراق، ئاماژه‌ی به‌وه‌کرد، ئیمزانه‌کردنی ریکه‌وتننامه‌ی ئەمنی له‌گه‌ل ئەمێرکا، عیراق رووبه‌رووی مه‌ترسی گه‌وره ده‌کاته‌وه‌و ده‌یه‌گه‌رینتیه‌وه سه‌ده‌کانی ناوه‌پاراست، چه‌ختیشیکرده‌وه له‌وه‌ی هاولاییانی عیراق خوراکیان به‌لاوه‌ له‌وه‌سه‌ره‌ریه‌ گرنگتره که سه‌ره‌کرده‌کان باسی ده‌کن، وتی: «ئیمزانه‌کردنی ریکه‌وتننامه‌که هه‌له‌یه‌کی ئیچگار گه‌وره‌یه‌و ده‌بیت باجه‌که‌ی بده‌ین».

ئاواره مه‌سیحیه‌کان

له‌گه‌رانه‌وه‌ ده‌ترسن

یونادم یوسف کتتا، ئەندامی ئەنجومه‌نی نوێنه‌رانی عیراق، رایگه‌یاند، سه‌دان خیزانی مه‌سیحی ناوچه‌کانی موسل که به‌هوی توندوتیژییه‌کانه‌وه شوێنه‌کانی خویان جیه‌نیشبوو که پراونه‌ته‌وه سه‌ر مالو حالی خویان، به‌لام زۆرینه‌ی ئەو ئاواره‌ ترسیان له‌گه‌رانه‌وه هه‌یه، «تا ئیستا ۲۰۰۰ خیزانی ئاواره ئاماده‌ نیین بگه‌رینه‌وه‌و گومانیان له‌وه‌ هه‌یه‌ جارێکی‌ تر گروپه‌ چه‌کداره‌کان هه‌رشیان بکه‌نه‌وه‌ سه‌ر».

«دواکه‌وتنی یاسای

نه‌وت و گاز کاره‌ساتی

ئابووری لیده‌که‌وتنه‌وه‌»

جابر حه‌یب جابر، ئەندامی ئەنجومه‌نی نوێنه‌رانی عیراق، ئیگه‌رائی پيشاندا به‌رامبه‌ر دو‌اخستنی په‌سه‌ندکردنی په‌رۆزه‌ یاسای نه‌وت و گاز، چه‌ختیشیکرده‌وه له‌وه‌ی نه‌بوونی یاسایه‌ک بو‌ریکخستنی که‌رتی نه‌وت چه‌ندین کیشه‌ی، به‌دواوه‌یه‌، به‌وته‌ی جابر حه‌یب، ئیمزانه‌کردنی دواکه‌وتنی یاسای نه‌وت و گاز کاره‌ساتی ئابووری لیده‌که‌وتنه‌وه‌و ولات رووبه‌رووی قه‌یرانیکی گه‌وره ده‌کاته‌وه، چونکه کۆمپانیان ناتوانن کاری وه‌به‌ره‌ینان له‌که‌رتی نه‌وتدا بکه‌ن.

به‌ریتانیاش داوای پشک له‌ عیراقتا ده‌کات

به‌غداو له‌نده‌ن ریکه‌وتننامه‌یه‌کی

ستراتیژی ئیمزاده‌کن

سه‌بازیکی به‌ریتانی له‌ کاتی مه‌شکردندا

کۆتایی ئەمسال دوا واده‌یه‌ بو مانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی فهره‌گه‌ز له‌ عیراقتا، پینشتریش حکومه‌تی به‌ریتانیا به‌ریاریدا ماوه‌ی مانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی له‌ عیراقتا درێژ نه‌کاته‌وه‌و کۆتایی ئەمسال له‌ عیراق پاشه‌کشه‌یان پینکات. سه‌رتیپ کاکه‌یی، ئەندامی لیژنه‌ی ئاسایش و به‌رگری له‌ ئەنجومه‌نی نوێنه‌رانی عیراق، باس له‌وه‌ ده‌کات که ده‌سه‌لاتداری به‌ریتانیا بێر له‌وه‌ ده‌که‌نه‌وه ریکه‌وتنیک هاشوئیه‌ی ریکه‌وتننامه ستراتیژییه‌که‌ی ئه‌مریکا له‌گه‌ل عیراقتا مۆریکات بو ئه‌وه‌ی به‌ریگه‌یه‌کی یاسایی له‌ناو عیراقتا بوونی هه‌بیت، کاکه‌یی به‌ رۆژنامه‌ی وت: «ئه‌مێرکا و به‌ریتانیا شه‌ریکی سه‌ره‌کی بوون له‌ رووخانی به‌عسداو ئیستاش حکومه‌تی له‌نده‌ن ده‌یه‌وئیت له‌نزیکه‌وه‌ له‌ بارودۆخی عیراق و گۆرانکارییه‌کان ئاگادارین».

مه‌حمود عوسمان، سیاسه‌تمه‌دار و په‌رله‌مانتاری عیراق، پینوايه ئەنجامدانی ریکه‌وتنی ستراتیژی له‌نیوان به‌غداو له‌نده‌ندا، لایه‌نی ئیجابی هه‌یه‌و عیراق ده‌توانیت سوود له‌ په‌سپوره‌ سه‌ربازییه‌کانی ئه‌و ولاته‌ ببینیت، هه‌م‌ای بو‌ ئه‌وه‌شکرد چوئیتی ریکه‌وتننامه‌کانی عیراق له‌گه‌ل ولاتانی ده‌وه‌دا جیاوازیان هه‌یه «به‌ریتانیاش ده‌یه‌ویت له‌ عیراقتا به‌مینتیه‌وه‌و له‌ چه‌ند روویه‌که‌وه‌ به‌شداریی په‌رۆسه‌ی سیاسی عیراق بکات، ئەنجامدانی ریکه‌وتنی له‌وشیوه‌یه‌ش به‌شیه‌یه‌کی گشتی سوود به‌ عیراق ده‌گه‌یه‌نیت».

سوپای به‌ریتانیا له‌داوی سوپای ئەمێرکا به‌ زۆرتین هه‌زی سه‌ربازی به‌شداریی له‌ رووخانی رژیمی به‌عسدا کردوه له‌ سالی ۲۰۰۳ دا، داوی رووخانی رژیمی به‌عسیش به‌ریتانیا (۸۰۰) سه‌ربازی ره‌وانه‌ی عیراق کرد بو ئه‌وه‌ی هاوشانی سوپای ئەمێرکا و هه‌زه‌کانی تری هاوپه‌یمانان، به‌شداریی کۆنترۆلکردنی باری ئەمنی بکه‌ن، به‌گوێزه‌ی به‌ریاری ریکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌که‌رتوووه‌کان،

به‌ریتانیا له‌ عیراق، به‌رده‌وام ئیداره‌ی له‌نده‌ن هه‌ولی ئه‌وه‌ی داوه له‌گه‌ل عیراقتا په‌یه‌وندی هه‌بیت، چونکه عیراق له‌رووی جوگرافیه‌وه‌ پینگه‌یه‌کی گرنگی هه‌یه‌و جیگه‌ی سه‌رنجی ولاتانی زله‌یزه، به‌ریتانیاش به‌ حوکی ئه‌وه‌ی پینشتر ده‌سه‌لاتی له‌ عیراقتا هه‌بووه، به‌رده‌وام چاوی له‌ عیراق بریوه.

لیوا جه‌بار یاوه‌ر، لیکۆلیاری سه‌ربازی، ئاماژه‌ به‌وه‌ده‌کات ولاتانی زله‌یز گرنگیه‌کی سه‌ره‌کی به‌ ناوچه‌ی خۆره‌لاتی ناوه‌راست ده‌ده‌ن، عیراقتیش که ولاتیکی ده‌وله‌مهنده به‌ نه‌وت و سامانی سه‌روشتی، وه‌کو دلی خۆره‌لاتی ناوه‌راست هه‌ژمار ده‌کرت، بۆیه به‌ریتانیا ده‌یه‌ویت ئاماده‌یی له‌ عیراقتا هه‌بیت.

به‌ بۆچوونی لیوا جه‌بار یاوه‌ر که‌بریکاری وه‌زاره‌تی پینشمه‌رگه‌ی حکومه‌تی هه‌ریی کوردستانه، ریکه‌وتنی ستراتیژی له‌گه‌ل

د. مه‌حمود عوسمان، سیاسه‌تمه‌دار و په‌رله‌مانتاری عیراق، پینوايه ئەنجامدانی ریکه‌وتنی ستراتیژی له‌نیوان به‌غداو له‌نده‌ندا، لایه‌نی ئیجابی هه‌یه‌و عیراق ده‌توانیت سوود له‌ په‌سپوره‌ سه‌ربازییه‌کانی ئه‌و ولاته‌ ببینیت، هه‌م‌ای بو‌ ئه‌وه‌شکرد چوئیتی ریکه‌وتننامه‌کانی عیراق له‌گه‌ل ولاتانی ده‌وه‌دا جیاوازیان هه‌یه «به‌ریتانیاش ده‌یه‌ویت له‌ عیراقتا به‌مینتیه‌وه‌و له‌ چه‌ند روویه‌که‌وه‌ به‌شداریی په‌رۆسه‌ی سیاسی عیراق بکات، ئەنجامدانی ریکه‌وتنی له‌وشیوه‌یه‌ش به‌شیه‌یه‌کی گشتی سوود به‌ عیراق ده‌گه‌یه‌نیت».

سوپای به‌ریتانیا له‌داوی سوپای ئەمێرکا به‌ زۆرتین هه‌زی سه‌ربازی به‌شداریی له‌ رووخانی رژیمی به‌عسدا کردوه له‌ سالی ۲۰۰۳ دا، داوی رووخانی رژیمی به‌عسیش به‌ریتانیا (۸۰۰) سه‌ربازی ره‌وانه‌ی عیراق کرد بو ئه‌وه‌ی هاوشانی سوپای ئەمێرکا و هه‌زه‌کانی تری هاوپه‌یمانان، به‌شداریی کۆنترۆلکردنی باری ئەمنی بکه‌ن، به‌گوێزه‌ی به‌ریاری ریکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌که‌رتوووه‌کان،

زیاتر له‌ پینج هه‌زار دۆنم زه‌وی کشتوکالیی

له‌ «عه‌ره‌بی هاورد» ده‌سینریته‌وه

به‌وه‌شدا نووسراوی ره‌سمیی نوری مالیکی و وه‌زاره‌تی کشتوکالیان پینگه‌یشتوه که داوا ده‌کن ئه‌وه‌ زه‌وییه‌کان به‌ده‌ست عه‌ره‌به‌ هاورده‌کانه‌وه‌یه‌و زیاتر له‌ پینج هه‌زار دۆنمه له‌ ناوچه‌کانی (داقوق و تازوه به‌شیره‌و یایچی و دووبزو سه‌رگه‌ران) بگه‌ریننیه‌وه‌ بو خواوه‌نه‌ ره‌سه‌نه‌کانیان.

به‌پنی سه‌رچاوه‌یه‌کی ئاگاداریش له‌ ئەنجومه‌نی پارێزگای که‌رکوک، تورکمانه‌کان گه‌راونه‌ته‌وه سه‌ر زه‌وییه‌کانیان و ئیشتی تیدا ده‌کهن و عه‌ره‌به‌کان بیده‌نگن له‌ ئاستیاندا، به‌لام تهن‌ا بو کورده‌کان ره‌خه‌نیان هه‌یه‌و نایانه‌ویت زه‌وییه‌کانیان پیدریته‌وه.

کوته‌له‌ی یه‌که‌گرتووی عه‌ره‌بی له‌ که‌رکوک، به‌ رۆژنامه‌ی راگه‌یاند: کورده‌کان به‌بئ ئاگاداری سه‌رۆک وه‌زیرانی عیراقتی، گریه‌ستی زه‌وی کشتوکالیی عه‌ره‌به‌کانی که‌رکوکیان هه‌لوه‌شاندوه‌ته‌وه، چونکه بریاره‌که له‌لایه‌ن وه‌زاره‌تی کاروباری ده‌وله‌تی عیراقتیه‌وه ده‌رچوووه‌و وه‌زاره‌تی کشتوکال و سه‌رۆک وه‌زیرانیش ئاگادار نه‌کراونه‌ته‌وه.

به‌وته‌ی حسین جیوری، ئه‌و عه‌ره‌بانه‌ هه‌یچیان هاورده‌ نیین و ئه‌و زه‌وییه‌ به‌هه‌یچ جۆریک مافی کوردی تیدا نییه‌ که به‌ده‌ستیانده‌وه‌یه، بۆیه عه‌ره‌به‌کان له‌ ئیستادا هه‌ولی گه‌رانه‌وه‌ی زه‌وییه‌کان ده‌ده‌نه‌وه، چونکه ئه‌و بریاره

جیهانی

واشتنۆن هه‌ره‌شه له‌ عیراق ده‌کات

ویلایه‌ته‌ یه‌که‌گرتوووه‌کانی ئەمێرکا، به‌رپرسی عیراقتی له‌وه‌ ئاگادار کردوه، ئه‌گه‌ر ریکه‌وتننامه‌ی ئەمنی نیوان به‌غداو واشنتۆن ره‌تبه‌که‌نه‌وه ئه‌وا هاوکارییه‌کانی له‌ عیراق ده‌بێت، به‌گوێزه‌ی راپۆرتیکی رۆژنامه‌ی (مالاکاشی) ژهنال ریموند ئۆدیرنۆ، فه‌رمانده‌ی هه‌زه‌کانی ئەمێرکا له‌ عیراق، هه‌ره‌شه‌ی له‌ سه‌ره‌کرده‌کانی عیراق کسردوه، ئه‌گه‌ر ریکه‌وتننامه‌که ئیمزا نه‌کن، ئه‌وا واشنتۆن ژماره‌یه‌ک له‌وا هاوکارییه‌یه‌ ده‌بێت که پینشکه‌شی عیراقتی ده‌کات.

ئهمێرکا سه‌ره‌کرده‌کانی سودان تۆمه‌تبار ده‌کات

حکومه‌تی ئەمێرکا، سه‌ره‌کرده‌کانی حکومه‌تی سوودانی تۆمه‌تبار کرد به‌ هه‌ولدان بو‌ نانه‌وه‌ی پشپوی و په‌ره‌سه‌ندنی توندوتیژییه‌کان له‌هه‌ریمی دارفۆر، به‌گوێزه‌ی به‌یاننامه‌یه‌کی وه‌زاره‌تی ده‌روه‌ی ئەمێرکا، سه‌رانی ئیداره‌ی خه‌رتووم ده‌یانه‌ویت له‌ریگه‌ی میلیشیاکانه‌وه جینۆسایدی گه‌لی دارفۆر بکه‌ن، ئاماژه‌ به‌وه‌شکراوه سه‌ره‌کرده‌کانی سوودان ده‌یانه‌ویت رای گشتی جیهان به‌هه‌له‌دا به‌رن، به‌لام ژیره‌به‌ژیر هاوکاری میلیشیاکان ده‌کن.

گۆریکی به‌کۆمه‌ل له‌ بۆسنه‌ ده‌دۆزیته‌وه

وه‌زاره‌تی ناوخوی بۆسنه، بلاویکرده‌وه که تیمه‌ تاییه‌تکان گۆریکی تری به‌کۆمه‌لیان له‌ شاری سه‌ربینچا دۆزیوه‌ته‌وه که ده‌یان ترمی مسولمانه‌کانی ئه‌و شاره‌ی له‌خۆ گرتوه، وه‌زاره‌تی ناوخوی بۆسنه ئه‌وه‌شی روونکردوه‌ته‌وه، میژووی جینۆسایدکردنی قوربانیه‌کان ده‌گه‌ریته‌وه بو سالی ۱۹۹۵ که له‌لایه‌ن هه‌زه‌کانی سه‌ربیاوه به‌رامبه‌ر دانیشتوانی سه‌ربینچا ئه‌نجامدراوه‌و ئیستا توژیته‌وه له‌سه‌ر ناسنامه‌ی قوربانیه‌کان ده‌کرت.

کۆریای باشوور، هه‌زه‌کانی له‌ کوردستان

ده‌کشینیته‌وه

تای وون جای، وته‌بیژی وه‌زاره‌تی به‌رگری کۆریای باشوور رایگه‌یاند، ولاته‌که‌ی له‌ مانگی کانۆنی یه‌که‌می ئه‌مسالدا ده‌ست به‌کشانه‌وه‌ی هه‌زه‌کانی ده‌کات له‌ عیراق و پینش کۆتاییه‌اتی سال سه‌ره‌جم یه‌که‌کانی سوپای کۆریای ناو عیراق ئه‌و ولاته جیده‌هین و ئه‌و ئه‌رکه‌ی پینان سه‌پیدراوه‌ ته‌سلیم به‌ ئەمێرکیه‌کان ده‌کرت.

ساته مه‌یدانی ناراسته جیاوازه‌کان

د. نوری تاله‌بانی:
کیشی فره‌ژنی
به‌و جوړه نییه
که وه‌ها زه‌ق
کراوه‌ته‌وه، بویه من
له‌گه‌ل هیشته‌وه‌و
سنوورداری کردنیام

به‌چاکسازی هیه، به‌لام مه‌لا ئه‌نوه، ئه‌ندامی لیژنه‌ی مافی مرو‌ف له‌سه‌ر لیستی یه‌کگرتوو، دلنایای ده‌داته‌وه به‌ژنان به‌وه‌ی ئه‌نجامه‌که ئه‌گه‌رچی به‌ سنوورداری کردنی فره‌ژنی که‌وته‌وه، به‌لام هه‌نگاوێکی کارایه بۆ رێگری کردنی له‌ دیارده‌که «مه‌رجه‌کانی سنوورداری کردنی فره‌ژنی ئه‌وه‌نده قورسن، بونی مه‌نکردنی لیدیت».

هه‌ستیا‌ری یاسا‌که دوا‌خستی دهن‌گانی له‌سه‌ر یاسا‌که به‌ باشتر ده‌زانی له‌گه‌ل ره‌چاوکردنی ئازادیه‌کانی تاک، «ئه‌گه‌ر ئازادیه‌ی تاک له‌ یاسا‌که‌دا ره‌چاو نه‌کریت، بیگومان ئاریشه‌ی کومه‌لایه‌تی زو‌رتری وه‌ک فره‌ژنی لیده‌که‌وته‌وه، بویه دهن‌گدان له‌سه‌ر پرۆژه‌یاسایه‌کی هه‌ستیا‌ری وه‌ک یاسای باری که‌سیتی، پێوستی به‌ کاتی زو‌ر هیه».

پیاوان له‌گه‌ل فره‌ژنیان مه‌رجه‌کانیشیان به‌لاوه گونجاوه

به‌لام شیروان حه‌یده‌ری، سه‌روکی لیژنه‌ی یاسایی په‌رله‌مان، سه‌ر به‌ فراکسیونی زه‌رد، ئاماژه به‌ ئاکامه خراپانه ده‌کات ئه‌گه‌ر رێگری بکریت له فره‌ژنی، چونکه به‌ بڕوای ئه‌و کیشی دیکه دروستده‌بیت «ده‌بیت ماده‌کانی ئه‌م قانونه له‌ چوارچۆیه‌ی شه‌ریعه‌تی ئیسلام ده‌رنه‌چن، له‌هه‌مانکاتیشدا له‌رووی سیاسیه‌وه ده‌بیت بزانی چی ده‌که‌ین، چونکه رێگری له فره‌ژنی به‌وشیوه ره‌ها‌یه‌ی ژنان دا‌یاری کردوو، رێژه‌ی ته‌لاق زیاده‌ده‌کات و ده‌بیته‌ ناسته‌نگ له‌به‌رده‌م قه‌یره‌ کچان و ژماره‌یه‌کی زو‌ری ژنان لێ زه‌ره‌رمه‌ند ده‌بن و ماره‌بیش له ده‌ره‌وه‌ی دادگا په‌یدا ده‌بیت، بویه من له‌گه‌ل فره‌ژنیام به‌و مه‌رجانه‌ی که له یاسا‌که‌دا هاتوو، نه‌ک رێگری ره‌های له دیارده‌که».

به‌لام د. فوئاد بابان، سه‌روکی لیژنه‌ی ته‌ندروستی له‌ په‌رله‌مانی کوردستان، کاریه‌رییه‌ کومه‌لایه‌تییه‌کانی مه‌سه‌له‌که‌ی پێ ترستا‌که له‌ سنوورداری کردنی دیارده‌که‌و ده‌لێت: «دادپه‌روه‌ری له‌ سنوورداری کردنی که مه‌رجیکی دانراوه ده‌سته‌به‌ر نابیت، له‌وه‌ش نادادپه‌روه‌رت‌تر ئه‌وه‌یه که له ده‌ره‌نجامی فره‌ه‌وسه‌ریتی چه‌ند نه‌وه‌یه‌ک له‌ کومه‌لگه‌دا دروست ده‌ین به زکچ و زکچو‌ر نواده‌به‌ریت، بویه فره‌ژنی ناتابه‌ی ده‌خاته نیو خێزانه‌که‌وه، که

ده‌بوو به‌ یه‌کجاری قه‌ده‌غه‌ بکرایه». له‌ کاتیکدا محمه‌د فره‌ج، سه‌روکی لیژنه‌ی مافی مرو‌ف له‌سه‌ر لیستی یه‌کگرتوو، شیکردنه‌وه‌ی وردی هیه بۆ ئه‌ه‌که‌مانی شه‌ریعه‌تی ئیسلامی و ده‌یانکات به‌ چوار ئه‌ه‌که‌مانی پۆلینکراو بۆ هه‌لالو حه‌رامه‌کان «له‌ شه‌ریعه‌تدا چوار ئه‌ه‌که‌مان هیه له‌ واجبو موباح، که ده‌چنه‌ خانه‌ی هه‌لالکراوه‌کانه‌وه‌و نه‌وه‌ی مه‌کروه‌هیش له‌ خانه‌ی حه‌رامدان»، ئه‌و پاسا‌وی ئایینی ده‌هینته‌وه‌ تاوه‌کو بپاره‌که‌ی په‌رله‌مان به‌ سنوورداری کردنی فره‌ژنی به‌ چاوێکی واقیعیانه‌ بینین «ناتوانین فره‌ژنی قه‌ده‌غه‌ بکه‌ین، چونکه له‌ هه‌لالکراوه‌وه‌ ده‌چینه‌ خانه‌ی حه‌رامکراوه‌کان، به‌لام ده‌توانین سنوورداری بکه‌ین».

د. نوری تاله‌بانی، په‌رله‌مانتاری سه‌ربه‌خۆ، هاو‌رایه‌ له‌گه‌ل ئه‌ندامه‌که‌ی لیستی یه‌کگرتوو، به‌وه‌ی کارێکی عه‌مه‌لیی نییه به‌ ره‌های فره‌ژنی نه‌هیلین «کیشی فره‌ژنی به‌و جوړه نییه که وه‌ها زه‌ق کراوه‌ته‌وه، بویه من له‌گه‌ل هیشته‌وه‌و سنوورداری کردنیام، له‌ کومه‌لگه‌ی کوردیشدا ژماره‌یه‌ک له‌ ژنان خۆیان له‌گه‌ل فره‌ژنیان، بویه ئه‌مه‌ کارێکی عه‌مه‌لیی نابیت له‌ ئیستادا رێگری بکه‌ین له‌ دیارده‌که، له‌ هه‌مانکاتیشدا له‌و بڕوایه‌دام دیارده‌که له‌ داها‌تو‌دا خۆی له‌ که‌میو‌نه‌وه‌ نه‌ماندا ده‌بینته‌وه».

جه‌مال قاسم، له‌ لیستی زه‌رد، گو‌مانی هیه له‌ دا‌ییکردنی عه‌دالت له‌لایه‌ن پیاوانه‌وه «یه‌ک نمونه‌ی پیاو نییه له کومه‌لگه‌ماندا عه‌دالتی له‌ ژبانی فره‌ه‌وسه‌ریدا جیه‌جی کردبیت، بویه مسو‌گه‌رکردنی عه‌دالت به‌ نه‌هیشته‌ی ته‌واوه‌تی دیارده‌که ده‌بیت».

یاداشتی داواکاری ژبانی هه‌ولێر له‌کاتی خۆینده‌وه‌ی یاسا‌که‌دا ده‌دریته‌ په‌رله‌مان

له‌ هه‌مان روژی دوایین خۆینده‌وه‌ی یاسای باری که‌سیتی، ناوه‌ندی هاو‌به‌شی رێکخراوه‌کانی ئافره‌تان له‌ هه‌ولێر، له‌ یاداشتی‌کێکاندا چه‌ندین داواکارییان به‌وشیوه‌ی لافیته‌و به‌نوسراو ئاراسته‌ی په‌رله‌مانی کوردستان کرد، له‌وباره‌یه‌وه چلوره‌ هه‌ردی، به‌رپرسی سه‌نته‌ری خاتو‌وزین بۆ پرسی ئافره‌تی کردو ئه‌ندام له‌ ناوه‌ندی هاو‌به‌شی رێکخراوه‌کانی ئافره‌تان، به‌ روژنامه‌ی راگه‌یاندا: زو‌رت‌ترین داواکارییه‌کانمان په‌کده‌گرته‌وه له‌گه‌ل ئه‌و هه‌موارکده‌ن که لیژنه‌ی ژبانی په‌رله‌مان پێشکه‌شیان کردوو داوا لاپردنی وشه‌ی (نشوز) ده‌که‌ین له‌ یاسا‌که‌دا به‌کاره‌ینانیان به‌ پێشیلکاری به‌رامبه‌ر

مه‌لا ئه‌نوه‌ر:
دهن‌گدان له‌سه‌ر
پرۆژه‌یاسایه‌کی
هه‌ستیا‌ری وه‌ک
یاسای باری که‌سیتی،
پێوستی به‌ کاتی
زو‌ر هیه

مافه‌کانمان ده‌زانین. له‌ به‌شیکی داواکارییه‌کانی ناوه‌ندی هاو‌به‌شی رێکخراوه‌کانی ئافره‌تان هه‌ولێر دا‌توو: «نابیت به‌ هیج بیانویه‌ک له‌ یاسا‌که‌دا ئافره‌تان به‌ینه‌ خانه‌ی نشوز، پێوسته‌ سزا له‌سه‌ر ئه‌و ئافره‌تانه‌ لاپریت که سه‌ر به‌هه‌وئ شوو ده‌که‌ن، چونکه زو‌ریان له‌ ژیر فشارو هه‌ره‌شه‌دا به‌بی ره‌زانه‌ندی خۆیان ئه‌و هاوسه‌رگه‌رییه ئه‌نجام ده‌ده‌ن».

په‌رله‌مانی کوردستان ترسیکی دیکه‌ی دروستکرد بۆ نه‌و ژنانه‌ی مندالیان نابیت

له‌لایه‌کی دیکه‌وه ده‌نگۆی هیشته‌وه‌ی فره‌ژنی ژماره‌یه‌ک له‌ ژبانی خستوو‌ته به‌رده‌م هه‌ره‌شه‌ی هینانه‌وه‌ی ژنی دووم له‌لایه‌ن هاوسه‌ره‌کانیا‌نه‌وه‌و

ئه‌وانه‌ش که مه‌رجی سنووردارییه‌که ده‌یانگرته‌وه، سه‌یران عه‌زین، ته‌مه‌ن ۳۶ سال، که به‌ هۆکاری فسیؤلۆژی توانای وه‌چه‌خسته‌وه‌ی نییه‌و بیبه‌ش بووه له‌ سو‌زی دا‌یکایه‌تی، له‌ پال ئه‌و خه‌مه هه‌میشه‌یه‌یدا ترسی ئه‌وه‌شی لێ نیشتوو‌ه چاره‌نووسی به‌ ته‌لاق یاخود به‌سه‌ر هینانه‌وه‌ی ژنی دووم کوتایی بیت «ماوه‌ی سێ ساله‌ ژبانی هاوسه‌رگه‌رییم پێکه‌یناوه‌و مندالم نابیت، سه‌ره‌رای ئه‌و باره‌ گرانه‌ی که‌وتوو‌ته سه‌ر ده‌رووم، خه‌می ئه‌وه‌شم زیادیکرد کاتیک گو‌ییستی ئه‌وه‌ بووم فره‌ژنی رێبندراوه‌ی یه‌ککیش له‌ مه‌رجه‌کان نه‌زۆکیه‌، که ئه‌مه‌ ناخه‌قیه به‌رامبه‌رمان ده‌کریت، له‌ لایه‌ک خودا له‌ سه‌روشته‌وه‌ له‌و سو‌زی دا‌یکایه‌تییه بیبه‌شی کردوو‌م له‌لایه‌کی تره‌وه به‌ یاسا هه‌ره‌شه‌یه‌کی ده‌روونی ده‌که‌وته‌ ژبانه‌وه».

ژبانی به‌ته‌مه‌نیش له‌ خه‌می کچو رو‌له‌کانیا‌ندان و بۆ پالپشتی له‌ داواکارییه‌کانی ژبانی نیو په‌رله‌مان، ژماره‌یه‌کیان له‌ به‌رده‌م کۆشکی په‌رله‌مانی کوردستان کۆبو‌ونه‌وه، دا‌یکه نه‌جات حسین، که ژبانی ته‌مه‌ن ۶۰ ساله‌و خه‌لکی شاری هه‌ولێر، ئه‌گه‌رچی به‌ ته‌واوی نه‌یده‌توانی گوزارشت له‌ پشتیوانی خۆی بکات بۆ یه‌ک به‌یه‌کی داواکارییه‌کانی رێکخراوه‌کان و لیژنه‌ی ژبانی نیو په‌رله‌مان، وتی: «بویه له‌گه‌ل ئه‌م پۆله ئافره‌ته‌دا ها‌تو‌ینه‌ته‌ به‌رده‌م په‌رله‌مان، تاوه‌کو مافی خۆمان بسینین و ئیمه‌ش وه‌کو پیاو مافی میراتی و شاهیدیا‌نمان هه‌بیت و کچه‌کانمان ژبانی به‌سه‌ردا نه‌هینیت».

جیه‌ی ئاماژه‌یه‌ یاسای باری که‌سیتی ژماره ۱۸۸ ی سالی ۱۹۵۹ له‌لایه‌ن حکومه‌تی عێراقیه‌وه ده‌رچوو‌ه تاوه‌کو ئیستا چه‌ندین جار چاکسازی له یاسا‌که‌دا کراوه‌و هه‌موارکراوه، له‌ دوایین هه‌موارکردنی سالی پار له ۲۷ مارسدا له‌ کونفرانسیکی بالادا له‌لایه‌ن ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانسی هه‌ریمی کوردستانه‌وه لیژنه‌یه‌کی تابه‌تی فیه‌قی و یاسایی بۆ پێکه‌ینرا له‌سه‌ر داوا‌ی رێکخراوه‌کانی ژنان و به‌رگریاران له‌ مافه‌کانی ژنان، راسپاردنه‌کانی کونفرانسیکی له‌لایه‌ن لیژنه‌یه‌کی فراوانتره‌وه جاریکی دیکه هه‌موارکردنی بۆ کرایه‌وه‌و ره‌وانه‌ی لیژنه‌ی یاسایی په‌رله‌مانی کوردستان کراو پاش سالیکی ۹ مانگ دوایین خۆینده‌وه‌ی له‌ روژانی ۲۷ و ۲۸ ئه‌م مانگه بۆکراو هه‌ریه‌ک له‌ بگره هه‌له‌سه‌ر دراوه‌کانی فره‌ژنی ته‌لاق خۆی و میراتی له‌لایه‌ن سه‌رو‌کایه‌تی په‌رله‌مانی کوردستانه‌وه بپاری کوتایی لیدرا.

فره‌ژنی هۆلی پەرله‌مان ده‌ک

بۆئەوه‌ی مەرجه‌کان ئه‌وه‌نده قورس دابتریت له‌بهرده‌م دیارده‌که، که واده‌کات به‌جۆریکی ناراسته‌خۆ رێگری بکاته‌وه له‌فره‌ژنی. سۆزانی خاله‌شه‌هاب، له‌سه‌ر لیستی سه‌وز، چه‌ند خوله‌کیک به‌ر له‌ده‌ستپێکردنی خۆینده‌وه‌که له‌بهرده‌م هۆلی پەرله‌ماندا، وێرای خۆشحالی خۆی به‌بیینی ژماره‌یه‌کی به‌رچاو له‌ریکخراوه‌کانی ژنان و به‌ئومیده‌وه‌ هۆلی خۆی دووپاتکرده‌وه‌ بۆ ژنان، به‌وه‌ی له‌نیو هۆلی پەرله‌ماندا سوورده‌بیته‌ له‌داکۆیکردن له‌ماده‌کانی قانونه‌که‌و له‌وه‌ هه‌موارکردنی لێژه‌ی ژنان پێشکه‌شیان کردووه‌ به‌سه‌رۆکایه‌تی پەرله‌مان، وتی: «ئوه‌ی ئیمه‌ی ژنان داوای گۆران ده‌که‌ین، ده‌رچوون نییه‌ له‌ ئایین وه‌کو هه‌ندیک وا ته‌فسیری بۆ ده‌که‌ن، ئیمه‌ کێشه‌مان نییه‌ له‌گه‌ڵ ئاییندا، ته‌نها ئه‌وه‌نده‌ نه‌بیته‌ ده‌مانه‌وێت به‌ ئایدیایه‌کی پێشکه‌وتنخوازانه‌ یاساکه‌ هه‌مواربکریته‌».

چلوره‌ هه‌ردی:
له‌گه‌ڵ ئه‌و
هه‌موارکردنه‌ین
که‌ لێژنه‌ی
ژنانه‌ی پەرله‌مان
پێشکه‌شیان کردووه‌

به‌دواداچوونی
سه‌میره‌ محهمه‌د

هه‌ولێر

دوایین خۆینده‌وه‌ بۆ پرۆژه‌یاسای هه‌موارکراوی قانونی باری که‌سیته‌ی به‌سنووردارکردنی دیاردی فره‌ژنی و ناکوکی دوو ناراسته‌ی جیاواز له‌بیرکردنه‌وه‌ی نوێنه‌رانی پەرله‌مان که‌وته‌وه‌و ئه‌ندامانی لێژنه‌ی داکوکی له‌مافی ژنان له‌پەرله‌مانی کوردستانیش ئه‌مه‌ به‌پێشێلکاریی بۆ خواستو پرۆژه‌کانیان له‌قه‌لمه‌م ده‌ندن و به‌دووفاقیه‌تی له‌دروشم و پراکتیککردنی پرۆگرامی حیزبه‌ عه‌لمانییه‌کانی ده‌زان، له‌دانیشتنی رۆژی ۲۷/۱۰ پەرله‌مانی کوردستاندا ده‌رباره‌ی په‌سه‌ندکردنی پرۆژه‌یاسای باری که‌سیته‌ی، له‌کۆی ۷۴ ده‌نگه‌ر له‌ئه‌ندامانی ئاماده‌بووی پەرله‌مان، ته‌نها ۲۵یان له‌گه‌ڵ قه‌ده‌غه‌کردنی دیارده‌که‌دا بوون و زۆرینه‌ش که‌ له‌و ژماره‌یه‌ ۲۹یان پێکده‌هێنا، له‌گه‌ڵ هه‌یشتنه‌وه‌ی فره‌ژنیی دوو به‌مه‌رجی له‌ئه‌ستۆگرتنی خه‌رجی و باری دارایی پیاو بۆ هاوسه‌ره‌کانی وک یه‌کو دانانی مه‌رجی نه‌هه‌یانه‌وه‌ی ژنی دووم له‌لایه‌ن ژنه‌وه‌ له‌گریه‌سته‌ی هاوسه‌رگرییه‌که‌داو پیاوی خاوه‌ن هاوسه‌ردار توانای به‌رجه‌سته‌کردنی دادپه‌روه‌یی له‌مافی دارایی و گوزارشتی مسۆگه‌ر بکات و ئه‌گه‌ر سه‌ره‌په‌چیشی کرد، ئه‌وا به‌بری ۱۰ ملیۆن دینار پێبژاردن و به‌ندکردن و زیندانیکردنی بۆ ماوه‌ی ۲ ساڵ سزا ده‌دریته‌.

«جاریکی دیکه‌ میژوو زولمی خۆی دووباره‌ کردوه‌ به‌رامبه‌ر به‌ مافه‌کانی ژنان»

پاش چاوه‌روانییه‌کی زۆری ریکخراوه‌کانی داکوکیکار له‌مافه‌کانی ژنان، دواچار دای زیاتر له‌شانزه‌ ساڵ له‌پێشکه‌شکردنی پرۆژه‌و پێشینه‌ی به‌رده‌وام بۆ هه‌موارکردن و گۆرانکاری له‌ یاساکه‌دا، تا به‌جۆریک بکه‌وێته‌وه‌ له‌ ناستی خواست و داواکارییه‌کانی ژناندا

به‌دزایه‌تی نایینی له‌قه‌لمه‌م
ده‌ده‌ن و مافه‌کانیان له‌
نیلامدا به‌ پارێزراو ده‌زان

ریکخراو که‌سایه‌تییه‌کانی سه‌ر به‌ لیسته‌ ئیسلامیه‌کان که‌ به‌ دروشمی (مافیکمان ناوێت دژی ئیسلام بیته‌) ئاماده‌ی دوا خۆینده‌وه‌ بوون بۆ یاساکه‌و ئه‌نجامه‌که‌ی به‌ره‌نگدانه‌وه‌یه‌کی ئه‌قلانی و واقعی ده‌زان و پێنانویه‌ ئه‌وه‌ی ژنان ویستویه‌ به‌ره‌هایی ریکری له‌فره‌ژنی بکه‌ن، بیریکردنه‌وه‌یه‌کی عاتیفانه‌و نازانستی و دور له‌واقیعه‌، شیخ‌فتاح نه‌قشه‌بندی، ئه‌ندامی لێژه‌ی کاروباری ئه‌وقاف سه‌ر به‌ لیستی زه‌رد، ئاماره‌ به‌وه‌ ده‌کات که‌ هه‌ولێ گۆرانکاری بۆ یاساکه‌ له‌لایه‌ن ژنانه‌وه‌، جگه‌له‌وه‌ی لادانه‌ له‌ نایینی ئیسلام، سه‌نگه‌ر خولقاندنیشه‌ بۆ دزایه‌تیکردنی پیاوان، ئه‌گه‌رچی ئه‌و به‌دوور له‌ تێروانینه‌ نایینه‌که‌، وه‌کو پیاویک ته‌واو له‌گه‌ڵ قه‌ده‌غه‌کردنی دیارده‌که‌دا به‌«به‌داخه‌وه‌ خانمان چوونه‌ته‌ سه‌نگه‌ریک که‌ ده‌زان پیاو دژی ئافه‌رته‌، به‌لام به‌پێچه‌وانه‌وه‌ له‌ روانگی شه‌ریعه‌ته‌وه‌ پیاو له‌خزمه‌تی ئافه‌رته‌دا»، له‌هه‌مانکاتدا ئامۆژگاری ئه‌وه‌شی به‌خشی که‌ ده‌بیته‌ ژنان له‌بری ئه‌وه‌ی داوای گۆرانکاری له‌ یاسادا ده‌که‌ن، هۆشیاری به‌ده‌ن به‌ کچان به‌وه‌ی قبولی نه‌که‌ن هاوسه‌ره‌یتی له‌گه‌ڵ پیاوی خه‌زاندارا دروست بکه‌ن، بۆیه‌ ده‌لیت: «ده‌بیته‌ هه‌موومان هۆشیاری به‌ کچان به‌ده‌ن نه‌چنه‌ ئیو حاله‌تی فره‌ژنییه‌وه‌، من له‌گه‌ڵ دووژنیدا نیم، به‌لام ناکریته‌ ریکری له‌ دیارده‌که‌ بکه‌ین، چونکه‌ ریکریکردن له‌

به‌گۆر پێشوازییان له‌ئه‌ندامانی پەرله‌مان ده‌کردو له‌هه‌مانکاتیشدا ریکخراوه‌کانی ژنانه‌ی سه‌ر به‌ حیزبه‌ ئیسلامیه‌کان به‌ دروشمی فره‌ژنی به‌ فه‌رمانی خوا ده‌زانین و قبولمانه‌و گۆرینی یاسای باری که‌سیته‌ی، ده‌ستکاریکردنی ده‌قه‌ ئایینه‌کانه‌، به‌رامبه‌ر به‌ ریکخراو و گروپه‌ عه‌لمانییه‌کان له‌سه‌ر رێگه‌ی چوونه‌ ژووره‌وه‌ی ئه‌ندامانی پەرله‌مان بۆ دوایین خۆینده‌وه‌ی پرۆژه‌یاسای باری که‌سیته‌ی، سه‌رنجی لای ئاماده‌بووان دروستکردبوو.

فهاد به‌ فه‌سادیکه‌ گه‌وره‌تر لادانه‌ له‌ فه‌رمانی خرابی بۆ هه‌موو ئه‌و پیاوانه‌ی که‌ هاوسه‌ردارن و ئه‌مه‌ش به‌ ده‌قیکی روون و ئاشکرا هاتووه‌و گۆرانکاری تیایدا، لادانه‌ له‌ ده‌قه‌ خوابیه‌و لادانییه‌ له‌ دابونه‌ریته‌ کۆمه‌لگه‌ به‌گشتی».

دوو دروشمی جیاواز و دوو ناراسته‌ی جودا له‌ ناییدا، ملامانیی خسته‌ نیو ریزه‌کانی ژنانه‌وه‌

ماده‌ی سینیهم له‌ پرۆژه‌یاسای باری که‌سیته‌ی ژماره‌ ۱۸۸ی سالی ۱۹۵۹ی هه‌موارکراو بۆ پەرله‌مان له‌ بره‌گه‌کانی ۱، ۲، ۳، چه‌خت له‌سه‌ر سنی خالی هه‌له‌په‌سێردراو ده‌کاته‌وه‌، که‌ تا ئیستا هه‌ردوو لێژه‌ی تابه‌تمه‌ندی پێداچوونه‌وه‌و لێژه‌ی فیه‌یه‌ی ئه‌نجمه‌نی وه‌زیران له‌سه‌ری کۆکنه‌بوون، دواچار بره‌گه‌ی یه‌که‌می ماده‌که‌ به‌ سنوورداری هیلدراپه‌وه‌ هه‌ریه‌ک له‌ فراکسیۆنی زه‌ردو لیسته‌کانی کۆمه‌لی ئیسلامی و یه‌کگرتوی ئیسلامی به‌ جیاوازی ۴ ده‌نگ له‌ دای خسته‌ ده‌نگی دوو پێشینه‌ی ریکریکردن له‌ دیارده‌که‌و سنووردارکردنی، له‌ به‌رامبه‌ر ۳۵ ده‌نگی زۆریک له‌ئه‌ندامانی فراکسیۆنی سه‌وزو که‌میگ له‌ لیستی زه‌ردو لیسته‌کانی تری برده‌وه‌. به‌ر له‌ دوو کاتژمێر له‌ واده‌ی چوونه‌ ژووره‌وه‌ی ئه‌ندامانی پەرله‌مان بۆ نیو هۆلی پەرله‌مان، ژماره‌یه‌کی به‌رچاو له‌ ریکخراوه‌کانی ژنان و که‌سایه‌تی و ژنانه‌ی نیو ریکخسته‌کانی حیزبو کارمه‌ندو کادیرانی ریکخراوه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی به‌ ئایدیا جیاواز ناراسته‌ی بیریکردنه‌وه‌ له‌ به‌رده‌م کۆشکی پەرله‌مانی کوردستان له‌ هه‌ولێری پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان، به‌ به‌ر زکړدنه‌وه‌ دروشمی جواروجور، که‌ تیایدا چه‌ختیان ده‌کرده‌وه‌ له‌سه‌ر نه‌مانی فره‌ژنی و یه‌کسانیتی له‌ دابه‌شکردنی میرات له‌نیوان کور و کچ و به‌هانه‌وه‌ چوونی شیرازه‌ی خه‌زانه‌کان،

فره‌ژنی له‌ زۆربووندا به‌ دیارده‌ش نازانریته‌

به‌پێی ئاماریکی وه‌رگیراو له‌ داگای باری که‌سیته‌ی هه‌ولێر، ریزه‌ی ئه‌و پیاوانه‌ی فره‌ژنییان پیاوه‌ کردووه‌، ته‌نها له‌ ماوه‌ی پینج سالی رابردوودا ده‌گاته‌ ۳۵۴ حاله‌ت، سالی رابردو و زۆرتین ریزه‌ی به‌خۆه‌ گرتووه‌و به‌ پێی قسه‌کانی خه‌مان زاری ئه‌ندام پەرله‌مانیش بیته‌، ئه‌م دیاردیه‌ له‌نیو کۆمه‌لی کورده‌واریدا مۆرکیکی میژوویی نییه‌، به‌لکو نه‌ریتیکه‌ له‌ عه‌ربه‌ جاهله‌کانه‌وه‌ گواستراوه‌ته‌وه‌ بۆ نیو کۆمه‌لگه‌ی کوردی، له‌ کاتیکیدا ئه‌ندامانی پەرله‌مان ئه‌وانه‌ی سه‌ر به‌ لیسته‌ ئیسلامیه‌کان، له‌ روانگی ئایینه‌یه‌وه‌ پێنانویه‌ هه‌یشتا حاله‌ته‌که‌ نه‌بووه‌ته‌ دیاردو زیاده‌رۆیی تیدا ده‌کریته‌، به‌وه‌ی که‌ بووبیته‌ دیاردیه‌کی ترسناک له‌ کۆمه‌لگه‌دا، شه‌مه‌سه‌ سه‌عید، ئه‌ندامی پەرله‌مانی کوردستان له‌سه‌ر لیستی کۆمه‌لی ئیسلامی، به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ پیاویه‌ بوونی دیارده‌که‌ له‌ پێشکه‌وتوویه‌وه‌، نه‌ک دواکه‌وتوویی کۆمه‌لگه‌ «کۆمه‌لگه‌ی ئیمه‌ ئه‌وه‌نده‌ پێشکه‌وتوویی نییه‌ تاوه‌کو بلین باین چاو له‌ ولاتانی پێشکه‌وتو و بکه‌ین، به‌ پێچه‌وانه‌شه‌وه‌ فره‌ژنی له‌ ولاتانه‌دا زۆره‌ که‌ پێشکه‌وتوون، کۆمه‌لگه‌ی ئیمه‌ش ئه‌وه‌نده‌ پێشکه‌وتوویی نییه‌ تا بلین یاسایه‌کی سواوه‌و پیاویستی

ناوچه سنوورییه‌کان بازاریکی گهرمی قاچاق

هەریم حه‌سه‌ن

سه‌ره‌کیه‌کانی ئه‌و بازارگانیه‌و تائستاش به‌دریژایی ٥٠٠ه‌کم له‌چه‌ندین ناوچه‌ی سنووری نیوان هەریم و ئیراندا بوونیان هه‌یه‌و ژماره‌یه‌کی زۆر له‌هاولاتیان بژیبی خویان و خیزانه‌کانیان به‌و جۆره‌پیشه‌یه‌پیدا ده‌که‌ن. له‌ناوچه‌یه‌کی دووره‌ده‌ستی سه‌ر سنووری نیوان هەریمی کوردستان و ئیران له‌ریگه‌یه‌کی پێچاوپیچی چه‌ندین هه‌رازو نشیودا، یه‌کیک له‌چالاکترین مه‌رزه‌قاچاخه‌کان بوونی هه‌یه‌، ئه‌ویش مه‌رزی زه‌لییه‌، که‌دوا ناوچه‌ی هەریمی کوردستانه‌و هیزه‌کانی ئیران ته‌نها چه‌ند کیلومه‌تریک لیه‌وه‌ دوورن. به‌نزیکه‌بوونه‌وه‌ له‌ناوچه‌یه‌هه‌ست به‌بوونی چالاکیه‌کی چهری بازارگانیه‌ی ده‌کریت، به‌لام له‌شویه‌قاچاخه‌که‌پیدا، به‌رپرسیانی هەریم و ئیرانیش پیده‌چیت جۆریک له‌چاوپوشی له‌و جۆره‌بازرگانیه‌بکه‌ن، رۆژنامه‌گه‌شتیکی مه‌یدانی بۆ ئه‌و ناوچه‌یه‌ته‌نجامداو له‌نزیکه‌وه‌ چه‌ند کاروانچی و قاچاخچییه‌کی بینی و ده‌باریه‌ی باروگوزه‌رانیان پرسیاری لیکردن.

ئه‌حمه‌د حاجی شینیه‌ی، (٢٨ سال)، قاچاخچییه‌کی ناوچه‌که‌یه‌و ئاماژه‌ی به‌وه‌کرد که‌ئیشی ئه‌وان به‌زۆری هینانی سووته‌منیه‌له‌ئیرانه‌وه‌، وتیشی: «لێره‌هیچ ئیشیکی تر نییه‌، جگه‌له‌کاری قاچاخچیتیه‌»، ئه‌حمه‌د سه‌رباری قاچاخچیتیه‌ی خاوه‌نی مزڵ (مه‌خزه‌ن) یکی گه‌وره‌یه‌له‌مه‌رزی زه‌لی، له‌و باره‌یه‌وه‌وتی: «ئێمه‌له‌مزه‌که‌مان بار بۆ خه‌لک وهرده‌گرین که‌به‌پاره‌لای ئێمه‌ده‌مینته‌وه‌، بۆ نمونه‌، یه‌که‌ته‌ن برنج بۆ شه‌ویک (٢٠٠٠) تمه‌ن،

عه‌دوللا حسین، (٤٣ سال) کاروانچییه‌کی مه‌رزی زه‌لییه‌ (زه‌لی، خالی سنووری هەریم-ئیران له‌سنووری قه‌زای پشه‌ر-قه‌لادزی)، رۆژانه‌نزیکه‌ی دوو سه‌عات ریگه‌یه‌کی سه‌خت ده‌بریت تا ده‌گاته‌وئسته‌گه‌ی یه‌که‌می گه‌شته‌که‌ی بۆ داگرته‌ی باره‌کانی، کاسیبیه‌که‌ی عه‌دوللا که‌بژیبی خوی و خیزانه‌که‌ی له‌سه‌ر به‌نده‌، به‌نه‌ینی کارکردنیکه‌ی ته‌واوه‌وه‌ته‌نجامی ده‌دا، چونکه‌وه‌کو خوی وتی: «هه‌میشه‌نابیته‌پاسداری ئیران به‌مانین، ئه‌گه‌ر چاویان له‌ئێمه‌بیت دوامان ده‌که‌ون و ته‌قمان لینه‌که‌ن». ئه‌و کاروانچییه‌ رۆژانه‌که‌باریک به‌قاچاخ ده‌باته‌ئیران، له‌ویشه‌وه‌باریکی دی ده‌هینته‌وه‌بۆ خاکی هەریم، سه‌رباری ئه‌وه‌ش هه‌ندی جار به‌سواری ولاخ ئه‌و خه‌لکه‌نه‌ش ده‌به‌ن که‌به‌قاچاخیه‌ده‌چه‌ئیران، نرخ‌یه‌که‌نه‌فهریش که‌ده‌یه‌نه‌گونده‌کانی ئیران، به‌گشتی (١٢-٢٠) هه‌زار تمه‌ن. عه‌دوللا وتی: «کاره‌که‌ی ئێمه‌سه‌خته‌و گه‌مه‌کرده‌له‌گه‌ل مه‌رگدا، به‌لام چارمان نییه‌و تازه‌ئوه‌بووه‌ته‌کارو کاسیبمان».

چالاکییه‌ی بازارگانیه‌ی له‌سه‌ر سنووریه‌کانی هەریمی کوردستان له‌گه‌ل ئیراندا به‌شویه‌کی به‌رفراوان زیادی کردوه‌، هه‌رچه‌نده‌سێ مه‌رزی ره‌سمیه‌و نیوده‌وله‌تی له‌نیوان ئیران و هەریمی کوردستاندا کراونه‌توه‌ (باشماخ، حاجی ئومه‌ران و په‌رویزخان)، به‌لام چالاکییه‌ی بازارگانیه‌ی به‌شویه‌ی قاچاخ یه‌کیکه‌له‌پیکهاته

دیوی عیراق. وتی: «ژبانی خۆم خیزانه‌که‌م له‌سه‌ر ئه‌و کاره‌یه‌، بۆیه‌ناوتام ده‌ستبه‌رداری بيم». گوندی زه‌لی به‌هۆی فراوانیه‌ی چالاکییه‌ی بازارگانیه‌ی قاچاخچییه‌وه‌بووه‌ته‌بازاریکی گه‌وره‌که‌خه‌لکه‌که‌ی سه‌رگه‌رمی دوکانداری و کاری قاچاخچیتیه‌و به‌کریدانی مزڵ (مه‌خزه‌ن) و هینانی که‌لوپه‌لی ئیرانین بۆ کوردستان، هه‌روه‌ها برندی چه‌ند

ناره‌سمیه‌ی رۆژانه‌هاولاتیانی ئیرانی دینه‌خاکی هەریمه‌وه‌وه‌هاولاتیانی هەریمیش ده‌چه‌خاکی ئیرانه‌وه‌. قاسر پیرۆت، (٤٣ سال)، خه‌لکی گوندی «کانیه‌زه‌ردی»ی ئیرانه‌، یه‌کیکه‌له‌قاچاخچییه‌ی ئیرانییه‌کان، که‌له‌مه‌رزی زه‌لی سه‌رقالی داگرته‌ی باره‌کانی بوو، ئاماژه‌ی به‌وه‌کرد که‌رۆژانه‌بار له‌کانیه‌زه‌رده‌وه‌ده‌هینت بۆ

ده‌گرن و داوی پاره‌و سه‌رانه‌ده‌که‌ن، ئه‌مه‌سه‌رباری بوونی چه‌کاره‌کانی پزاک که‌بۆ هه‌ر باریک داوی ٢٠٠ تمه‌ن ده‌که‌ن. ئه‌حمه‌د وتی: «ئه‌وه‌ی لیده‌رچیت کیشه‌مان نییه‌و ئه‌گه‌ر باروودوخ گرژ نه‌بیت، رۆژانه‌باریکی زۆر له‌نیوان هەریم و ئیراندا دیتو ده‌روات». ئه‌و ناوچه‌یه‌به‌وه‌ته‌ناوچه‌یه‌کی نیوده‌وله‌تییه‌ی

باریک شووشه‌ (٥٠٠) تمه‌ن وهرده‌گرین، ئه‌م بارانه‌ش تا کاتی به‌ریکردنی بۆ ئیران لای ئێمه‌ده‌مینته‌وه‌». ئه‌حمه‌د له‌کاره‌که‌ی خوی رازیه‌، به‌لام ئه‌وه‌ی جیه‌گه‌ی نه‌سه‌رانییه‌ی ئه‌و هاویشه‌کانیه‌تی، ئه‌وه‌یه‌که‌زۆرجار پاسداره‌ئیرانییه‌کان ده‌به‌ن ریگر له‌به‌رده‌م هینان و برندی باره‌کانیان و ریگه‌کان

دکتوره‌کان نه‌ینییه‌ نه‌خۆشه‌کانیان ناپاریزن

شۆخان که‌ریم

ته‌ندروستییه‌وه‌نادروسته‌، چونکه‌هه‌ریه‌که‌له‌وه‌سه‌ر دینه‌ئووی، نه‌خۆشییه‌کی جیاوازیان هه‌یه‌و رهنه‌گه‌ئوانی تریش توش بین. پۆشیا فه‌تاح (٢٧ سال)، له‌عیاده‌ی د. ژبان چاوه‌رینی ببنینی دکتۆری ده‌کرد، ئه‌و باسی له‌وه‌کرد که‌دووه‌مجاره‌سه‌ردانی ئه‌و دکتۆره‌ده‌کات، به‌لام تا ئیستا به‌ته‌نا نه‌چووته‌ژووره‌وه‌و یه‌که‌مجاره‌سێ نه‌خۆش و دووه‌مجاره‌ش نه‌خۆشی له‌گه‌لدا بووه‌که‌چووته‌ژووره‌وه‌. پۆشیا وتی: «ئه‌وه‌شه‌شم دکتۆره‌سه‌ردانی ده‌که‌م، به‌لام تا ئیستا هیچ مه‌رجیکی پێشکه‌وتوویم به‌رچاونه‌که‌وت، نه‌له‌ه‌رووی «ئێمه‌لییچینه‌وه‌مان کردووه‌و چه‌ند عیاده‌یه‌کیشمان به‌هۆی که‌مه‌رخه‌میه‌و نه‌بوونی مه‌رجی ته‌ندروستییه‌وه‌داخستوووه‌تا ئیستاش نه‌کراونه‌توه‌، چونکه‌مه‌رجه‌کانی عیاده‌یان تیدانه‌بووه‌». ئه‌وه‌شی خسته‌پروو که‌مامه‌له‌ی دکتۆره‌کان په‌یوه‌ندی به‌خودی خویانه‌وه‌هه‌یه‌وتی: «با خه‌لک نه‌چیت بۆ لای ئه‌و دکتۆره‌ی که‌ده‌زانیت مامه‌له‌ی ناشرینه‌». زۆرییه‌ی نه‌خۆشه‌کان هه‌ما بۆ ئه‌وه‌ده‌که‌ن که‌له‌ه‌رووی ته‌ندروستییه‌وه‌عیاده‌کان خاوین نین و ئه‌و قه‌ره‌وله‌یه‌ی پشکنینی نه‌خۆشی له‌سه‌ر ده‌که‌ن، چه‌رچه‌فیکه‌ی له‌سه‌ر داخراوه‌که‌بۆ هه‌موو نه‌خۆشیک هه‌ر ئه‌وه‌به‌کارده‌هینت، که‌ئه‌وه‌ش له‌ه‌رووی

مه‌رجی ته‌ندروستییه‌ی پیوست، دایاخستوون، به‌لام له‌به‌رامبه‌ر مامه‌له‌ی خراپی دکتۆره‌کاندا، سه‌ندیکاش هیچی پیناکریت و داوا له‌نه‌خۆشه‌کان ده‌که‌ن که‌خویان سه‌ردانی ئه‌و دکتۆرانه‌نه‌که‌ن. د. ته‌هما مه‌حوی، نه‌قیبی سه‌ندیکای پزیشکانی لقی سلیمانی، ئاماژه‌ی به‌وه‌دا که‌سه‌ندیکا مه‌رج و یاسای خوی هه‌یه‌بۆ عیاده‌کان له‌ه‌رووی ته‌ندروستییه‌ی ببنای عیاده‌کان و هه‌روه‌ها مامه‌لکردنی دکتۆر له‌گه‌ل نه‌خۆش، باسی له‌وه‌شکرد که‌ئامانجی سه‌ندیکای پزیشکان داکوکیکردنه‌له‌مافه‌کانی پزیشکان و ریکستی کاری پزیشکه‌کان له‌عیاده‌کاندا له‌دوای ده‌وامی فه‌رمییان و وتی: «ئێمه‌لییچینه‌وه‌مان کردووه‌و چه‌ند عیاده‌یه‌کیشمان به‌هۆی که‌مه‌رخه‌میه‌و نه‌بوونی مه‌رجی ته‌ندروستییه‌وه‌داخستوووه‌تا ئیستاش نه‌کراونه‌توه‌، چونکه‌مه‌رجه‌کانی عیاده‌یان تیدانه‌بووه‌». ئه‌وه‌شی خسته‌پروو که‌مامه‌له‌ی دکتۆره‌کان په‌یوه‌ندی به‌خودی خویانه‌وه‌هه‌یه‌وتی: «با خه‌لک نه‌چیت بۆ لای ئه‌و دکتۆره‌ی که‌ده‌زانیت مامه‌له‌ی ناشرینه‌». زۆرییه‌ی نه‌خۆشه‌کان هه‌ما بۆ ئه‌وه‌ده‌که‌ن که‌له‌ه‌رووی ته‌ندروستییه‌وه‌عیاده‌کان خاوین نین و ئه‌و قه‌ره‌وله‌یه‌ی پشکنینی نه‌خۆشی له‌سه‌ر ده‌که‌ن، چه‌رچه‌فیکه‌ی له‌سه‌ر داخراوه‌که‌بۆ هه‌موو نه‌خۆشیک هه‌ر ئه‌وه‌به‌کارده‌هینت، که‌ئه‌وه‌ش له‌ه‌رووی

به‌وه‌ی دلسۆزین له‌پیشه‌که‌یان و نه‌ینییه‌ نه‌خۆشه‌کانیان ناپاریزن، به‌لام هه‌ندیک له‌دکتۆره‌کان گوی به‌و سوینده‌ناده‌ن و بپاکنه‌سنووری ئیشیکی پێشه‌که‌یان ده‌به‌زین. د. دانیال سه‌عدی، پسرپۆری نه‌خۆشییه‌ی ده‌روونیه‌کان، باسی له‌وه‌کرد که‌پزیشکه‌کان سویندی پێشه‌یان هه‌یه‌و پزیشک سویند ده‌خوات که‌نه‌ینی نه‌خۆش ناپاریزن، به‌هه‌یه‌بوی نییه‌ساناترین نه‌خۆشییه‌ی نه‌خۆشه‌که‌ی بۆ که‌سیکی تر ئاشکرابکات، بۆیه‌وه‌که‌ئواماژهی پێدا، پیوسته‌دکتۆر باروودۆخیک و ادروستییات نه‌خۆش بتوانیت هه‌موو نیشانه‌کانی نه‌خۆشییه‌که‌ی به‌دکتۆره‌که‌ی بلێت و وتی: «له‌وه‌حاله‌ته‌دا جگه‌له‌کاریه‌یه‌ی ده‌روونیه‌ی بۆ نه‌خۆشه‌که‌، دکتۆره‌که‌ش ناتوانیت به‌ته‌واوته‌ی نه‌خۆشییه‌که‌ده‌ستیشان بکات، له‌مبارشه‌دا چاره‌سه‌ری گونجاو نادۆزیته‌وه‌و رهنه‌گه‌زبانی ته‌ندروستییه‌ی تریش به‌نه‌خۆش بگه‌یه‌نیت». ئه‌وه‌شی خسته‌پروو که‌مامه‌لکردنی دکتۆریش په‌یوه‌ندی به‌که‌سیتییه‌ی دکتۆره‌وه‌هه‌یه‌وه‌مه‌رج نییه‌هه‌موو دکتۆریک مامه‌له‌ی ناشرین بیت و پیوسته‌سه‌ندیکای پزیشکان ئه‌و دکتۆرانه‌بانگ بکه‌ن که‌مامه‌له‌یان له‌گه‌ل نه‌خۆشه‌کانیاندا خراپه‌وه‌ولبدن رۆ له‌حاله‌ته‌بگرن. هه‌رچه‌نده‌سه‌ندیکای پزیشکان لیبیچینه‌وه‌ی له‌گه‌ل چه‌ند عیاده‌یه‌که‌دا کردووه‌و له‌به‌ر نه‌بوونی

نه‌خۆشییه‌کانی ژنان و سه‌روکی ئه‌و لیزنه‌یه‌یه‌که‌سه‌ردانی عیاده‌کان ده‌کات بۆ به‌وداچوونی کیشه‌و سه‌رپیچیه‌کان له‌ه‌رووی مه‌رجه‌کانی پاکخاوینی و ته‌ندروستییه‌وه‌، ئه‌و وتی: «جار به‌جار سه‌ردانی عیاده‌کان ده‌که‌ین بۆ ده‌ستنیشتکردنی ئه‌و سه‌رپیچیه‌وه‌بوونی ئامیری پزیشکی پیوسته‌و په‌یوه‌ندی به‌پسرپۆرییه‌ی پێشه‌ی دکتۆره‌کان له‌عیاده‌کان». د. دلیر هه‌رچه‌نده‌خوی سه‌روکی ئه‌و لیزنه‌یه‌یه‌که‌سه‌ردانی عیاده‌کان ده‌کات بۆ به‌وداچوونی کیشه‌و سه‌رپیچیه‌کان، له‌عیاده‌که‌یدا زیاده‌له‌٣٠ نه‌خۆشی تیدابوو، یه‌که‌به‌رادی ئاو و چوار په‌رداخسی ستیل دانراوه‌و تا نه‌خۆشه‌کانی ئاوی لیبیوه‌وه‌، ئه‌وه‌جگه‌له‌وه‌ی به‌هه‌مانشویه‌ی دکتۆره‌کانی دیکه‌چه‌ند نه‌خۆشیک پیکه‌وه‌ده‌بینت. ئه‌و له‌وباره‌یه‌وه‌وتی: «ئێمه‌هه‌میشه‌په‌رداخسی سه‌قه‌ریمان به‌کارهیناوه‌، به‌لام په‌رداخه‌کان ئه‌وه‌شی خسته‌پروو کاتیک عیاده‌که‌یان قه‌ره‌بالغ ده‌بیت، ناچارده‌بین به‌وشویه‌یه‌نه‌خۆشه‌کان ببن، چونکه‌وه‌که‌خوی ئاماژه‌ی پێدا نه‌خۆشه‌کان بزاریان ده‌که‌ن و وتی: «له‌مه‌وداوش هه‌ولده‌دم به‌وشویه‌یه‌نه‌بیت». هه‌رچه‌نده‌هه‌موو دکتۆریک له‌گه‌ل وهرگرتنی بروانامه‌ی پێشه‌که‌یدا سویندی پێشه‌ده‌خۆن

جۆریک ره‌چاوی باری ده‌روونیه‌ی نه‌خۆش ناکه‌ن و نه‌خۆشه‌کان به‌بێ ئه‌قل و نه‌خۆینه‌وار ده‌زانن و قسه‌ی ناشرینیان پیده‌لین و ده‌یانشکینن». له‌به‌رامبه‌ر تاوانبارکردنی دکتۆره‌کان به‌مامه‌له‌ی خراپ و نه‌پاراستنی نه‌ینییه‌ی نه‌خۆشه‌کاندا، دکتۆره‌کان ئاماژه‌ به‌وه‌که‌تۆره‌کان نه‌خۆشه‌کان بزاریان ده‌که‌ن و ناچاریان ده‌که‌ن لیبان توره‌ببن. د. ژبان ئه‌حمه‌د، پسرپۆری نه‌خۆشییه‌کانی ژنان، یه‌کیکه‌له‌و دکتۆرانه‌ی که‌نه‌خۆشه‌کان گه‌یی لیده‌که‌ن و ئاماژه‌ به‌وه‌ده‌که‌ن که‌جگه‌له‌وه‌ی زیاده‌له‌نه‌خۆشیک له‌یه‌که‌کاتدا ده‌بینت، هاوکات مامه‌له‌ی زۆره‌قه‌و قسه‌ی ناشرین به‌نه‌خۆش ده‌لێت، به‌لام ئه‌و دکتۆره‌ره‌تیکرده‌وه‌که‌نه‌خۆشی زۆر بکاته‌ژووره‌وه‌وتی: «من نه‌خۆشی زۆر ناکه‌مه‌ژووره‌وه‌و توره‌بوونیشم له‌وه‌که‌سانه‌یه‌که‌ده‌یانته‌ویت له‌گه‌ل نه‌خۆشه‌که‌یاندا بینه‌ژووره‌وه‌»، ئه‌و نمونه‌ی ئه‌وه‌ی هیناوه‌وه‌که‌له‌م رۆژانه‌دا نه‌خۆشیک له‌عیاده‌که‌یدا یه‌خه‌ی پێگرتوووه‌و زۆری لیکردوووه‌که‌مندا له‌وه‌ته‌له‌بارببات و کار گه‌یشتوووته‌ئوه‌ی داوی هاوکاری له‌که‌سیکی تر بکات بۆئوه‌ی نه‌خۆشه‌که‌ی له‌کۆل بکاته‌وه‌، وتیشی: «ئه‌گه‌ر من توره‌م، بۆ نه‌خۆشه‌کان دینه‌وه‌بۆلام». د. دلیر نوری ره‌شید، سه‌روکی لیزنه‌ی پێشه‌ی سه‌ندیکای پزیشکان و پسرپۆری

زۆریک له‌نه‌خۆشه‌کان ره‌خنه‌له‌مامه‌له‌و ره‌فتاری دکتۆره‌کان ده‌گرن به‌وه‌ی که‌نه‌خۆشه‌کان به‌بێ ئه‌قل و نه‌خۆینه‌وار ده‌زانن، ئه‌مه‌جگه‌له‌وه‌ی نه‌ینییه‌ی نه‌خۆشه‌کان ناپاریزن و چه‌ند نه‌خۆشیک پیکه‌وه‌ده‌بینن. سۆزه‌عه‌لی (٢٨ سال) (ناویکی خسوزاوه‌)، یه‌کیکه‌له‌و ده‌یان نه‌خۆشه‌ی مانگانه‌سه‌ردانی عیاده‌ی دکتۆره‌کان ده‌کات، ئه‌و باسی له‌وه‌کرد که‌به‌هۆی نه‌خۆشییه‌که‌به‌وه‌سه‌ردانی زۆرتین دکتۆری ژبانی کردوووه‌، به‌لام هیچ یه‌کیکه‌له‌و دکتۆرانه‌به‌ته‌نا نه‌یانبینیوه‌له‌گه‌ل ژماره‌یه‌که‌نه‌خۆشی دیکه‌دا پشکنینیان بۆ نه‌نجامداوه‌، سۆزه‌وتی: «هه‌موو ئه‌و دکتۆرانه‌ی سه‌ردانم کردوون، ره‌چاوی ئه‌وه‌ناکه‌ن که‌نه‌خۆش به‌ته‌نا ببن، به‌لکو سێ سێ و چوار چوار نه‌خۆش بانگه‌که‌نه‌ژووره‌وه‌و پشکنینیان بۆ ده‌که‌ن». ئه‌و نه‌خۆشه‌ئاماژه‌ی به‌وه‌شدا که‌ئوه‌ناپه‌ویت میزده‌که‌شی بزانیته‌نه‌خۆشییه‌که‌ی چیه‌، به‌لام دکتۆره‌کان ره‌چاوی ئه‌و حاله‌ته‌ناکه‌ن و له‌گه‌ل نه‌خۆشیکه‌ی تردا پرسیاری نه‌خۆشییه‌که‌ی لیده‌کات. هه‌روه‌که‌ره‌خنه‌شی له‌مامه‌له‌ی دکتۆره‌کان گرت و ئاماژه‌ی به‌وه‌دا که‌هه‌ندیکان مامه‌له‌یان زۆر خراپ و ناشرینه‌له‌گه‌ل نه‌خۆشدا و وتی: «هه‌ندیک له‌دکتۆره‌کان به‌هیچ

بیرنه کردنه وه) لای په کیتی و پارتی

هیلال ئیبراهیم

کیشهی که مینه و مهسه له کانی چاره نووسی

زوریک له پسیوران و کهسانی ناگاداری بواری که مینه، پنیان وایه که سه دهی بیست سه دهی که مینه کانه، هر له بهر نه وه پسیورانی نه و بواره به گرنگییه وه نه و باسه دهخه رو و زورجار کیشهی که مینه کان له دنیا دا دهه ستته وه به مهسه له سیاسی، ناپوری و پیوه ندییه کانی نیوان ولاتان.

مهسه لهی بیرکردنه وه له کیشهی که مینه و که وره کردنی کیشه کان و که ران به دوا ی چاره سه رکردنیان ده که ریته وه بو سه رتاکانی سه دهی بیست.

له لای عقلی فیکری و سیاسی خورثاوا مهسه لهی بیرکردنه وه له دامه زانندی دهوله تی دینی و دهوله تی نه ته وهی شتیکی ناسته مه.

نه وان نه وه دهوله تانه له سه ره نه و بنه مایه داده مزین، به مه ترسی ده زانن بو سه ر ده ستکه وت و ده سه لاتیان له ناوچه که به تاییه ت خوره لاتی ناوه راست، له بهر نه وه که لیک هه ولی له جو ره له ناوبران.

که واته زورجار که وره کردنی و روژانندی کیشهی که مینه و تایفه و نه ته وه جیاوازه کان له که لیک ولاتی نه ناوچه په لوانه (عیراق) بو ریگه گرته له دروستکردنی دهوله تی نه ته وهی عه ره بی یان

دهوله تی شیعیهی دینی ههروه ها دهشتوانریت نه و ولاتانه به ناسانی کونترول بکرین.

ئیسنا به لای نه مریکا و هاپه یمانه کانی گرنگ نیه که عه رب خاوه نی زیاتر له بیست دهوله ته بگره پشتگیریشیان دهکات له به هیزبوونی پنگه ی ناپوری، سیاسی و سه ربا زیان به تاییه ت هه ندی دهوله تی عه ره بی له ناوچه که، به لام له ندی دامه زانندی دهوله تی که پشتگیری له دامه زانی دهوله تی نه ته وهی عه ره بی، یان بیر له دامه زانندی دهوله تی دینی دهکاته وه، چونکه به به هیزبوونی نه و خه یاله و دامه زانندی دهوله تیکی نه ته وهی

نه واکاته نه و دهوله ته ده بیته خاوه نی یه ک بیروا و سیاسی تاییه ت، یه ک پارو یه ک بازارو یه ک جو ره پیوه ندی سیاسی تی نیوده وله تی.

هر له بهر نه وه بیرکردنه وه له دامه زانندی دهوله تی نه ته وهی چهن کیشه نامیزه بو عه ره بو شیعیه کان نه وه ندش بو کورد وه زورجاریش نه م کیشه په سه ر ده کیشیت بو ریگه گرته له بیرکردنه وهی ناسونالیستی بو چاره سه رکردنی کیشهی نیو یه ک

ولایتش.

ئیسنا کورد له عیراقدا ناتوانی به بیر یه یزی که زورجار بیر ناسیونالستی ئیستغفال دهکات به رگری له خواست و داواکارییه کانی بکات، چونکه وه ک وتمان عیراقیش که وتوته بهر نه و بیرکردنه وه سیاسی و ئیعلامیهی نه مریکا و هاپه یمانه کانی که بریتیه له که وره کردنی قه باره ی نه ته وه و پنگهاته جیاوازه کانی عیراق و به هیز کردنی بیر یانی لای شیعیه و سونه و بیر یی نه ته وه ییش له لای کورد هه ره ها ره ژانندی مهسه له کانی مافی که مینه جیاوازه کانی نه م ولاته وه ک مه سیحی و کلان و کلتوری که مینه ی دیکه. نه م کاره له عیراقدا هه ولیکه بو نه وهی هر که مینه و که مینه و مه زه بیگ بیر له بهر نه وه ندی خواستی خوی بکاته وه هه ره ها هه ره یه ک یان له چوارچیوهی عیراقدا داوی مافه کانیان بکن، به لام نه مجاریان له ریگه ی ده ستوره وه.

له بهر نه وه کورد بو وه ته وه به شیک له عیراق نه که رچی له سالانی رابردودا مافه کلتوری و سیاسی و ژیا نه کانی لیزه ورد کرابو، له گه ل نه وه شدا ناکری

بیری نه ته وهی بو چاره سه رکردنی نه و کیشه په له ئیسنادا بگریته بهر، به لکو له م قوناهه دا پیویسته داوی مافی نه ته وهی له چوارچیوهی ده ستوردا بکات. له بهر نه وه سیاسی نه مریکا و هاپه یمانه کانی روونه که کورد له عیراقدا وه ک ره که زکی گرنگ

سه یردهکات، له دامه زاننده وهی دهوله تی نوئی عیراقی به لام کورد هه مو مهسه له که نیه، به لکو له پال کوردیشدا تورکمانه کان و کلدو ئاشور له سه رانه سری عیراق و به تاییه ت که رکوک خراونه ته رو. به ته ختییه راگه یانندن و پشتگیری سیاسی و ریکخراوهی مافو داواکارییه کانیان ده خریته رو مافو داواکاریان که وره ده کریت، به شیکی سه ره کی نه م ره و ته ش له پنیان دانه مه زانندی دهوله تی که عیراقدا بیر له مه زه ب یان نه ته وه بکاته وه.

که رکوکیش چاره نووسی وه عیراقیکی که وره یه، ده سه لندارن نه مریکا پیداکری له سه ره نه وه ده که نه وه که که رکوک شوینی پنگهاته جیاوازه کانه و پیویسته هه مو لایه نه کان وه ک یه ک بژین و مافو داواکاریان هه بیته ده وریان هه بیته له دیارکردنی چاره نووسی نه و شاره به لام به درژیای روژانی دوا ی پرۆسه ی ۲۰۰۳ که رکوک بو چهن مانگی که وته ده ست حیزبه کوردیه کان، نه واکاته ده وتانرا به ئاسانی چاره نووسی نه و شاره دیاری بکریت، چونکه له و کاته دا عه ره به ها ورده کان له ترسی ژیا نیان شاره که یان به جیه نیشتوو، تورکمانه کانیش ده یان توتانی له و کاته دا نه و بریاره قبول بکن که ئیداره ی شاره که بگریته وه سه ره ریمی کوردستان و له لاین حکومه تی هه ریمه وه به ریوه بچیت، به لام ئیسنا دوا ی پینج سال له هه ره شو مملاتی، دوا ی پینج

سال تیروو توندوتیژی شاری که رکوک به کومه لیک ریگای جو ره جو ره تیپه ری هه ره له بهر نه وه دوا ی به هیز بوونی به غدا، ئیستابیر له چاره نووسی نه و شاره ده که ریته وه که شاریکی ده وه له مندو پر ناکوکییه.

روئی په ره مانی عیراق و که مینه کان

دوا ی نه وهی کوتله و حیزبه کانی عیراق، په رژه انه سه ره نه وهی که بیر له چاره نووسی که رکوک بکه نه وه له واکاته وه له ریگای په ره مانه وه فشاری جو ره جو ره دروستده کهن هه لوئیستی تاییه تیان هه یه له ده نگدان له سه ره نه و یاسا و پرۆانه ی که په یوه ندی به و شارو هه ریمی کوردستانه وه هه یه نه م دۆخه ی نه و شاره پیاپدا تیجه په ریت به شیکی زوری په یوه ندی به سه رکرایه تی سیاسی کورده وه هه یه، چونکه سه رکرایه تی کورد له کاتی خویدا خوی ناماده نه کردبو بو دیارکردنی چاره نووسی که رکوک هیچ پرۆه یه کیشی پینه بو بو نه واکاته ئیستاش که لایه نه کانی دیکه ی نه و شاره له ریگای که نالی یاساییه وه ده یانه وی فشار دروستبکن پیویسته به ئاسایی وه ریکگریت، چونکه هه مو هه له یه ک سزای خوی هه یه، حیزبه کوردیه کان نه وه ندی بیریان له تابوکردنی که رکوک ده کرده وه که بو کامیان ده بیته نه وه ندی بیریان له چاره نووسی نه ده کرده وه، چونکه له رووی مه یدانیه وه کار

بو نه و نامانجان هه نکرا بو نمونه ریکخراوه کانی سه ره به یه کیتی و پارتی له وانه سه ندیکای کریکاران، روژننیران، روژنامه نووسان هیچ رو لیکیان نه بووه نه یان توتانییه وه به رگری له مافو داواکاری تویژه که ی خویان بکن، نه مه جگه له وهی که حیزبه کوردیه کان به ناراسته ی په راویزخستی نه ته وه کانی دیکه ی نه و شاره کاریان کورده وه نه یان نه یشتوو هه یه دهوری خویان هه بیته دلنیا ن له وهی که له داهاتودا نه کهر که رکوک بگریته وه سه ره ریمی کوردستان، نه وان به سه لامه تی ده وین و ده توان نازادانه کارو چالاکیه کانیان نه نجام بدن. ئیسنا دوا ی تیپه ربوونی کیشه کان عه رب و تورکمانه کان ده لین کیشه ی که رکوک به ده سه لندیانی لایه نیکو په راویزخستی لایه نیکی تر چاره سه ر ناکریت هه ره ها داوی گه رته ی یاسای و ده ستوری ده کن بو پاراستی مافو که رامه تیان له بهر نه وه نه وهی له سه ره تای پرۆسه ی ۲۰۰۳ وه تا ئیسنا یه کیتی و پارتی بیر یی لینه کراییه ته وه که مینه و مافه کانیانه له چوارچیوهی عیراق و هه ریمی کوردستان.

له سه ره سرکردایه تی سیاسی کورد که نه و مرجه انه قبول بکن، نه وانیش به شینویه کی زور ترسناک که وتونه ته وروژانندی بیر یی ناسیونالستانه ی خه لک بو چاره سه کردنی کیشه و چاره نووسی که رکوک، نه م ریگا چاره یه.

زه روره تی هه بوونی حیزب و روئی له کومه لگه دا

دلیر ماوه تی

به شی جو اره م

نه گه هه ندیک لایه نی ئیجابی حیزبه سیاسییه کانی کوردستان نه وانه بیته که له پیشه وه باسما ن کرد، به لام نه م حیزبه سیاسیانه به ده ره نه بوون، له هه ندی لایه نی سلبی وه له.

سه ره تا ده وتانین بلین هه ره له سه ره تا وه تا ئیستاش پرۆسیسی پنگهاتی حیزب و ریکخراوه کوردیه کان له سه ره بنه ماو میتوده زانستییه کان به ریوه نه چوون که حیزبی سیاسی ده زگایه کی مملاتی و زورانبازییه، به نامانجی گرته ده ستی ده سه لاتی سیاسی یان به شداریکردنی کاریگه رانه تیاپا، نه گه ر پنگهاتیبیت بو ماوه یه کی که م نامانجیکی تاکتیکی لاواز نه و یان کردوته دروشم و به زووی وازیان لیه پناوه، بویه نه یان توتانیه و هه کو پیویست هه کاریک بن بو رزگار بوون له پاشکه وتن، بویه بزوتنه وه سه رکرده و حیزبه سیاسییه کان نه م خه سه له ته نیگه تیغانه ی خواره و یان هه بووه که هه کاریکی زاتییه سه ره نه که وتن بوون:

۱. زو و خودانه ده ست داوا خواسته سیاسی و ناپوری و ئاسایشی و کلتورییه کانی ده وله تانی ده ره وه نه خه شو و پلانه ستراتیژییه کانیان.

۲. بوونی خه سه له تی خۆبه که مزانی لای خاوه ن بریاری سیاسی کوردی له به رامه ر

کاره کته ره کانی خاوه ن بریاری ئیقلمی و جیهانیدا.

۲. دروستبوونی هه ندی له ئورگان و حیزبه سیاسییه کان به پنی و بیست و کومه کو پشتگیری ده زگا نه منی و نه تی نه ته وه ییه کان.

۳. نه بوونی ده زگا و دامه زراوه ی چاودیری و ئاراسته که ره کانی ژیا نی سیاسی وه ک (ده زگای سیاسی، ده ستوری، دادورییه سیاسییه کان یان ده زگایه کی ئاسایشی نه ته وه یی بالا).

۴. نه بوونی ناوه ندیکی ده سه لاتی سیاسی خاوه ن بریار که له سه ره پایه نیشتمانی و نه ته وه ییه کان وه ستابیت و به ریوه بچیت.

۵. بلا بوونه وهی ئورگانه سیاسییه کارتونی و سوا وه کان که نه ک رولی پزه تیقیان نییه، به لکو ده زگای مردوون و هه ندیک له وانه رولی سیخوری بو نه م ناوه ندو نه و ناوه ندو ده بیین.

سه رباری نه مانه ی باسما ن کسردن، کومه لگه ی کوردی کومه لگه یه کی پاش که وتوه، گریدراوه له چوارچیوهی ده وله تانی داگیرکه ریدا، که خویان نمونه ی ئاشکرا و راسته و خوی دیاره ی پاشکه وتی سیاسی و ناپورین.

بویه ویزی ته مه نیکی درژی پر له تیگوشان و قوربانیه و نه زمون، سه رباری ره وایی و راستی کیشه ی سیاسی کورد، سه ره پای ده رکه وتی چهن دین ده ره فه تی میژویی گرنگ و هه لومه رچی ئیقلمی و نیوده وله تی، حیزبه سیاسییه کان نه یان توتانیه کیشه ی

کورد بکه نه کیشه یه کی سیاسی نیوده وله تی، نه م رۆ له کوردستان به گشتی حیزب و ریکخراوه یزی سیاسی و هه یه، به شینویه کی سروشتی و خورسک دروست نه بووه، به رنامه و ستراتیژی راسته قینه ی هه لقلوای و اقیعی کومه لگه ی کوردی نییه و هیچ بنه ماو لژیکیکی نه کادیمی و زانستی تیا نییه، به لکو زیاتر هه ندی فاکته ر بوونه ته هوی دروستبوونی وه ک:

۱. هه ولو نه خه شه ی ده زگا هه و لگرییه کانی ده وله تانی ناوه ندو ئیقلمی و ده ره وه، بو جیه بچیردنی نه خه شه کانیان، له کوردستان وه ک گو پای سیاسی و تیگه ره یی. ۲. فاکته ری ئاره زوی که سیتیانه و گری ساییکولژی هه ندیک له وانه ی به هوی هه لو مه رچی تاییه ت و سه یره وه ده رگای بوونه خاوه ن حیزبیان بو کراوه ته وه به ناحق سواری پشتی کاری سیاسی و حیزبایه تی بوون.

۳. زور جار ریگای ته وا و ته خت کسردوه بو چوونه پیشتی سه ره کسردوه که سایه تییه کومه لایه تی و سه ربا زییه کان و خویان زور ساکارو کالفا مانه توتانویه گروپ و ریکخراوه حیزبی سیاسی دامه زرینن.

۴. فاکته ری شوینگه رای و ره که زگه رای رولی خوی هه بووه له پنگهاتی که لیک ریکخراوه حیزبی سیاسی، به پالپشتی حیزب و هیزه سه ره کییه کان وه ک فایلییه کان و سورچییه کان،

کاکه ییه کان... هتد.

۵. کورد نه وه ندی ده وله تانی داگیرکه ر هه کاری سه ره کی پاشکه وتی بوون، خوشی هینده زیاتر پنگهاتیه و خورسک دروست نه بووه، به رنامه و ستراتیژی ئاماده نه کسردوه و پرۆه ی نه بووه بو رو داوو پیشهات و گورنکارییه کان.

* بویه نه گه ر ته نه سه یری راپه رپنی ۱۹۹۱ ز بگین، له کوردستانی عیراق له دوا ی ده یان سال خه بات و به رگری و هه بوونی چهن دین حیزبی سیاسی جو راره جو ره، که چی دیسپلین و ریکخراوه ییوون له و راپه رینه دا کم ده بیینا، وه ک (ره قاتارکردن له گه ل دوژمن و داگیرکه راندا، سزادانی تاوانباران، پاراستی به لگه نامه و) دویکی میته کانی ده زگا هه و لگری و موخابه راتی و ئاسایش و حیزبیه کانی به عس، ریگه دان به یاریکردنی به ره بیانه ی خه لکه به به لگه نامه و دامه زراوه حکومیه کان و پرۆه خزمه تگوزارییه کانی ده وله ت، له نمونه یان زانکوکان و قوتابخانه کان و داموده زگا خزمه تگوزارییه کان، به ندا وه کانی دوکان و بیخه، ئاودیوکردنی که لوپه ل ئامیره کان، نه پاراستی سه دان پارچه چکی قورس و نیوه قورس و ده یان سیستمی راداری و موشه کی و تانکو زریه پیوش و... هتد، نه م پاشکه وتووییه کسردراوه به پاشکه وتی سیاسییه و، چونکه حیزب و لایه نه کان پیش راپه رین به رنامه ریژیان بو حاله تی

له م جو ره نه کردبو. له لایه کی تریشه وه کاتیک راپه رین کرا و رژیی به سه له کوردستان ده رکرا، ده ره فه تیکی که سه ره له به رده م حیزبه کانی کوردستاندا هه بووه، بو نه وهی سیستمیکی حوکمرانی دیموکراتی کراوه دامه زرینن، که له سه ر بناغه ی بیرو ئایدولژیای جیاواز راوه ستابن، راسته له کوردستان قه ربی حیزبی سیاسی هه یه، به لام نه م فره یه نه بووته بناغه ی سیستمی سیاسی، به و مانایه ی حیزبه کان به نازادانه بچنه ناو که مه ی هه لیژاردنه وه، ده ره نه نجامه کانیان قبول بیت، وه ک له ولاتی دیموکراتیدا هه یه (واته زورینه حکومه ت پنگهاتنی و که مینه ش دهوری ئوپوزسیونیکی سیاسی بیینت و راو رولی به رچاوی هه بیته له رو داوه کان، به لام نه وهی له کوردستان روویدا، شتیکی تر بو، نه مه ش نه وهی چه سپاند که تا ئیستاش هیچ حیزبکی کوردی ناماده نییه به ئاسانی ده ست له کوی نه و ئیعتیازاتانه هه لگریت که له دوا ی راپه رینه وه به ده ستی هینا وه مل بو که مه یه کی راسته قینه ی دیموکراتی بدات، تا ئیستاش حیزبه کان ناماده نین مل بو هه لیژاردنیک بدن که نه گه ری دوزانی تیا یه، واته هیچ یه کی له حیزبه کان ناماده نییه نه گه ر بو ماوه یه کیش بیت دهوری ئوپوزسیونیکی سیاسی بیینت.

گه ره وه مه رگبار، له میژوی دورو نزیکی حیزبایه تیدا. نه بوونی پلان و کارنه کردن به به رنامه، دیاره یه کی ئاسایی و زاله، کورد و راهاتوه زور به شته کان به هه ست و سوزو به هه ره مه کی و بی به رنامه نه نجام بدات، سیاسی تیشی هه ره به م شینویه کسردوه و ته نه ات ریککه وتنه کانی له گه ل دوست و دوژمندا به هه رمه کی نه جامدا وه له ژیر کاریگه ربی هه ست و سوزا بووه، نه م نیجه نازادییه ی نه مرۆی ناو سووری کوردستان ده ره نه نجامی سیاسی تیکی هه رمه کییه و پشته ستور نییه به زانست و فکری سیاسی مؤدیرن، نه وهی و ده کات سیاست پر بیت له تراژیدیا، نه وه یه زوربه ی حیزبه سیاسییه کان ده یانه ویت به سیمو روخساری نه گزیره وه له میژویه کی پرگوران و جو له دا به مینه وه و هیچ حیزب و میژویکی سیاسی کوردی باوه به وه ناکات که وه زیفه میژوی و پیدایستییه سیاسییه که ی کاتای هاتوه و به سه ره چوه، ته سلیمی نه و راستییه ناییت که نه و سیاقه نویانه ی خولقاون، پیوستیان به حیزبی سیاسی نوئ و پرۆه ی سیاسی تازه هه یه. لیزه وه سیاست له هونه ی به کارمینیان ده ره فه ت و نه گه ره کانی ناو میژوه وه ده بیته هونه ی په کخستی میژو له ئیشرکندا، واتا چاندنی بروایه کی نه گور که جیهانیکی گورا ودا، باوه ره یینان به شوناسیکی نه به دی که پنیوا به ده توانیت له ناو میژویه کی گورا ودا بژی.

سهرنجیک له سهر پيشنيزه که ی بهر پز نهوشیروان مستهفا... له مهر پرسى تورکمان له کهرکوک

رووخانی رژیمی به عس له ماوهی ۱۲ سال حکومتیدا چی بۇ تورکمان کردوه، ئەوا دەبینین بهتواوی کیشو داخوایی تورکمانی پراویزخستوهو تەنانهت نهیزانیوه چۆن مامهله لهگهله پرسى تورکماندا بکات، بۇیه لیردا چەند نمونهیکی سادە دەهینیوه، که کیشو داخوایی رابردو ئیستای تورکمانی ههولیر پاپتخت پیش پرسو کیشو تورکمانی کهرکوک چییه... بۇ نمونه ئیستا له نهجومهنی پارتە سیاسییهکانی کوردستان نوینهری تورکمان نییه، واته تورکمان لهبریاری سیاسی کوردستاندا

بهج شینوایک مامهله لهگهله پرسى تورکماندا بکات، ئیستاش زوری کهسایهتی و روشنیروانی تورکمان له کهرکوک ناوچهکانی تریدا باسی ئەوهدهکەن، که چەندین ساله لهژیر دهسلاتی کوردیدا چی بۇ تورکمانی ههولیر کراوه تا بۇ ئەوانیش بکری، هه بویه تورکمانی کهرکوک ناوچهکانی تر متانهیان به سهرکردایهتی کوردو بهتایبهتی جیبهجیکردنی مادهی ۱۴۰ نییه، بویه پیش ههموو شتی که دهبوايه بهر پز نهوشیروان مستهفا باس لهکیشو داخواییهکانی تورکمانی کوردستان بکردیا، بهتایبهت پیش نازادکردنی شاری کهرکوک، که ئەوکات ئەندامیکی پله بهرزی (ی.ن.ک) بوو دهبوو باسی ئەوهی بکردیا، که چۆن بهج شینوایک ریگهدهرئ لهلاین پارتی و یهکتییهوه نوینهری تورکمان له پرلهمان و حکومهتی ههریمی کوردستان ئیستاشی لهگهله بیت دادمهزرین و دهستپیشان دهکری، که ئەو بهناو نوینهرانهش کار بۇ بهرزهوهندی خویان دهکەن نەک تورکمان تەنانهت داکوکی له مافی خویان ناکەن و که ههركهسه بهناو حیزیکی تورکمانی لهچار کهس یاخود چەند برایهکو کهسوکاری خویان حیزیکیان پیکهناوهو خهریکی بازگرانیکردن بهنهتوهکهیان، جگهلهمهش سهرکردایهتی کورد پیش

عیاد رفهعت تورکمان

پیش ههموو شتی که دهستخوشی له بهر پز نهوشیروان مستهفا دهکەم بههوی خهخوری له پرسى تورکمان و پیشکهشکردنی ئەو پیشنیزانهی بۇ چارهسهرکردنی کیشو داخوایی و داکوکیکردن له مافی تورکمان له کوردستان، خۆشم چەندینجار له روژنامهکاندا چەند پیشنیزانو ئالیهتی ریگهچارهتی پرسى تورکمان بۇ سهرکردایهتی کورد باسکردوه، بهلام بهداخوه کهس گوئی پینهداوه، بههرحال ئەوهی جیگهتی باسکردن بیت ئەوهیه، که بهر پز نهوشیروان زیاتر باسی له کیشوکان و پرسى تورکمانی کهرکوک کردوه، که بهناوچه جیناکوکهکان ناوی بردوهو باسی لهکیشو داخوایی تورکمانی شاری ههولیری پاپتخت نهکردوه، که چەندین ساله لهژیر دهسلاتی کوردیدا، بهلام هیچیان بۇ نهکراوه تا وک ئاویتهیک نیشانی تورکمانی کهرکوک شوینهکانی دیکه بدریت، تاوهکو بلین له دواي راپهرینهوه ئەوهمان بۇ تورکمان کردوهو ئەوهش بۇ ئیوه دهکەن، بهداخوه سهرکردایهتی کورد هه لهسهرهتاوه نهیزانی چۆن و

ههزاری ناوخو پارێزگای سلیمانی کارگیری خوجیهتی/ بهرپوهه ریتی پلان و بهواداچوون بانگهوازی ناشر ۲۹- ۲۰۰۸

پروژه: پروژە د روستکردنی قوتابخانهی (۴) بۆلی له دهر بهندیخان (بووباره)
* پارێزگای سلیمانی ناگاداری سهرجهم بهلیندهرو کومپانیان دهکات که تهندهری پروژە ناوبراوه هیه بۇ جیبهتی کردن سهردانی فرمانگهکهمان (کارگیری و خوجیهتی) له تهلاری جهالی حاجی عهلی نهومی (۵) لهسهر شهقامی سهرهکی سالم بکات بهمهبهستی وهرگرتهتی تهندهر.
* وهرگرتهتی تهندهر له روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۱ دهست پندهکات تا روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۴ کاتژمیر (۹) سهر له بیانی تا ۱۲ ی نیوهرو.
* دواروژی گهرانهوهی تهندهر روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۹ کاتژمیر ۶-۹ سهر له بیانی تا (۱۰) ی نیوهرو بۇ کارگیری خوجیهتی
* روژی کردنهوهو ئاشکر کردنی تهندهر روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۹ کاتژمیر ۱۱ ی پیش نیوهرو.
مهرجهکانی بهشداری کردن:
۱- پنیوسته ئەو کومپانیو بهلیندهرانهی که بهشداری دهکەن پلهی پۆلین کردنیان (۱ تا ۸) بیت، پیناسهی (یهکتیی بهلیندهرانی کوردستان و وهزارهتی پلاندانانی ههولیر) بیان پینیت.
۲- ئەو بهلیندهرو کومپانیایه که له دهرهوهی ههریم پنیوسته پشتگیری تومار کردنی پینیت لهلاین (بهریوه بهری گشتی بازرگانیوه).
۳- ههچ تهندهریک دواي کاتی دیاری کراو وهرناگیریت و سنووقی تهندهر دادهخریت.
۴- بری تامینات به پینی یاساو رینماییهکان دهیت، بهبری پارهی دیاریکراو به چهکتیکی پهسهند کراو (مصدق) یان (خطاب ضمان) به بری (۲,۰۰۰,۰۰۰) دوو ملیون دینار وهردهگیریت بۇ ۳۰ روژ که دهیت لهکاتی گهرانهوهی تهندهر نامادهیت.
۵- پنیوسته بهلیندهرو کومپانیو بهشداریبووهکان نامادهی پرۆسهی کردنهوهی تهندهرین یان نوینهریک دیاری بکەن بۇ ئەو مهبهسته بهپچهوانهوه تهندهرکانیان ناگریتهوه.
۶- ئەو کومپانیو بهلیندهرانهی که بهشداری دهکەن له بانگههشته کهدا پنیوسته ئەستوپاکی باجی دهرامهتیا ن پین بدریت بۆسالی نوئ و پیناسه بیان پینیت.
۷- وهرگرتهتی تهندهر بهرامبه (۱۵,۰۰۰) پانزه ههزار دینار که ناگریتهوه بۇ خاوهنهکهی کرینی بلاو کردنهوهی ئەم ناگاداریه دهکوئیه سهر ئەو کهسهی که تهندهرکهی بۇ دهردهچیت.
۸- ئەو کهرستهکانی که پشتکینی هیه پنیوست بوی ئەنجام بدریت به نامادهبوونی لایهنی پوهندی دار.
۹- بهلیندهر لیستی ئەو کارانهی که ئەنجامی داوه پیش کهشی بکات لهگهله پشتگیری لایهنی سوومند وه لهگهله بهرنامهی کاری به پینی ماوهکهی (جدول تقدم العمل) له کاتی نهبوونی مهرجهکاندا تهندهر ناگریتهوه.
۱۰- بهلیندهر مافی بهشداریبوونی نابی له کاتی نهبوونی مهرجهکاندا.
دانا نهحمه مهجید
پارێزگاری سلیمانی

ههزاری ناوخو پارێزگای سلیمانی کارگیری خوجیهتی/ بهرپوهه ریتی پلان و بهواداچوون بانگهوازی ناشر ۳۲۷- ۲۰۰۸

پروژه: پروژە د روستکردنی یاریگایه که راپهرین
* پارێزگای سلیمانی ناگاداری سهرجهم بهلیندهرو کومپانیان دهکات که تهندهری پروژە ناوبراوه هیه بۇ جیبهتی کردن سهردانی فرمانگهکهمان (کارگیری و خوجیهتی) له تهلاری جهالی حاجی عهلی نهومی (۵) لهسهر شهقامی سهرهکی سالم بکات بهمهبهستی وهرگرتهتی تهندهر.
* وهرگرتهتی تهندهر له روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۱ دهست پندهکات تا روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۴ کاتژمیر (۹) سهر له بیانی تا ۱۲ ی نیوهرو.
* دواروژی گهرانهوهی تهندهر روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۹ کاتژمیر ۶-۹ سهر له بیانی تا (۱۰) ی نیوهرو بۇ کارگیری خوجیهتی
* روژی کردنهوهو ئاشکر کردنی تهندهر روژی ۲۰۰۸/۱۱/۰۹ کاتژمیر ۱۱ ی پیش نیوهرو.
مهرجهکانی بهشداری کردن:
۱- پنیوسته ئەو کومپانیو بهلیندهرانهی که بهشداری دهکەن پلهی پۆلین کردنیان (۱ تا ۱۰) بیت، پیناسهی (یهکتیی بهلیندهرانی کوردستان و وهزارهتی پلاندانانی ههولیر) بیان پینیت.
۲- ئەو بهلیندهرو کومپانیایه که له دهرهوهی ههریم پنیوسته پشتگیری تومار کردنی پینیت لهلاین (بهریوه بهری گشتی بازرگانیوه).
۳- ههچ تهندهریک دواي کاتی دیاری کراو وهرناگیریت و سنووقی تهندهر دادهخریت.
۴- بری تامینات به پینی یاساو رینماییهکان دهیت، بهبری پارهی دیاریکراو به چهکتیکی پهسهند کراو (مصدق) یان (خطاب ضمان) به بری (۲,۰۰۰,۰۰۰) دوو ملیون دینار وهردهگیریت بۇ ۳۰ روژ که دهیت لهکاتی گهرانهوهی تهندهر نامادهیت.
۵- پنیوسته بهلیندهرو کومپانیو بهشداریبووهکان نامادهی پرۆسهی کردنهوهی تهندهرین یان نوینهریک دیاری بکەن بۇ ئەو مهبهسته بهپچهوانهوه تهندهرکانیان ناگریتهوه.
۶- ئەو کومپانیو بهلیندهرانهی که بهشداری دهکەن له بانگههشته کهدا پنیوسته ئەستوپاکی باجی دهرامهتیا ن پین بدریت بۆسالی نوئ و پیناسه بیان پینیت.
۷- وهرگرتهتی تهندهر بهرامبه (۸,۰۰۰) ههشت ههزار دینار که ناگریتهوه بۇ خاوهنهکهی کرینی بلاو کردنهوهی ئەم ناگاداریه دهکوئیه سهر ئەو کهسهی که تهندهرکهی بۇ دهردهچیت.
۸- ئەو کهرستهکانی که پشتکینی هیه پنیوست بوی ئەنجام بدریت به نامادهبوونی لایهنی پوهندی دار.
۹- بهلیندهر لیستی ئەو کارانهی که ئەنجامی داوه پیش کهشی بکات لهگهله پشتگیری لایهنی سوومند وه لهگهله بهرنامهی کاری به پینی ماوهکهی (جدول تقدم العمل) له کاتی نهبوونی مهرجهکاندا تهندهر ناگریتهوه.
۱۰- بهلیندهر مافی بهشداریبوونی نابی له کاتی نهبوونی مهرجهکاندا.
دانا نهحمه مهجید
پارێزگاری سلیمانی

سهرنوسه: عهذنان عوسمان adnan@rozhnama.com

خاوهنی ئیمتیاز: کومپانیای وشه

دهستهی نووسه ران
هیاو جهال
۰۷۷-۱۵۶۹۰۶

سیروان رهشید
۰۷۵-۱۵۳۵۲۸

بهرپوهه ریی نووسین
ئاو دیر شیخ عومه
b.nusin@rozhnama.com

نوفیسی سهرهگی:
سلیمانی - بهختیاری - پشت بهرپوهه ریهتی گشتی پهروهدهی سلیمانی

دابهشکردن:
کومپانیای نیوهند
۰۷۷۰-۱۵۱۷۵۳۳ - ۰۷۷۰-۱۵۲۸۸۰۰

کارگیری و ریکلامو ناگاداری
۰۷۷۰-۱۲۳۹۹ - ۰۷۵۸-۱۲۱۱۱۴
info@rozhnama.com-riklam@rozhnama.com

بهشدار نییه، ئەمه له لایهک له لایهکی ترهوه تائینستا تورکمانهکان که نالیکی تهله فزیونی یاخود روژنامهیهکی سهر بهخویان نییه، ههروهه تورکمانانی کوردستان تهنا دامه زراوهیهکی روشنیرواییان هیه له کوردستان به ناوی بهرپوهه ریهتی گشتی روشنیبری تورکمان، ئەم دزگایهش بهتواوی ویزانبوووه و تهنا ناوه، رهنهگه بهرپز نهوشیروان مستهفا و خویانه ران تازه گوئیان له م ناوه بیت، چونکه ههچ چالاکییهکی روشنیبری تورکمانی تیداناکریت، بههوی ئەوهی وهزارهتی دارایی رهزانهندی لهسهر ههچ پرۆزهیهکی ئەو دزگایه نادات، بیجگه له مهش له زۆریه که نالهکانی ئاسمانی و ناخوایی کوردی ماوهی تورکمانی نییه، کهچی ماوهی عهره بی سهریانی هیه، ههروهه له بواری پهروهده شهوه ئیستاشی له گهلهدا بیت، حکومهتی ههریم گرنگی به خویاندنی تورکمانی نه داوه، بهتایبهت له کهمی قوتابخانه تورکمانیهکان و کۆنی قوتابخانهکان و له هه مووشیان گرنگتر بهرپوهه ریهی گشتی خویاندنی تورکمانی دهلی من کوردم تورکمان نیم...! واته کوردیکیان له م پسته داناهه نکه تورکمانیک، جگه له مهش له ههچ ریکخاویکی جه ماوه ریهی و دیموکراتی و پیشه بییهکان له کوردستان تورکمان نوینهری نییه، کهچی نوینهری

هه موو لایه نو پیکهاتهکانی کوردستان هیه، له بواری وه زشیدا به هه مانشیوه له لیزه نی ئۆلومی کوردستان تهنا یهک نوینهری تورکمان هیه، ئەمیش بههوی تورکمان بوونیه وه روژانه مملاتی دهکری، جگه له مهش تائینستا شه قامیک له کوردستان به ناوی تورکمان نییه به پینچه وانه وه برا کریستیان هکان نازان له وهی ناوی شه قامو قوتابخانهکان و شوینه تاییه تاییهکان به ناوی خویان بکەن، بیجگه له مهش له قوتابخانهکان و له هه موو بۆنه نه ته وه بی و نیشتمانییهکاندا گشت نه ته وه پیکهاتهکانی کوردستان سروودی تاییهتی خوی هیه، به لام تورکمانهکان پیکهاتهکانی کوردستان کومه لیک سهنه ره ریکخاوی روشنیرواییان هیه، به لام تورکمانهکان له تهواوی کوردستاندا تهنا یهک سهنه ره ریشیروانیان هیه، ئەمه و چەندین کیشو داخوایی تر، که ده بوايه بهر پز نهوشیروان مستهفا پیش ئەم پیشنیزانهی چارهسهری پرسى تورکمانی کهرکوک، پیشنیزیکی بۇ ریگه چارهی ئەم کیشانهی ئیستا و رابردووی تورکمان دانابا، بهتایبهتی له کاتی دهسلاتی له ناو سهرکردایهتی (ی.ن.ک) و بهتایبهتی پیش نازادکردنی شاری کهرکوک و رووخانی رژیمی به عس.

ههلی کارکردن

سو په رمارکیتی لیره پنیوستی به کارمهنده (رهگه زی می) بۇ کارکردن له ناو سو په رمارکیته کهدا .
کاتی کارکردن (سه عات ۴ ی پاشنیوه روژ تا کو سه عات ۱۱ ی شه و)
ناونیشان : سلیمانی گهرهکی بهختیاری، بهرامبه ر مژگه وتی بهختیاری
۰۷۷۰۲۵۸۲۳۳۳
ژماره: ۲۸۶۴/ب/۲۰۰۸
سهرۆکایهتی ئەنجومهنی دادوه ریتی
سهرۆکایهتی دادگای تیهه لچوونه وهی ناوچهی سلیمانی
بهر واز: ۲۹/۱۰/۲۰۰۸
دادگای بهرابی سلیمانی/ ۲
ناگاداری
داواکار/ خلیل علی احمد
داواکارو/ جلیل حسن حه رشید
بۇ داوا لهسهر کراو (جلیل حه رشید) داواکار به ناوی (خلیل علی احمد) له م دادگایه داواکی لهسهر تومار کردیت به ژماره (۲۸۶۴/ب/۲۰۰۸) تاییهت به لایردنی کۆبهش (ازاله شیوع) لهسهر مولکی ژماره (۲۹ کهرتی ۳۰ یخی مالی)، له بهرته وهی شوینی نیشته جینوونت نادیاره بویه ئەم دادگایه بریاریدا به ناگادار کردنه وهت له دوو روژنامهی نیوخوی فهرمی (رسمی) به مهبهستی نامادهبوونت بۇ دادگایی کردن بۇ روژی (۲۶/۱۱/۲۰۰۸) به پینچه وانه وه ناماده ن بیت دادگا به غیابی بریار دهدهکات.
دادوهر
شکر سلطان عدو شاهین
دادگای باری کهستی له پشدهر
ژماره ی داوا/ ۱۵۲/ش/۲۰۰۸
ناگانامه
داواکار/ شاناز بکر محمد امین
داوا لیکراو/ ابوبکر حجی خدر
بۇ داوا لیکراو ابوبکر حجی خدر که ئیستا ناونیشان خوی دهر کرد له داواي ژماره (۱۵۲/ ناگادارت دهکینه وه که دادگا بریاریدا خوی دهر کرد له داواي ژماره (۱۵۲/ ش/ ۲۰۰۸) که له لایین داواکار (شاناز بکر محمد امین) دهه کراو تیایدا دادگا بریاریدا به سه لماندنی هاوسه ریهتی نیوان داواکارو تو داوا لیکراو لهسهر بره ماره ی پیشهکی (۲۰) مسقال زیر عیار (۲۱) وه پاشهکی نییه وه له بهرته وهی ئیستا ناونیشان نادیاره دادگا بریاریدا ناگادارت بکاته وه بههوی (۲) دوو روژنامه ی روژانه ی ناوخوی، ئەگه ره له ماوهی یاساییدا له نه سستی به تانه لیدانی بریاره که ئەوا بریاره که پلهی کۆتایی وهردهگریت دهره هقت به پینی یاسا.
دادوهر
اسماعیل عمر احمد

نوفیسی ههولیر
رئیس فهتاح
۰۷۵-۵۲۱۳۷۱
نوفیسی ههولیر:
شه قامی شه سته مهتری - ته نیشته وهزارهتی پیشه سازی
۰۲۱۳۷۱۹۸۵

پەرلەمان ژنانی کوردستان دەکاتە کۆیلە

قانونی فرەژنی
دەبیت بە ریفراڤدۆم بریار بدريت

د.رهفیق سابیر

رۆژی 27ی ئۆکتۆبەر پەرلەمانی کوردستان، بە زۆرینەی تەنیا چوار دەنگ، قانونی نادیموکراتانە و نائینسانییانە فرەژنی، یان دروستتر بلێم قانونی بەکۆیلەکردنی ئافرهتانی کوردستانی پەسند کرد. بەم کارەیش پەرلەمان، شۆڤینیزی پیاوی گەیانده لوتکەو هەبوونی دیموکراتیشی لە کوردستاندا خستە ژێر پرسیارەوه. چونکە گرنگترین پرسیی دیموکراتی ئەوەیە کە دەبیت مەرفەکان (سەر بە هەر رەگەز و نەتەو و ئاینیک بن) هاومافو هاوئەرک بن، و ئاتایە کسان بن. بەلام کاتیک پەرلەمانی کوردستان بە قانون «مافی» فرەژنی دەداتە پیاو، کەچی «مافی» فرەپیاوی ناداتە ژن، ئەوا بەم قانونە نەک هەر جیاوازی دەنێتەوه، بەلکو نیوێ خەلکی کوردستانی (ژنان) دەکاتە کۆیلە نیوێکە تر، بەمەیش روایی ئەخلاق، قانونی و سیاسی خۆی لە دەست دەدات، چونکە دەبیسەلمینیت کە پەرلەمانیک ناعادیل، نادیموکرات و نامەسئولە و شایەنی ئەو نیوێ کە نوێنەرایی تێی گەلی کوردستان بکات، بۆیە ئەم قانونە دەبیت شەرمەزار بکریت و پەرلەمانیش هەلبوێشێندریتەوه. چونکە ئەوانە دەتوانن نیوێ گەلی کوردستان کۆیلە بکەن، ئامادەشن (ئەگەر بۆیان بلویت) سەری نیوێکە دیکەیش لە قور بگرن.

فرەژنی کە نەرتیک پرمیتفانە عەرەبە، وەک زۆر نەرتی تری لەم جۆرە عەرەب، لە ریی غەزو و داگیرکردنی عەرەب و بە ناوی ئیسلام و هیندراوێتە کوردستان، دواتریش لە ریی دەولەتی عیراق و هەروایی قانونی و ئەخلاقیی پندراوه، ئەم نەرتی لە زۆر و لاتاندا، کە گەلەکانیان مسولمانن و تەنانەت هەیانە عەرەبیش (بۆ نمونە تونس، مالیزیا، و لاتە مسولمانەکانی قەفقاس، بەلکان و سوڤیەتی جارن...) نەفرەتی لیکراوه و رەت کراوه تەوه. بۆیە بەقانونکردنی ئەم دیاردە، لە لایەن پەرلەمانی کوردستان خۆی و شوورەیی و شەریعەتدانیش بە سەپاندنی کولتور و نەرتی داگیرکەر.

بە لای ئەوان پەرلەمانی کوردستان، لە بنەرەدا مافی ئەوێ هەیه قانونیک نادیموکراتانە لەم جۆرە بۆ گەلی کوردستان بریار بدات؟ لەمەیش گرنگتر ئایا چوار دەنگ، یان تەنانەت سیوچەند دەنگی کۆنەپەرست، کە رەنگە هەندیکیان رابردوویکی سیاسی خاوینیان نەبیت، ئەو مافە ئەخلاقیی و سیاسی و قانونییەیان هەیه کە لە جیاتی هەموو کوردی باشووری کوردستان و تەنانەت لە جیاتی نەوێکانیشمان، بریاری هیندە چارەنووسساز بدەن و ئەم قانونە فرە نائینسانییانە و فرە نادیموکراتانە بەسەر کۆمەڵی کوردستاندا بسەپنن؟

ئایا ماقولە تەنیا بۆ رواییدان بە هەوس و حەزی سیکسی چەند کە سیکسی بیفەر، کچان و ژنانی کورد و نەوێکانیشیان، بکریتە کۆیلە و ئیمەیش لە بەردەم دنیای مۆدێرن و پیشکە و توودا شەرم لە خۆمان و لە کوردبوونمان بکەین؟

ئەم مەسەلە گرنگە، کە پەيوەندی بە ئیستا و داهااتوو مانەوه هەیه، لە دەسە لاتی پەرلەماندا نیوێ بریاری لەسەر بدات، بۆیە دەبیت بە ریفراڤدۆم پە کلائی بکریتەوه. لە ولاتانی دیموکراتا مەسەلە زۆر بچوک، کە پەيوەندی بە هەمووان و نەوێکانی داهااتوو هەیه، بە ریفراڤدۆم بریار دەدریت (بۆ نمونە لیخوری ئۆتۆمبیل بە سایدی راست یان چەپدا، کە سالی 1968 لە سوید راپرسی بۆ کراوه).

بۆیە من داوا لە سەرۆکایەتی هەریکی کوردستان دەکەم کە نەچیتە ژێر باری ئەم تاوانە گەورەیه و ئەم قانونە نادیموکرات و نائینسانییە رەت بکاتەوه و داوا بکات کە لە راپرسیی گشتیدا ئەم مەسەلەیه بریار بدريت. بەرەو خەباتی جەماوهری فراوان بۆ ریسواکردن و پووچکردنەوهی قانونی کۆیلایەتی ژنان. نەتەوهیهک ئەگەر، دواي ئەو هەموو ستمەمی لێی کراوه، قانونی کۆیلەکردنی ئافرهتان قبوول بکات، شایەنی ئازادی نیوێ!

KONKA

LCD TV HD

مژدهيدك بۆ هاوالتیان
ئیستا داشکاندن هەیه
بە ریزه‌ی ۳۰٪
۱ سال گرهنتی

گروپ کۆمپانیاکانی ئەسەرد
Al-Sard Group Co., LTD.

www.alsardgroup.com